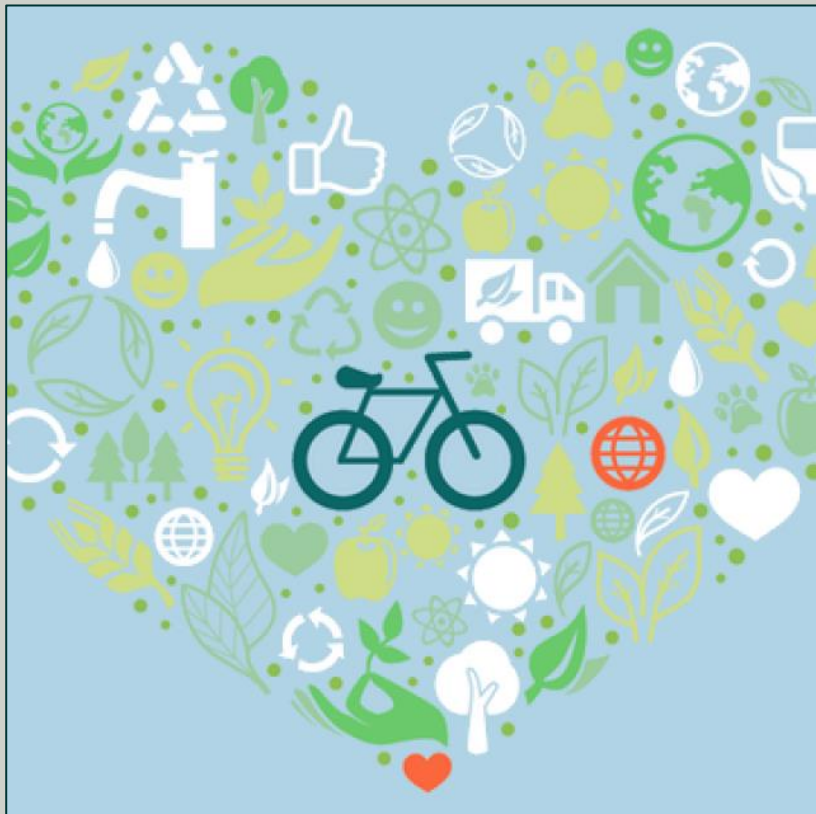

Venstres stortingsgruppe

Politisk regnskap.

2015-2016

VENSTRE

Innhold

1. Venstres stortingsgruppe	3
2. Venstres 20 viktigste gjennomslag i perioden.....	4
3. Egne initiativ	7
4. Finanspolitikk.....	10
5. Skole-, utdannings- og forskningspolitikk.....	17
6. Energi- og miljøpolitikk.....	23
7. Transport- og kommunikasjonpolitikk.....	33
8. Nærings-, marin- og landbrukspolitikk.....	38
9. Arbeids- og sosialpolitikk.....	43
10. Helse- og omsorgspolitikk	46
11. Kommunal- og forvaltningspolitikk	52
12. Justis- og beredskapspolitikk.....	59
13. Familie- og kulturpolitikk.....	65
14. Utenriks- og forsvarpolitikk	71
15. Kontroll og konstitusjon	75
16. Vedlegg.....	79

1. Venstres stortingsgruppe

Venstres stortingsgruppe legger med dette fram vårt politiske regnskap for stortingssesjonen 2015/2016.

Venstre fikk etter Stortingsvalget 2013 en oppslutning på 5,2 prosent, hvilket innebar ni stortingsrepresentanter, hvorav fire ble valgt direkte og fem ble valgt på utjevningsmandat (u). Disse er:

Trine Skei Grande, Oslo. Parlamentarisk leder. Medlem av Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé.

Ola Elvestuen, Oslo. Parlamentarisk nestleder. Leder av Stortingets energi - og miljøkomiteé.

Abid Q. Raja, Akershus. Andre nesteleder av stortingets transport- og kommunikasjonskomiteé og medlem av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomiteé.

Terje Breivik, Hordaland. Medlem av Stortingets finanskomiteé.

Ketil Kjenseth (u), Oppland. Medlem av Stortingets helse- og omsorgskomiteé.

Iselin Nybø (u), Rogaland. Første nestleder av Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomiteé.

Sveinung Rotevatn (u), Sogn og Fjordane. Medlem av Stortingets arbeids- og sosialkomiteé.

Pål Farstad (u), Møre og Romsdal. Medlem av Stortingets næringskomiteé.

André N. Skjelstad (u), Nord-Trøndelag. Medlem av Stortingets kommunal- og forvaltningskomiteé.

Venstre er ikke representert i Stortingets justiskomiteé og Stortingets familie- og kulturkomiteé. Arbeidet i disse komiteene følges av Iselin Nybø (justiskomiteen), Terje Breivik (familiedelen av familie- og kulturkomiteens arbeid og Trine Skei Grande (kulturdelen av familie- og kulturkomiteens arbeid)

2. Venstres 20 viktigste gjennomslag i perioden

Siden samarbeidsavtalen med regjeringspartiene og KrF ble undertegnet i september 2013, har Venstre fått gjennomslag for svært mye av sin politikk. Samarbeidskonstellasjonen har brøytet vei for langt mer innflytelse og flere seire enn det som var tilfellet under den rødgrønne regjeringen, samtidig som posisjonen vår gjør at vi også får gjennomslag via andre flertall på Stortinget. Store deler av det politiske programmet er allerede utkvittert, og vi har derfor også påbegynt en større prosess med å utforme et nytt og like sterkt program for neste periode.

Det siste året har Venstre hatt en særlig tydelig stemme i energi- og miljøpolitikken, hvor arbeidet med energi- og naturmangfoldsmeldingene har vært spesielt resultatfylte. Videre har det blitt jobbet godt med oppfølgingen av asylforliket, hvor Venstre fikk flertall for mange egne forslag, i tråd med både forlik og folkerett. På helsefeltet har flere egne initiativ blitt satt ut i livet, blant annet har vi fått på plass en opptrappingsplan for rusfeltet, og en egen ungdomshelsestrategi.

Ved Venstres valgkampåpning i Arendal 9. august 2013 la Venstre fram en liste på 31 svært gode grunner til å velge Venstre og sørge for en blågrønn regjering etter valget.

Status viser at 16 av Venstres tiltak vil bli gjennomført i sin helhet, 13 blir gjennomført skritt for skritt, delvis eller på sikt, mens de siste 2 foreløpig ikke er planlagt gjennomført. Av disse 2 er det bare ett hvor regjeringen aktivt slår fast at de vil føre en «annen» politikk enn det Venstre ønsker (sosialhjelp). Spørsmål om stemmerett for 16-åringer er verken omtalt i samarbeidserklæring eller regjeringsplattform, men ble nedstemt i stortinget i mai 2016.

Venstres 20 viktigste politiske gjennomslag i perioden 2015/2016 er:

- 1) [Avtale om statsbudsjettet](#) for 2016, hvor Venstre fikk gjennomslag for en betydelig [mer grønn, sosial, samt nærings- og kunnskapsvennlig profil](#). Bevilgningene til kollektivtransport ble økt med nesten 750 millioner kroner, og [100 millioner settes av til sykkelveier](#). I tillegg ble det avsatt 252 millioner ekstra til naturvern og biologisk mangfold. Kampen mot barnefattigdom intensiveres ved at også 3-åringer fra lavinntektsfamilier får gratis kjernetid i barnehage fra høsten av. Det ble også opprettet flere prøveordninger med gratis kjernetid på SFO/AKS. Tilrettelegging for nye næringer og arbeidsplasser ble spesielt viktig for Venstre i 2016-budsjettet, sett i lys av nedgangstidene som preget landet generelt, og Vestlandet i særdeleshet. Vi sikret til sammen 70 millioner til miljørettet forskning, 20 millioner til SIVAs inkubasjons- og innovasjonsprogram og 40 millioner til miljøteknologiordningen. Et annet stort Venstre-gjennomslag er vedtaket om at det endelig skal innføres [11 måneders studiestøtte](#), gjennom en innfasingsperiode på fire år. Videre sikret vi et løft for barnevernet på 30 millioner, og for helsesøstre i skolehelsetjenesten og på helsestasjon på til sammen 150 millioner kroner. Venstre reddet også bistandsbudsjettet: 2,5 milliarder ble tilbakeført denne posten etter at regjeringspartiene hadde foreslått å bruke pengene på flykninger og mottak i Norge. (Se s. 12 for nærmere omtale)

- 2) [Avtale om revidert nasjonalbudsjett 2016](#), med enda flere konkrete tiltak for å [skape arbeidsplasser på Sør- og Vestlandet og sette fart på det grønne skiftet](#). Venstre er fornøyd med å ha fått til dette, uten å bruke mer oljepenger. Avtalen innebærer at det skal opprettes [400 nye studieplasser](#), hvor halvparten øremerkes Sør- og Vestlandet. I tillegg settes det av 400 millioner kroner til vedlikeholdsarbeid i kommuner med høy arbeidsledighet.
Jernbanen får også et løft: her settes det av 20 millioner til vedlikehold i de ledighetsutsatte områdene.
Venstre forhandlet også inn en økning av lærlingtilskuddet på 2500 kroner per kontrakt, og styrket SIVAs inkubator-program med ytterligere 10 millioner. (Se s. 13 for nærmere omtale)
- 3) [En energimelding med godt klimainnhold](#): Venstre sørget blant annet for at energimeldingen legger føringer for en ny [klimalov](#), og at den har som mål at alle biler som selges i 2025 skal være null- og lavutslippsbiler. (Se s. 26 for nærmere omtale)
- 4) [Naturmangfoldmeldingen](#) inneholder mange Venstre-seire, blant annet sikres vern av 10 % av produktiv skog, og regjeringen bes fremme planer for blant annet marine verneområder og sjøfugl. (Se s. 27 for nærmere omtale)
- 5) [Hensyn til barn som føring i integreringspolitikken](#): Venstre fikk gjennomslag for at det skal være barnefaglig kompetanse i alle ledd i mottakstjenesten, og 2- og 3-åringer som bor på mottak, men som har fått innvilget opphold, får gratis kjernetid i barnehage. (Se s. 56 for nærmere omtale)
- 6) [Opptappingsplan for rusfeltet](#) – med en ramme på 2,4 milliarder i perioden 2016-2020. Det var Venstre som tok initiativ til planen. (Se s. 49 for nærmere omtale)
- 7) Venstre var med på å fremforhandle [Nasjonal sykehusplan](#) – og sørget for at [alle barne- og ungdomsavdelinger på sykehus får psykiatrisk kompetanse](#). Vi kom også til enighet om at ingen lokalsykehus skal legges ned. (Se s. 49 for nærmere omtale)
- 8) [Egen ungdomshelsestrategi](#): Dette var vi også initiativtakere til. Strategien skisserer en rekke tiltak for å forebygge fysiske og psykiske plager hos ungdom. (Se s. 49 for nærmere omtale)
- 9) [Innføring av kompetansekrav for lærere](#): Det skal gjennomføres et videreutdanningsløft for lærerne. Venstre var med å sikre både dette og en god overgangsordning. (Se s. 20-21 for nærmere omtale)
- 10) [Kompetanseløft i barnehagen](#): Venstre fikk flertall for flere standpunkter da denne saken ble behandlet i Stortinget, blant annet om at det bør være 50 pst. barnehagelærere blant de ansatte i barnehagen. (Se s. 67 for nærmere omtale)
- 11) [Bedre sosiale rettigheter for gründere](#): Da Trine Skei Grande holdt en [interpellasjon til statsministeren](#) om tiltak for å få flere selvstendig næringsdrivende i Norge, svarte statsministeren at regjeringen har besluttet å gå gjennom vilkårene for selvstendige næringsdrivende. (Se s. 40-41 for nærmere omtale)

- 12) [Forbud mot mikroplast](#) i kroppspeleprodukter, og utforming av handlingsplan mot mikroplast. Venstre-forslag som ble vedtatt i Stortinget, og som er viktig i kampen for å holde havet rent. (Se s. 26 for nærmere omtale)
- 13) I [avtalen om et nytt inntektssystem](#) for kommunene, fikk [Venstre gjennomslag](#) for flere incentiver til sammenslåing, og mindre bruk av pisk. Det var også viktig for oss å få på plass en plan for utflytting av arbeidsplasser. (Se s. 55 for nærmere omtale)
- 14) Grønn og innovasjonsrettet [Lov om offentlige anskaffelser](#): Venstre fikk gjennomslag for skjerpede miljøkrav, gode rammevilkår for ideell sektor og en forsterket satsning på innovasjon i det offentlige handel av varer og tjenester. (Se s. 40 for nærmere omtale)
- 15) [Utredning av dobbelt statsborgerskap](#): Stortinget vedtok å se på muligheten for at Norge skal tillate dobbelt statsborgerskap, etter et [representantforslag fra Sveinung Rotevatn og Iselin Nybø](#). (Se s. 53 for nærmere omtale)
- 16) [Grep for likestilling](#): Venstre sikret flertall for mange punkter i likestillingsmeldingen, blant annet et eget trepartssamarbeid for økt likestilling med partene i arbeidslivet, ekstrapoeng til det underrepresenterte kjønn ved inntak til ekstremt skjevfordelte studieretninger, og tydeligere mål for likestilling i staten og i selskap der staten er eier. (Se s. 68 for nærmere omtale)
- 17) Det blir [tillatt å selge alkoholholdige drikkevarer direkte fra produsent](#), og dette vil også gjelde produkter med over 4,7 prosent alkoholinnhold. Det vedtatte Venstre-forslaget skal stimulere til næringsvekst i distriktene.
- 18) [Sterkere jordvern](#). Venstre sikret flertall for målet om å senke den årlige omdisponeringen av matjord fra 6000 til 4000 dekar pr. år innen 2020 (Se s. 41 for nærmere omtale)
- 19) [Nasjonal havneplan](#): Venstre fikk gjennomslag for å lage en nasjonal havneplan med det formål å styrke nærskipfartens konkurransevilkår i forbindelse med et representantforslag fra Krf om en nærskipsstrategi. (Se s. 35 for nærmere omtale)
- 20) [Bedre vern for kvinner på flukt](#). Hele ti Venstre-forslag til tiltak for å bedre situasjonen for kvinner på flukt ble vedtatt i Stortinget i juni. (Se s. 71 for nærmere omtale)

3. Egne initiativ

Egne representantforslag

Representantforslag ved Sveinung Rotevatn, Iselin Nybø og Ola Elvestuen om innsynsrett i kongehuset, [Dokument 8:78 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra Trine Skei Grande og Iselin Nybø om å opprette en personvernkommisjon for justissektoren, [Dokument 8:94 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra Iselin Nybø, Guri Melby, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn om en helhetlig tros- og livssynspolitikk, [Dokument 8:25 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Pål Farstad, Abid Q. Raja, Iselin Nybø, Terje Breivik og Sveinung Rotevatn om mål om nullutslipp for alle skipstyper innen 2030, [Dokument 8:71 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siri Engesæth, Terje Breivik og Ola Elvestuen om å innføre miljøavgifter på fossil plast, [Dokument 8:57 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Ketil Kjenseth, Pål Farstad og Terje Breivik om bedre trafikksikkerhet for syklende, [Dokument 8:18 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erik Lundebø, Trine Skei Grande og Ola Elvestuen om at virkeområdet for markaloven utvides til å gjelde flere viktige naturområder i Osloregionen, [Dokument 8:53 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen og Ketil Kjenseth om mikroplast, [Dokument 8:44 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Iselin Nybø, Ola Elvestuen og André N. Skjelstad om et drømmeløft for akuttmedisin, psykiatri og regional helseinnovasjon 2017–2021, [Dokument 8:17 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Pål Farstad og André N. Skjelstad om nye kjønnsnøytrale titler til erstatning for helsesøster og jordmor, [Dokument 8:20 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og André N. Skjelstad om nye og mer treffsikre metoder for alderstesting av barn som søker asyl, [Dokument 8:93 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Trine Skei Grande og Sveinung Rotevatn om utredning av tvangsbruk i helse- og omsorgssektoren, [Dokument 8:90 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og André N. Skjelstad om tiltak for kvinner på flukt, [Dokument 8:74 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Iselin Nybø om å styrke norsk tegnspråk og tegnspråk i skolen, [Dokument 8:72 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby og Sveinung Rotevatn om heving av alkoholgrensen for øl som selges i dagligvareforretninger, [Dokument 8:27 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Iselin Nybø og Abid Q. Raja om å endre skolefritidsordningen til en aktiv fritidsordning og styrke kvaliteten i tilbudet, [Dokument 8:114 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn om personvern for barn og ungdom, [Dokument 8:113 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fremmet sammen med andre partier/representanter

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Iselin Nybø, Hans Fredrik Grøvan, Kjell Ingolf Ropstad, Torill Eidsheim, Ingunn Foss, Sivert Bjørnstad, Åse Michaelsen, Terje Aasland og Odd Omland om strategi for utbygging av fiberkabler og grønne datasentre, [Dokument 8:36 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Åsmund Aukrust, Eirin Sund, Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Bård Vegar Solhjell og Rasmus Hansson om utvidelse av nasjonalparkplanen og prosess for å opprette nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen, [Dokument 8:59 s \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen og André N. Skjelstad om å beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15), [Dokument 8:31 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Gahr Støre, Trond Helleland, Harald T. Nesvik, Knut Arild Hareide, Marit Arnstad og Trine Skei Grande om et felles løft for god integrering, [Dokument 8:37 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sveinung Rotevatn, Iselin Nybø, Karin Andersen og Ingunn Gjerstad om å åpne for mulighet til å erverve dobbelt statsborgerskap, [Dokument 8:10 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Geir Jørgen Bekkevold og Anette Trettebergstuen om opprettelse av en kunstnerassistentordning, [Dokument 8:112 S \(2015-2016\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Liv Signe Navarsete, Anne Tingelstad Wøien, Magne Rommetveit, Terje Breivik, Geir Sigbjørn Toskedal og Audun Lysbakken om å sikra alle elevar i grunnskulen rett til opplæring på hovudmålet sitt, [Dokument 8:116 S \(2015-2016\)](#)

Interpellasjoner

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande til næringsministeren Om oppfølging av målene Stortinget satte ved behandlingen av eierskapsmeldingen for arbeid med likestilling og ledelse i selskaper med stort statlig eierskap (11.02.16)

[Interpellasjon](#) fra Pål Farstad til samferdselsministeren (besvart av næringsministeren) Om hvilke grep statsråden vil ta for å bidra til at norsk nullutslippsteknologi for alle skipstyper kan bli tilgjengelige på det globale marked innen 2030 (18.02.16)

[Interpellasjon](#) fra Abid Q. Raja til statsministeren (besvart av justisministeren) Om hvordan innsatsen for å forebygge ekstremisme og øke forståelsen og respekten for ulike trosretninger og livssyn bør ta form gjennom regjeringens samlede arbeid i ulike departementer (06.05.16)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande til hele- og omsorgsministeren Om en strategi for at fødselsomsorgen i de store byene skal ha så høy kvalitet som mulig, og at fødsler planlagt på sykehus faktisk skjer på sykehus (21.04.16)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande til utenriksministeren Om forskningsstrategi på utenriksfeltet (31.03.16)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande til statsministeren Om å skape framtidens næringsliv og legge til rette for entreprenørskap og nyskaping på alle nivåer, slik at vi kan løse de store utfordringene Norge står overfor (10.02.16)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande til barne- likestillings- og inkluderingsministeren Om bedre oppfølging av adoptivfamilier etter adopsjonen (11.11.15)

[Interpellasjon](#) fra Ketil Kjenseth til helse- og omsorgsministeren Om å sikre kompetent tannhelsehjelp og god nok økonomisk dekning for pasienter med store behandlingsbehov når tannhelsetjenesten overføres fra fylke til kommune (13.10.15)

4. Finanspolitikk

Velferdsstaten står overfor store utfordringer i årene som kommer. Gitt at dagens nivå på offentlige velferdsordninger ikke økes og at arbeidsinnsatsen fortsetter på dagens nivå, vil det årlige underskuddet på statsbudsjettet om 50 år vil være på 140 milliarder 2013-kroner. Venstre er bekymret for bærekraften til velferdsstaten. En mer effektiv offentlig sektor og nødvendige reformer som frigjør ressurser og stimulerer til ny grønn vekst er derfor helt nødvendig.

Gjennom det siste året har oljeprisen falt betydelig. Det har fått konsekvenser for deler av norsk næringsliv, spesielt leverandørindustrien knyttet til petroleumsnæringen. Følgeeffekten er også tydelig for norsk økonomi med sviktende skatteinntekter og økende ledighet. Den nødvendige omstilling som Venstre har tatt til orde for i mange år står nå tydelig for de fleste. Det grønne skiftet vil komme raskere enn mange har trodd (og ønsket). Venstre hovedoppgave i finanspolitikken i tillegg til føre en ansvarlig og bærekraftig økonomisk politikk har vært – og vil være – å stimulere til det grønne skiftet og til grønn vekst.

Store inntekter fra petroleumssektoren har bidratt til at den norske staten nå forvalter en betydelig finansiell formue gjennom Oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland – SPU). Venstre ønsker at Oljefondet i større grad investerer i samfunnsansvarlige og bærekraftige virksomheter og i fremtidsrettede sektorer som fornybar energi og annen klima- og miljøvennlig virksomhet. I tillegg bør fondet ha lov til å investere mer i fremvoksende markeder, noe som gir fondet større muligheter til å balansere risiko og maksimere avkastningen.

I forhandlinger med regjeringspartiene om statsbudsjettet for 2016 og RNB2016 har det vært avgjørende for Venstre at det ikke brukes mer oljepenger enn det som er langt til grunn av regjeringen i de opprinnelige forslagene til statsbudsjett og RNB for 2016. For Venstre har det i perioden vært avgjørende å satse mer på framtid og det grønne skiftet – på utdanning og innovasjon, på klima- og miljøvennlige løsninger og på en mer bærekraftig velferdsstat.

4.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2016](#)
- [Tiltakspakke for flere arbeidsplasser](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 2. november 2015 fram vårt forslag til statsbudsjett for 2016. Dette forslaget dannet utgangspunkt for forhandlingene om en budsjettavtale med regjeringspartiene og KrF. Venstres representanter stemte også primært for dette forslaget til statsbudsjett ved Stortingets behandling av [finansinnstillingen](#) 3. desember 2015.

Den framforhandlede [budsjettavtalen](#) av 23.11. mellom regjeringspartiene og Venstre og KrF fikk Venstres støtte subsidiært da vårt forslag til statsbudsjett ikke fikk flertall i Stortinget

Ved framleggelsen av statsbudsjettforslaget fra regjeringen 7. oktober rettet Venstre kritikk mot budsjettforslaget mot at oljepengebruken er svært høy, og det var spesielt skuffende at en så liten del brukes for å få forsterke det grønne skiftet. - Det er viktig med målrettede tiltak for å motvirke en økende ledighet, men regjeringens tiltakspakke må forsterkes og gjøres grønnere. Det blir igjen opp til Venstre som Stortingets største miljøparti å sikre at tempoet i de grønne skiftet i opprettholdes, sa Terje Breivik ved debatten i Stortinget etter finanistalen. Regjeringen la videre fram en [tilleggsinnstilling](#) 30. oktober, med en ramme på vel 10 mrd. kroner som følge av økte kostnader knyttet til økt antall asylkomster høsten 2015. Venstre uttalte seg da meget kritisk til at regjeringen foreslo å finansiere om lag halvparten av de økte kostnadene med kutt i bistand.

Venstres budsjettforslag for 2016 gjorde derfor viktige og riktige grep på disse områdene og var svært godt tilpasset de utfordringene vi står overfor – både nasjonalt og internasjonalt. Det skilte seg fra regjeringens forslag på flere viktige områder:

- En omstillings- og stimuleringspakke for Norge på vel 10 mrd. kroner, hvorav 3 mrd. er målrettede skattelettelser som gjør det lønnsomt å arbeide, eie og utvikle norske bedrifter og arbeidsplasser og som inngår i et grønt skifte.
- En samlet satsing på grønn vekst og grønt skifte på 4,8 mrd. kroner og et grønt skattesifte på 12,5 mrd. kroner.
- En mer sosial og bedre trinnskattemodell.
- En satsing på oppvekst og tidlig innsats på 2 mrd. kroner og en tilsvarende satsing på fattigdomsbekjempelse og omfordeling.
- En styrket kommuneøkonomi med 3 mrd. kroner og en økt satsing på skole, utdanning og forskning på om lag 2 mrd. kroner.
- En oljepengebruk som er vel 12 mrd. kroner lavere enn det regjeringen opprinnelig la opp til og om lag 4,5 mrd. kroner lavere inkludert finansiering av økte utgifter til flyktninger.

På tross av betydelig økte satsinger på de områdene som er viktigst for Venstre: Miljø og klima, fattigdomsbekjempelse, skole, utdanning og forskning og næringsliv og nyskaping var Venstres forslag til statsbudsjett for 2016 langt mindre ekspansivt enn regjeringens forslag.

Venstres forslag til statsbudsjett for 2016 inneholdt de hovedsatsinger som skal til for å ta Norge i rett retning inn i framtiden – inn i det klimavennlige kunnskapssamfunnet vi skal leve av i framtiden og hvor vi samtidig løfter og tar var på dem som er vanskeligst stilt.

Ved [votering](#) i Stortinget 3. desember 2015 fikk Venstres alternative statsbudsjett naturlig nok bare stemmene til Venstres representanter.

Tiltakspakke for flere arbeidsplasser

På Venstres landsmøte i Tønsberg 16. april 2016 lanserte Venstres Stortingsgruppe [30 tiltak for flere arbeidsplasser](#) gjennom en tiltakspakke på 4,5 mrd. kroner som etter Venstres syn vil være viktig og nødvendig for å legge til rette for flere arbeidsplasser og samtidig gjennomføre et grønt skifte og en styrt omstilling av Norge.

Norge bør derfor sette oss noen overordnede ambisjoner og lage en plan for å møte en ny tid og en grønnere framtid.

Etter Venstres mening bør det dreie seg om følgende overskrifter:

- Norge skal være ledende globalt på infrastruktur for lavutslippskjøretøy og -fartøy.
- Norge skal være verdens ledende sjømatnasjon.
- Norge skal være en helse-teknologisk spiss.
- Norge skal være bli en storeksportør av ny fornybar energi.
- Norge skal i langt større grad bidra til framvekst av kreative næringer og næringsveier.
- Norge skal legge til rette for delings- og plattformøkonomiens framvekst.

Samtidig må det iverksettes en rekke tiltak som virker på kort sikt og som gjennom en styrt omstilling kan bidra til økt sysselsetting, nye arbeidsplasser og nye bedrifter.

Flere av tiltakene Venstre lanserte i tiltakspakken var en del av den avtalen Venstre og KrF senere inngikk med regjeringspartiene om RNB 2016.

4.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016](#)
- [Avtale, RNB 2016](#)
- [Organisering av SPU og gjennomgang av aktiv forvaltning](#)
- [Gjeninnføring av aksjerabatt i formuesbeskatningen](#)
- [Økt kontroll knyttet til kjøp av tjenester fra private eller ideelle virksomheter](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk [budsjettavtale](#) om statsbudsjettet for 2016 med regjeringspartiene og KrF 23.11.2015 som vi stemte subsidiært for i Stortinget 3.12.2015. Venstres utgangspunkt før forhandlingene var å gi landet et grønnere og mer sosialt budsjett. I avtalen som ble inngått ble dette fulgt opp i betydelig grad. Budsjettet for 2016 ble langt mer miljøvennlig, og setter for alvor fart i det grønne skiftet Norge skal gjennom. Samtidig vil budsjettet bidra til å skape flere arbeidsplasser og ta et større ansvar for de svakeste i samfunnet, både i Norge og resten av verden.

Budsjettavtalen styrket den samlede miljø- og klimasatsingene med ca. 1,35 mrd. kroner og styrker bistandssatsingen med 2,5 mrd. kroner i forhold til regjeringens forslag. I tillegg

kommer et rekordstort grønt skatteskifte på rundt 5 mrd. kroner. Det er på ett enkelt budsjettår dobbelt så stort som det de rødgrønne gjennomførte i hele sin regjeringssperiode på åtte år.

Budsjettforliket innebar blant annet en økning i bevilgningene til kollektivtransport på nesten 750 mill. kr. og 100 millioner mer til sykkelveier, bl.a. innføres 20 rabatt på månedskort på NSB på strekninger hvor det ikke allerede er takstsamarbeid. Naturvern og biologisk mangfold styrkes med 252 millioner inkludert en økning av skogvernsatsingen på 75 millioner kroner. Venstre fikk også fått gjennomslag for at langt flere barn i lavinntektsfamilier får tilbud om gratis barnehage ved at ordningen nå utvides til også gjelde treåringer og at gratis SFO utvides til ytterligere 20 skoler. Samtidig har det vært viktig for Venstre endelig å få gjennomslag for at 11 måneder studiestøtte skal innføres over de neste 4 årene. I tillegg styrkes det kommunale barnevernet med 30 mill., og det settes av penger tilsvarende 100 nye helsesøstre i skolehelsetjenesten og 100 nye stillinger på helsestasjonene, til sammen 150 mill. kr. I budsjettavtalen settes det av 20 mill. til SIVAs inkubasjons- og innovasjonsprogram, 40 mill. til miljøteknologiordningen i Innovasjon Norge, 20 mill. til miljøovervåking og til sammen 70 mill. til forskning innen miljø.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk [avtale](#) om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 30.5.2016.

Da regjeringen la frem sitt forslag til revidert budsjett var [Venstre kritiske](#) til den økende oljepengebruket og at så få av tiltakene bidro til å øke norsk næringslivs konkurransekraft i et marked som i stadig større grad etterspør grønne løsninger.

Avtalen innebærer bl.a. enighet om å opprette 400 nye studieplasser og å styrke regjeringens tiltakspakke mot ledighet med 150 mill. kr. Det vil si at det settes av totalt 400 mill. i en målrettet tiltakspakke til kommuner med høyere arbeidsledighet enn landsgjennomsnittet. I tillegg styrkes miljøteknologiordningen med 40 mill. kr. og forskningsprogrammet Forny2020 med 20. mill. kr, samt en ytterligere styrking av lærlingetilskuddet med nye 2.500 kroner.

Organisering av SPU og gjennomgang av aktiv forvaltning

I forbindelse med Stortingets behandling av [Meld. St. 23 \(2015-2016\) Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2015](#) fikk Venstre et enstemmig Storting med på å foreta en helhetlig gjennomgang av kost/nytte-verdien av den aktive forvaltningen og forslag om å be regjeringen utvide mandatet for Gjedrem-utvalget, som vurderer sentralbankloven og styringen i Norges Bank, til også å omfatte en vurdering av alternative styrings- og selskapsmodeller for Statens pensjonsfond utland.

Gjeninnføring av aksjerabatt i formuesbeskatningen

I forbindelse med Stortingets behandling av [Meld. St. 4 \(2015-2016\) Bedre skatt. En skattereform for omstilling og vekst](#) ble det som ledd i et større forlik mellom alle partier unntatt SV og MDG, bestemt at det skal gjeninnføres en aksjerabatt på 20 pst i formuesskatten slik at noesk eierskap i norske bedrifter belønnes på bekostning av investeringer i eiendom eller andre verdiplasseringer. Aksjerabatten ble gradvis redusert og til slutt avviklet helt av den rødgrønne regjeringen. Det er bare Venstre som i de senere årene har tatt til orde for og foreslått å gjeninnføre denne. Forliket om skattereform

inneholder en rekke punkter som Venstre er svært tilfreds med, bl.a. at den generelle skattesatsen skal reduseres til 23 pst og at det fortsatt skal være samme sats på skatten for selskaper og personlige skattytere. Venstre har imidlertid tatt forbehold når det gjelder innretning på og modell for innføring av en «finanssskatt» som etter planen skal være operasjonell fra 1.1.2017.

Økt kontroll knyttet til kjøp av tjenester fra private eller ideelle virksomheter

I forbindelse med Stortingets behandling av [Dokument 8:128 S \(2014-2015\)](#) om profitt i offentlig finansierte velferdstjenester fikk Venstre med regjeringspartiene med på å be regjeringen på egnet måte legge fram en sak for Stortinget hvor det foreslås endringer og presiseringer i gjeldende regelverk som sikrer at offentlige midler som går til å kjøpe tjenester fra private eller ideelle virksomheter, går til kostnadseffektiv tjenesteproduksjon av høy kvalitet, samt forslag til hvordan man kan hindre uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler.

4.3 Andre saker

SPU: Unotert infrastruktur, utfasing av investeringer i fossil energi, bærekraftige prosjekter i fattige land, etiske retningslinjer for statsobligasjoner og utelukkelse knyttet til kjernevåpen.

I forbindelse med Stortingets behandling av stortingsmeldingen om Forvaltningen av Statens Pensjonsfond i 2015 3.6.2015, var Venstre medforslagsstiller for en [rekke forslag](#):

- Forslag om en ny og mer grundig gjennomgang av mulighetene for å utvikle etiske retningslinjer for statsobligasjoner fikk stemmene til KrF, Sp, Venstre, SV og MDG.
- Forslag om en vurdering av SPU's virksomhet i skatteparadis og hvordan denne kan begrenses, forslag om å påse at uetisk skattepraksis og skatteunndragelse aktivt følges opp i eierdialogen til NBIM og forslag om at regjeringen på egnet måte sørge for at utelukkelsen fra Statens pensjonsfond utland av våpen som ved normal bruk strider med grunnleggende humanitære prinsipper også omfatter selskaper som produserer kjernevåpen, infrastruktur til kjernevåpen, tilleggsutstyr til kjernevåpen eller tjenester knyttet til produksjon, vedlikehold og bruk av kjernevåpen, fikk stemmene fra de samme partiene.
- Forslag om å åpne for at SPU kan investere i unotert infrastruktur på den måten Norges Bank foreslår, med små investeringer i utviklede land med stor grad av sikkerhet i starten, for å høste erfaringer og bygge kompetanse, fikk stemmene til KrF, Venstre, SV og MDG, mens forslag om å opprette et investeringsprogram innen Statens pensjonsfond utland (SPU), med samme krav til forvaltningen som andre investeringer i SPU, med formål å investere i bærekraftige bedrifter og prosjekter i fattige land, med en målsetting om samlet investeringsramme på minst 20 mrd. kroner, fikk stemmene til Venstre, KrF og MDG.
- Forslag om å utarbeide en strategi for utfasing av investeringer i fossil energi i Statens pensjonsfond utland, forslag om å be regjeringen sørge for at det utarbeides retningslinjer for Statens pensjonsfond utland som pålegger fondet å trekke seg ut av olje- og gasselskaper med 25 pst. høyere karbonutslipp per produsert enhet enn

bransjegjennomsnittet og forslag om å sørge for at urfolks rettigheter, forankret i FNs erklæring om urfolks rettigheter og ILO-konvensjon nr. 169, og arbeidstakerrettighetene hjemlet i ILOs kjernekonvensjoner, får en større plass i SPU's forventningsdokument om menneskerettigheter, fikk dessverre bare stemmene til Venstre, SV og MDG ved [voteringen](#).

Finansmarknadsmeldinga: Billigere kommunelån, SMB-rabatt og fripoliser.

I forbindelse med Stortingets behandling av [Finansmarknadsmeldinga 2015](#) 3.6.2016, [fremmet Venstre følgende forslag:](#)

- Forslag om å gjøre kommunenes lån billigere ved å sette den såkalte kommunevektingen til 0. Dette gjøres i de fleste andre land og dagens rigide regler medfører at kommunene får en ekstra renteregning i størrelsesorden 500 mill. – 1 mrd. kroner årlig.
- Forslag om at regjeringen snarest må implementere EU-forordningen om kapitalkrav når det gjelder utlån til små og mellomstore bedrifter. Dette er sak Venstre har tatt opp med ulike statsråder en rekke ganger. Disse forslagene fikk kun stemmene til Venstre og Senterpartiet.
- Venstre fremmet sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet også forslag om å sette ned et utvalg som gis mandat til å foreslå regler og tiltak som kan bidra til at garanterte fripoliser kan forvaltes på en mer bærekraftig måte.

Skatteregler for petroleumssektoren

I den muntlige spørretimen 1.6.2016 utfordret Terje Breivik statsministeren på hvorfor ikke regjeringen vil være med på en gjennomgang av skattereglene for petroleumssektoren, for å få mer kunnskap om og vurderinger av hva som er det ideelle skatteregimet for en så viktig næring, spesielt i forhold til de nye rammevilkår – både økonomiske og klimamæssige – næringen vil møte de neste ti årene.

Breivik tok også opp tilsvarende problemstilling med finansministeren i den [muntlige spørretimen](#) 30. mars. Videre stilte også Siri Engesæth (vara for Abid Raja) [skriftlig spørsmål](#) den 15.10.2015 om petroleumsskatteregimet og den finansielle risikoen knyttet til statens kostnader i 23. konsesjonsrunde

Skatteregler for petroleumssektoren var også en problemstilling i forbindelse med Stortingets behandling av [Dok 8:21 S \(2015-2016\)](#) Utfasing av petroleumssubsidier, fra MDG. Venstre og SV fremmet i [innstillingen](#) forslag om å sette i gang en norsk offentlig utredning av petroleumsskattesystemet og hvilke konsekvenser et nytt globalt klimamål om å begrense den globale oppvarmingen til maksimalt 1,5 °C må ha på innretningen av norsk petroleums- og petroleumsskattepolitikk. Utredningen skal være med sikte på et petroleumsskattesystem som ikke gir gunstigere fradragsbetingelser enn for øvrig næringsliv, og som sikrer at norsk petroleumspolitik er i tråd med Paris-avtalens forpliktelser, også innen skatte- og avgiftsområdet. Forslaget ble nedstemt mot stemmene til Venstre, SV og MDG.

Subsidier av fossil energi

Ola Elvestuen stilte 11.11.2015 [skriftlig spørsmål](#) til finansministeren om å få tilsendt en oversikt over hvilke direkte eller indirekte subsidieordninger for fossil energi som eksisterer i Norge, og hvilken sum disse subsidiene til sammen utgjør. Bakgrunnen for spørsmålet var at det i World Energy Outlook, utgitt av det internasjonale energibyrådet IEA, fremgår det at de globale subsidiene av fossil energi fremdeles er betydelig høyere enn subsidiene av fornybar energi.

Multinasjonale konsulentselskaper i statlig forvaltning

Terje Breivik stilte 7.10.2015 [skriftlig spørsmål](#) til finansministeren om en oversikt over bruken av multinasjonale konsulentselskaper i statlig forvaltning, og hvilke mekanismer statsråden ser for seg kan iverksettes for å unngå skattetilpasninger som innebærer at multinasjonale selskaper gjennom internprising ikke betaler skatt i Norge på tross av en innenlandsk omsetning på flere hundre millioner kroner. Bakgrunnen for spørsmålet var flere oppslag i Dagens Næringsliv hvor det framgår at konsulentselskapet McKinsey, som gir råd til Norges største bedrifter og myndighetene, tilsynelatende taper penger og ikke betaler skatt. Selskapet sender inntekter utenlands, og sier lønnsomheten i Norge er «tilfredsstillende».

Bitcoin og moms

Sveinung Rotevatn stilte 10.11.2015 [skriftlig spørsmål](#) til finansministeren om EU-domstolens avgjørelse av 22. oktober om å frita omsetning av kryptovalutaen bitcoin for merverdiavgift vil få konsekvenser for tilsvarende avgiftsregime i Norge.

Skattekrav mot kulturhus i Kristiansand og Stavanger

Iselin Nybø [oppfordret i den ordinære spørretimen](#) 3.2.2016 finansministeren om å rydde opp slik at det urimelige kravet fra Skatt Vest og Skatt Sør frafalles, om at Stavanger konserthus og Kilden Teater- og Konserthus i Kristiansand må tilbakebetale momskompensasjon på totalt 550 mill. kroner

Venstres medlem i finanskomitéen er Terje Breivik.

Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Geir Olsen.

5. Skole-, utdannings- og forskningspolitikk

Kunnskap er det viktigste Norge kan satse på, ikke minst fordi Norge i tiden som kommer må gå gjennom et grønt skifte som får konsekvenser for alle samfunnsområder. Norge står overfor store utfordringer knyttet til økende ledighet og til framtidsutsiktene for deler av privat næringsliv særlig knyttet til olje- og gassindustrien. Løsningen er å bruke høykompetent arbeidskraft som nå mister jobben, i det grønne skiftet, og å satse målrettet på utvikling av ny kunnskap og kompetanse. Dette reflekteres i Venstres politiske og budsjettmessige prioriteringer, som har lagt vekt på å stimulere til grønn omstilling og grønn vekst.

Kompetanse er dermed det viktigste Norge kan satse på. En av de viktigste oppgavene vi har som samfunn er å sørge for at norsk ungdom kan gå ut i arbeidslivet med solide kunnskaper og ferdigheter, men også med en nysgjerrighet og en kreativitet som kan bidra til nyskaping både i privat og offentlig sektor. En slik kunnskapssatsing må innebære at vi sikrer fremtidig verdiskaping og velferd, og samtidig styrker demokrati, frihet og danning. Norge skal være en førsteklasses kunnskapsnasjon, med et bredt syn på kunnskap og danning. Det forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for grunnopplæring, høyere utdanning og forskning. Skolen er en av våre viktigste oppdragende og «dannende» samfunnsinstitusjoner, og læreren er den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring.

Venstre ønsker en skole for kunnskap og like muligheter. En liberal skolepolitikk legger til grunn at ingen elever er like, samtidig som vi har ambisjoner for hver eneste elev. Vi vil gi skolene stor frihet til å legge til rette undervisningen slik at alle elever får den samme muligheten til å utnytte sine evner uavhengig av bosted og sosial og kulturell bakgrunn.

Venstre er tilfreds med at regjeringen også i den sesjonen som har vært, har uttrykt høye ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Det er i tråd med samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre. Et særlig viktig fotavtrykk fra Venstre i samarbeidsavtalen er ambisjonen om et «lærerløft» som også i år har vært fulgt opp og styrket.

5.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett 2016](#)
- [Representantforslag om en helhetlig tros- og livssynspolitikk](#)
- [Representantforslag om å styrke norsk tegnspråk og tegnspråk i skolen](#)
- [Representantforslag om å endre skolefritidsordningen til en aktiv fritidsordning og styrke kvaliteten i tilbudet](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 2. november fram [alternativt statsbudsjett](#) for 2016, basert på Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016.

Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Venstres budsjettforslag var grønt, sosialt rettferdig,

framtidrettet og tilpasset de økonomiske utfordringene Norge står overfor.

Venstre prioriterte i sitt alternative budsjett en betydelig satsing på skole, utdanning og forskning med økninger på 827 mill kroner til forskning, 558 mill. kroner til grunnskole og lærere, 439 mill. kroner til UH-sektoren, 239 mill. kroner til studenttiltak, 153 mill. kr. til videregående opplæring, og ytterligere 540 mill. kroner til kommunesektoren til tiltak for tidlig innsats i barnehage og SFO – som også er viktige tiltak for skolesektoren.

En helhetlig tros- og livssynspolitikk

Venstres stortingsrepresentanter Guri Melby, Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn fremmet 16. desember 2015 et [representantforslag om en helhetlig tros- og livssynspolitikk](#), Dokument 8:25 S (2015-2016). I representantforslaget ble det vist til at livssynsfeltet blir stadig mer komplekst og at statens tilnærming til et mangfoldig livssynssamfunn varierer på tvers av sektorer og etater. Det ble etterlyst oppfølging av Ståleutvalgets NOU 2013:1, og gjort forslag om en stortingsmelding på feltet. Forslaget fikk enstemmig tilslutning i komiteen.

Styrke norsk tegnspråk og tegnspråk i skolen

Venstres stortingsrepresentanter Iselin Nybø og Trine Skei Grande fremmet 17. mars 2016 et [representantforslag om å styrke norsk tegnspråk og tegnspråk i skolen](#) (Dokument 8:72 S (2015-2016)). Det ble etterlyst en oppfølging av tidligere stortingsvedtak om norsk tegnspråks status, og foreslått seks konkrete forslag en stortingsmelding om tegnspråkets stilling, en plan for det statlige tegnspråklige tilbudet, innføring av tegnspråk som valgfag og andrespråk, samt en gjennomgang av rettighetene til tegnspråkbrukere etter § 2-6 i opplæringsloven.

Statsrådets svar til komiteen gjorde det klart at det blir iverksatt en gjennomgang av tegnspråkets stilling i skolen inkludert tilbudet om tegnspråk som valgfag og andrespråk og rettighetene etter § 2-6. I merknads form stilte en enstemmig komité seg bak Venstres forslag om at gjennomgangen også måtte inkludere rett til andrespråk uten sakkyndig vurdering. De øvrige forslagene fikk ikke tilslutning.

Endre skolefritidsordningen til en aktiv fritidsordning og styrke kvaliteten i tilbudet

Venstres stortingsrepresentanter Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Trine Skei Grande fremmet 17. juni 2016 et [representantforslag om å endre SFO til AFO og styrke kvaliteten i tilbudet](#) (Dokument 8:114S (2015-2016)). I forslaget vises det til at en svært stor andel av barna bruker SFO-ordningen, men at den er preget av oppbevaring, holder svært dårlig kvalitet mange steder i landet og er preget av stor andel ufaglærte. Intensjonene og målene med ordningen er mange, men kravene få. Det ble i forslaget argumentert for et tydeligere aktivitetsmandat knyttet til kultur, idrett og frivillighet, kompetansehevingstiltak, finansiering for lavinntektsfamilier og forsøk med et mangfold av organiseringsformer. Det ble foreslått en stortingsmelding med en helhetlig gjennomgang av dagens SFO-tilbud.

Forslaget er foreløpig ikke behandlet.

5.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale 2016](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Kompetansekrav for alle lærere](#)
- [Sikre elever leirskoleopplæring](#)
- [Fjerne fraværgrensen på 10 pst for elever i videregående](#)
- [Nærmere et skille mellom stat og kirke](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk 23. november 2015 [avtale om statsbudsjettet](#) for 2016 med regjeringspartiene og KrF, som vi stemte subsidiært for i Stortinget under budsjettbehandlingen.

En av Venstres viktigste seiere i kunnskapsbudsjettet, og som Venstre prioriterte høyt i forhandlingene, var enigheten om å innføre 11 måneders studiefinansiering, med innfasing over fire år og med første utbetaling i studieåret 2016-2017. Dette har Venstre kjempet for i flere budsjetttrunder, og det er et viktig bidrag til å bedre studenters levekårssituasjon med sikte på å realisere heltidsstudenten – og dermed for å sikre økt gjennomføring og høyere kvalitet i utdanningen. I tillegg til dette sikret Venstre innføring av en ordning for tiltak for å bedre psykisk helse blant studenter.

Regjeringens budsjett på kunnskapsfeltet var for øvrig et godt budsjett, som Venstre fikk styrket ytterligere med blant annet 100 millioner kroner til etter- og videreutdanning av ukvalifiserte lærere og 320 millioner til økt lærerinnsett i de første skoleårene. Videre ble det bevilget penger til utvidet forsøk med gratis deltids plass i SFO, der ordningen skal utvides til flere skoler i Drammen, Trondheim, Stavanger og Oslo. Blant mange flere tiltak ble det også bevilget 15 millioner kroner til tiltak for svømming i barnehager.

Budsjettenigheten innebar også en svært god satsing på høyere utdanning og forskning, gjennom blant annet 250 flere master studie plasser og 300 flere bachelor studie plasser, 100 flere stipendiatstillinger og dessuten tilskudd til utvikling av læremidler ved fagskolene. Til sammen beløper Venstres gjennomslag på disse områdene seg til ca 390 millioner kroner.

Avtale, RNB 2016

Venstre inngikk [avtale om revidert nasjonalbudsjett](#) med KrF og regjeringspartiene 30. mai 2016. Blant de viktigste trekkene i avtalen var 400 nye studie plasser og en styrking av tiltakspakken mot arbeidsledighet. 200 av studie plassene ble øremerket Sør- og Vestlandet. Enigheten bidro til det grønne skiftet gjennom omstilling og økt satsning på kunnskap, klima og innovasjon. I tillegg til studie plassene fikk Venstre gjennomslag for økt lærlingtilskudd på 2500,- per kontrakt, som er viktig både for å sikre rekruttering i bransjer som er berørt av nedgangen og for å hindre frafall i utdanningen. Venstre fikk også reddet Sameskolen i Hattfjelldal fra nedleggelse, og med det hindret svekkelse av et sårbart sørsamisk språkmiljø.

Kompetansekrav for alle lærere

I behandlingen av et [representantforslag om konsekvensene av innføring av kompetansekrav for lærere](#), ble det tydelig at regjeringens modell ikke hadde flertall og trengte justeringer. Venstres forslag fikk tilslutning fra regjeringspartiene, og sikret at lærere utdannet før 1. januar 2014 får

dispensasjon fra kompetansekravene. Det skal fortsatt være skoleeiers ansvar å sikre at kompetansekravene oppfylles. Dispensasjonen skal ikke vare lenger enn til 1. august 2025. Venstre fikk også enstemmig tilslutning til en rekke andre forslag i samme sak, blant annet om å sikre at utdannede lærere som i dag jobber utenfor skoleverket, skal kunne tilegne seg nødvendig kompetanse for å undervise i basisfagene, og at regjeringen skal komme tilbake årlig med en beskrivelse av studiepoengsutviklingen blant lærere som underviser i basisfagene.

Sikre elever leirskoleopplæring

I behandlingen av et [representantforslag om å lovfeste rett til leirskoleopplæring](#), fikk Venstre flertall for en løsning der regjeringen utreder hvordan læreplanene kan bidra til å ivareta at alle elever får tilbud om en overnattingstur av flere døgns varighet og med et pedagogisk opplegg i tråd med kompetansemål i skolens læreplaner, for eksempel gjennom leirskole, studieturer eller andre løsninger i regi av skolen. En annen viktig del av dette var å sikre at det utarbeides tiltak for å hjelpe skolene med å sikre minoritetselvers deltakelse på overnattingsturer i skolens regi.

Fjerne fraværsgrensen på 10 pst for elever i videregående

Venstre gjorde det tidlig tydelig at vi ikke var villige til å støtte regjeringens forskrift om en fraværsgrense på 10 pst for elever i videregående opplæring, dersom temaet skulle bli løftet i Stortinget. I et [representantforslag om å oppheve denne grensen](#) stod Venstre 14. juni 2016 sammen med de øvrige opposisjonspartiene om et vedtak som bad om å reversere forskriften.

Nærmere et skille mellom stat og kirke

Venstre har lenge vært engasjert i spørsmålet om å skille stat og kirke, og har hatt tett dialog med regjeringen om å sikre at denne prosessen kan gå så raskt og ryddig som mulig. 10. mai 2016 [behandlet Stortinget en lovendring](#) som la til rette for at Den norske kirke fra 2017 kan bli et eget rettssubjekt.

5.3 Andre saker

- [Utdanning for omstilling](#)
- Lærerutdanningene og utdanning i pedagogikk
- [Oppfølging av vedtak om ekstrapoeng for underrepresenterte kjønn](#)
- [Styrke årsverkene pr. elev i skolehelsetjenesten](#)
- [Bachelor-utdanning i paramedic](#)

Utdanning for omstilling

Terje Breivik stilte 3. februar 2016 [spørsmål til kunnskapsministeren](#) om utdanningsinstitusjonene har rammevilkår og handlingsrom til å gi dem som blir permitterte eller arbeidsledige, den kompetansen de trenger for å fortsette i arbeidslivet.

Lærerutdanningene og utdanning i pedagogikk

13. april 2016 stilte [flere stortingsrepresentanter spørsmål til kunnskapsministeren](#) om de nye

lærerutdanningene. Bakgrunnen var det nye forslaget til rammeplan for grunnskolelærerutdanningene, som viste at til tross for et ekstra år i lærerutdanningen gis det ikke mer rom til faglig fordypning i pedagogikk eller spesialpedagogikk, og heller ikke mulighet til å studere dette som master. Iselin Nybø [stilte spørsmål](#) ved om dette ville føre til færre spesialpedagoger framover, og konsekvensen av dette. Ketil Kjenseth [stilte spørsmål](#) om hvorvidt den nye lærerutdanningen vil sette lærere i stand til å oppdage og håndtere psykiske og psykosomatiske plager og lidelser hos elever. Terje Breivik [stilte spørsmål](#) om hva statsråden ville gjøre for å sikre de pedagogiske forskningsmiljøene etter implementering av ny rammeplan. Ola Elvestuen [stilte spørsmål](#) om behovet for en opptrapping av skoleleder- og rektorutdanningene. Pål Farstad [stilte spørsmål](#) om å inkludere mobbetematikk i skolelederutdanning, slik at hver skole har nok kompetanse til å oppdage og håndtere mobbing på en god måte.

Oppfølging av vedtak om ekstrapoeng for underrepresenterte kjønn

Iselin Nybø stilte 27. april 2016 [spørsmål til kunnskapsministeren](#) om hva statsråden tenker om vedtaket Stortinget har gjort om at regjeringen skal utrede utforming og innføring av ekstrapoeng til gutter og jenter som søker på studier der det f.eks. er 80 pst. eller mer av det motsatte kjønn, og hvordan han vil følge det opp. Dette vedtaket kom i Stortingets debatt om likestillingsmeldingen.

Styrke årsverkene pr. elev i skolehelsetjenesten

Iselin Nybø stilte 25. mai [spørsmål til helse- og omsorgsministeren](#) om hvorvidt han har som ambisjon å legge til rette for at norske kommuner kan nå målene om å styrke årsverkene pr. elever i skolehelsetjenesten for ungdomsskolen og videregående skole.

Bachelor-utdanning i paramedic

André N. Skjelstad stilte 14. juni 2016 [spørsmål til kunnskapsministeren](#) om hva han vil gjøre for å følge opp behovet for en bachelor-utdanning i Paramedic ved Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT).

Venstres medlem i kirke- utdannings og forskningskomiteen er Iselin Nybø.

Rådgiver som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Kjartan Almenning.

6. Energi- og miljøpolitikk

Klimatiltak er en billig forsikring for å redusere skader som følge av global oppvarming i fremtiden. Det er økonomisk og teknologisk mulig å redusere klimagassutslippene raskt, men det krever politisk vilje, handlekraft og nytenkning. Venstre vil at Norge skal gå fra å være en stor eksportør av fossil energi til å bli en fornybarnasjon. Derfor skal den totale utvinningen av olje og gass ikke øke, men over tid reduseres.

Venstres mål er å gjøre Norge til en ledende nasjon på fornybar energi, klimateknologi og ny teknologi som reduserer CO₂-utslipp i olje- og gassproduksjonen. Venstre vil utnytte muligheten som ligger i grønn innovasjon og fornyelse, og bygge fremtidens nye og konkurransedyktige næringsliv. Klimaforliket i Stortinget er bare en forsiktig start på dette arbeidet. Venstre er derfor fornøyd med å ha fått gjennomslag for at Norge nå har som mål å redusere CO₂-utslippene med 40 prosent sammenlignet med 1990 innen 2030 gjennom å delta i det europeiske klimasamarbeid. Dette gjør vi både gjennom kutt i ikke-kvotepliktig sektor og gjennom oppkjøp og sletting av EU-kvoter. Venstre vil innføre en klimalov for å sikre at våre klimamål blir nådd, og er fornøyd med at Stortinget har bedt regjeringen fremme dette for Stortinget.

Det europeiske kvotemarkedet er det viktigste virkemidlet vi har for å redusere utslipp fra industrien og offshorenæringen. Etter finanskrisen er det et overskudd av kvoter i dette markedet. Venstre vil derfor stramme opp kvotemarkedet gjennom å slette kvoter og arbeide for et lavere kvotetak i EU. Grønne avgifter som gir en pris på CO₂ er det viktigste virkemiddelet for utslipp som ikke er omfattet av kvotemarkedet. Vi vil derfor øke CO₂-avgiften, samtidig som vi vil innføre gode støtteordninger som letter omstillingen for samfunnet. Venstre vil at prinsippet om at forurenser betaler skal være førende.

Venstre vil ha et samfunn uten forurensing, der ressursene forvaltes til det beste for oss som lever nå og for fremtidige generasjoner. Tilgang på relevant informasjon er avgjørende for å ta gode miljøvalg, både for privatpersoner, bedrifter, virksomheter og offentlige instanser.

Våre aktiviteter må ikke skade mennesker som lever i dag, og vi må hindre uopprettelige skader i naturen som at grunnvann blir forurenset, arter utslettet eller at ressurser forsvinner for alltid. Venstre er optimister når det gjelder å finne løsninger som fremmer vår livskvalitet samtidig som vi ivaretar naturen rundt oss.

I forhandlinger med regjeringspartiene om statsbudsjettet for 2016 og RNB 2016 har derfor satsing på klima og miljø vært viktige hovedprioriteringer, der vi har satset på miljøvennlig transport, klassisk naturvern og viktige klimatiltak som økte grønne avgifter.

6.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Representantforslag om mål om nullutslipp for alle skipstyper innen 2030](#)
- [Representantforslag om utvidelse av nasjonalparkplanen og prosess for å opprette nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen](#)
- [Representantforslag om å innføre miljøavgifter på fossil plast](#)
- [Representantforslag om at virkeområdet for markaloven utvides til å gjelde flere viktige naturområder i Osloregionen](#)

- Representantforslag om mikroplast
- Representantforslag om strategi for utbygging av fiberkabler og grønne datasentre
- Representantforslag om oppheving av det kommunale monopolet på lanoppmåling
- Representantforslag om energieffektivisering på norsk sokkel
- Representantforslag om vannkraftkonsesjon i nedre Otta.

Nullutslipp for alle skipstyper innen 2030

Forslag fra Pål Farstad, Abid Q. Raja, Iselin Nyb, Terje Breivik og Sveinung Rotevatn den 17.3.2016 et representantforslag om at alle skipstyper må være nullutslippsskip innen 2030. Forslaget går i korte trekk ut på tiltak som gjør at man kan senke klimagassutslippene fra skipsfarten med 40% innen 2030

Representantforslag om utvidelse av nasjonalparkplanen og prosess for å opprette nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen

Forslag fra Abid Q. Raja og Ola Elvestuen den 1.3.2016 sammen med Arbeiderpartiet, SV og MDG, et forslag om å opprette nasjonalparker i Østmarka og i området rundt Preikestolen, og i tillegg utvide den eksisterende nasjonalparkplanen.

Representantforslag om å innføre miljøavgifter på fossil plast

Forslag fra Ola Elvestuen, Siri Engesæth og Terje Breivik den 18.2.2016 om å lage et avgiftsregime som stimulerer til økt bruk av bioplast, og reduserte mengder med fossil plast.

Representantforslag om at virkeområdet for markaloven utvides til å gjelde flere viktige naturområder i Osloregionen

Forslag fra Erik Lundeby, Ola Elvestuen, Trine Skei Grande den 11.02.2016 om å utvide det området markaloven skal omfatte, slik at flere verdifulle områder på østlandet inkluderes.

Representantforslag om mikroplast

Forslag fra Ola Elvestuen og Kjetil Kjenseth den 9.2.2016 om hvordan vi får redusert omfanget av mikroplast, blant annet gjennom et forslag om forbud om mikroplast i kosmetiske produkter.

Representantforslag om strategi for utbygging av fiberkabler og grønne datasentre

Forslag fra Iselin Nybø og Terje Breivik, sammen med A, KrF, H, FrP, den 18.12.2015 om en strategi for å få på plass grønne datasentre i Norge.

Representantforslag om oppheving av det kommunale monopolet på landoppmåling

Forslag fra Andre Skjelstad, sammen med Frp; H og KrF, den 18.02.2016, om å utrede mulighetene for å oppheve det kommunale monopolet på landoppmåling.

Representantforslag om energieffektivisering på norsk sokkel

Forslag fra André N. Skjelstad, Iselin Nybø, Pål Farstad, Terje Breivik den 30.09.2015 om å gi bedre avskrivningsregler for energieffektivisering på norsk sokkel, sammen med økt CO2-avgift.

Representantforslag om vannkraftkonsesjon i Nedre Otta.

Forslag fra Ketil Kjenseth, Ola Elvestuen, Pål Farstad den 21.05.2015 om å ikke gi konsesjon til vannkraftutbygging i Nedre Otta.

Eget alternativt statsbudsjett for 2016

Venstre la mandag 2. november fram et alternativt statsbudsjett for 2016 basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016.

Det henvises til Kapittel 4 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. en betydelig økt satsing på miljø- og energiområdet.

6.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Statsbudsjettet 2016](#)
- [Bedre miljøregelverk for sjømatnæringen](#)
- [Forbud mot mikroplast](#)
- [Et skritt mot klimalov](#)
- [Fra energimelding til klimamelding](#)
- [Flere klimatiltak](#)
- [Lovhjemmel for lavutslippsoner](#)
- [Et løft for det klassiske naturvernet](#)
- [Ratifikasjon av Parisavtalen](#)
- [En moderne energisektor](#)

Statsbudsjettet 2016

Det endelige budsjettet for 2016 setter for alvor fart i det grønne skiftet Norge skal gjennom. Budsjettforliket innebærer blant annet en økning i bevilgningene til kollektivtransport på nesten 750 mill. kr. og 100 millioner mer til sykkelveier. Naturvern og biologisk mangfold styrkes med 252

millioner inkludert en økning av skogvernsatsingen på 75 millioner kroner. Det grønne skatteskiftet i budsjettforliket utgjør til sammen 5,3 mrd. kr. Her ble det også vedtatt en rekke viktige anmodningsvedtak, blant annet et større grønt skatteskipte, nullutslipp i alle offentlige anbud, styrking av miljødelen i offentlige innkjøp og en økning av andelen biodrivstoff for transportsektoren.

Bedre miljøregelverk for sjømatnæringen

For Venstre har miljøperspektivet vært spesielt viktig, og Venstre fikk flertall for at regjeringen skal lage en plan for hvordan vi kan få alt restråstoff fra sjømatindustrien på land. I dag kastes en altfor stor andel av denne verdifulle ressursen over bord. I tillegg skal det utredes innføring av kvotebonus for el-sjarker, noe som vil gjøre det mer lønnsomt for fiskerne å velge miljøvennlig

Forbud mot mikroplast

Stortinget gikk enstemmig inn for å be regjeringen legge frem en sak med intensjon om å innføre et forbud mot mikroplast i kroppspleieprodukter, samt å utarbeide en handlingsplan mot mikroplast.

Et skritt mot klimalov

I mars 2015 vedtok Stortinget, med unntak av Frp, å utforme en ny nasjonal klimalov. I Juni 2016 vedtok Stortinget også at i utarbeidelsen av ny klimalov skal regjeringen årlig synliggjøre utslippsbaner for de ulike områdene innenfor ikke-kvotepliktig sektor, og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å nå disse målene.

Fra energimelding til klimamelding

Venstre og KrF kom til enighet med regjeringspartiene Høyre og Frp om energimeldingen, som ble lagt frem av regjeringen i april. De fire partiene er nå enig om at regjeringen i statsbudsjettet til høsten skal omtale hvilke prosentmål for reduksjoner som er nødvendig for å nå klimamålene i ikke-kvotepliktig sektor, altså aktivitet som ikke er endel av EUs kvotehandelsystem for CO₂. Avtalen innebærer blant annet at regjeringen i forslaget til Nasjonal Transportplan for 2018-2029 skal fastsette måltall for antall lav- og nullutslippskjøretøy, herunder personbiler, varebiler, busser og tunge kjøretøy i 2025. Målet som blir vedtatt av Stortinget, er at alle biler som selges fra 2025 skal være nullutslippsbiler.

Klimatiltak

Det er vedtatt en rekke nye tiltak for å redusere klimagassutslippene i Norge. Blant annet har stortinget bedt regjeringen sikre realisering av minst ett CCS-anlegg for å bidra til at Norge når sitt nasjonale klimamål for 2020, stimulere til økt bruk av hydrogen som reduksjonsmiddel gjennom risikoavlastning og støtte til industriskala demonstrasjonsanlegg og fullskala pilotprosjekt og stimulere til økt bruk av trekull i ferrolegeringsindustrien

gjennom risikoavlastning og støtte til industriskala demonstrasjonsanlegg og fullskala pilotprosjekt for norsk produksjon av trekull.

Lovhjemmel for lavutslippsoner

Stortinget har vedtatt en lovhjemmel for lavutslippssoner, en sak som Venstre har kjempet for lenge, blant annet gjennom et eget forslag der man ba regjeringen komme til Stortinget med en slik lovhjemmel som ble vedtatt i 2014.

Et løft for det klassiske naturvernet

Stortinget samlet seg om en rekke ambisiøse tiltak for å styrke naturmangfoldet i Norge, blant annet et mål om vern av 10 % av norsk skogareal. Stortinget ber også om et krafttak for å reversere den negative utviklingen mange av økosystemene våre har lidd under i mange år. Med oppdaterte forvaltningsplaner for viktige havområder og økosystemer, nye nasjonalparkområder og et nytt økologisk grunnkart vil vi nå få et langt bedre kunnskapsgrunnlag for å bevare viktige naturverdier. Stortinget viser også en betydelig vilje til å prioritere naturmangfold, både på land, i luften og i havet.

Ratifisering av Parisavtalen

Stortinget har ratifisert Parisavtalen, der man samtidig har ebskrevet veien videre for hvordan Norge skal følge opp avtalen, og samtidig vedtok Stortinget at Norge skal fremskynde målet om at Norge skal være klimanøytralt fra 2050 til 2030.

En moderne energisektor

Venstre har sikret flertall for flere viktige reformer i norsk energisektor, blant annet pålegg om selskapsmessig og funksjonelt skille i norske nettselskaper og åpning for at også privatae selskaper kan bygge og drifte utenlandsforbindelser.

6.3 Andre saker

[Muntlig spørsmål](#) fra Terje Breivik (V) til statsministeren om kvifor ikkje regjeringa er med på ein ny gjennomgang av skattereglane for petroleumsverksemda, for å få meir kunnskap om og vurderingar av kva som er det ideelle skatteregimet for ei så viktig næring, sett opp mot rammevilkåra dei nødvendigvis vil møta dei neste ti åra.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til statsministeren Om hva statsministeren vil gjøre for at alle saker som regjeringen legger fram, forholder seg til klimamålet i 2030 og hvordan disse skal nås.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministeren om hvilken langsiktig utvikling og risiko statsråden ser for norsk olje- og gassvirksomhet i lys av Paris-avtalen,

som viser at vi ikke bare må nå togradersmålet, men at vi må strekke oss mot en global oppvarming på 1,5 grad.

[Muntlig spørsmål](#) fra Trine Skei Grande (V) til statsministeren Om hvordan statsministeren vil bruke Nasjonal transportplan for å nå de ambisiøse klimamålene som vi har satt oss.

[Spørretimespørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om hvorvidt statsråden kan forsikre om at varig vern betyr at vassdragene er vernet mot kraftutbygging i all fremtid.

[Muntlig spørsmål](#) fra Terje Breivik (V) til klima- og miljøministeren om kva ambisjonar og konkrete initiativ statsråden kjem til å ta for å skapa marknader for grønne løysingar, som er avgjerande for å ta ut potensialet og auka konkurransekrafta for eigen industri og teknologiutviklingsmiljø.

[Spørretimespørsmål](#) fra Erik Lundebø (V) til samferdselsministeren Om statsråden vil legge til rette for at også gods kan kjøre med Ringeriksbanen.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til samferdselsministeren om når samferdselsministeren vil sørge for at vi, når vi bygger ny jernbane i Norge, gjør det med en dimensjonering for 250 km i timen.

[Spørretimespørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministeren om hva statsråden vil gjøre for at vi får skikkelige utredninger av naturverdiene i kraftutbyggingssaker.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til statsministeren om når statsministeren ser for seg at situasjonen med forhøyet luftforurensing i norske byer skal være løst.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til statsministeren om hvorvidt initiativ tatt ved forhandlingene i Paris er tegn på ny politikk med nye midler, med henvisning til nytt fond for kvotekjøp, satsing på fornybar energi i de fattigere deler av verden og dobling av det grønne fondet for å sikre verifiserte utslippsreduksjoner mot avskoging.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om statsråden er innstilt på at veibruksavgift, CO₂-avgift og mineraloljeavgift må økes i årene framover for å redusere utslipp innen transportsektoren og for å gjøre alternative drivstoff konkurransedyktige.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU om regjeringen vil sørge for at Norge tilslutter seg hele EUs energirammeverk, ikke bare klimarammeverket, og implementere direktivene for bygg og energieffektivisering.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til statsministeren om hvorvidt nedskaleringen av den norske innsatsen til klimatiltak i fattige land er et godt bidrag fra Norge for å få til en klimaavtale i Paris.

[Muntlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til samferdselsministeren om dimensjoneringen ved utbygging av jernbane, og hvorvidt statsråden er bekymret for at vi bygger for enkelt sett i forhold til de behovene framtiden trenger.

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande (V) til statsministeren om å skape framtidens næringsliv og legge til rette for entreprenørskap og nyskaping på alle nivåer, slik at vi kan løse de store utfordringene Norge står overfor.

[Interpellasjon](#) fra Pål Farstad (V) til samferdselsministeren om å bidra til at norsk nullutslippsteknologi for alle skipstyper kan bli tilgjengelig på det globale markedet innen 2030

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministerens om hva statsråden vil foreta seg for å sørge for at NVE følger opp Stortingets fastsatte reguleringsbestemmelser for Tokke-Vinjevassdraget med dertil hørende skogsbilveier, og når kan allmennheten forvente seg å kunne få kostnadsfri og helårs tilgang til de pålagte veiene.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om hvordan statsråden mener at Norge skal jobbe for å øke ambisjonene for luftfarten i tråd med klimamålene i Paris-avtalen, og at det stilles bindende krav til handel med klimakvoter i tråd med verdenssamfunnets vedtatte standarder.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Iselin Nybø (V) til samferdselsministeren om hvordan statsråden vil følge opp saken om etablering av flere fiberkabler til utlandet og utarbeidelse av strategi for etablering av datasentre i Norge, og når ser statsråden for seg å fremme saken eller sakene for Stortinget.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om hvilke betingelser Norge vil stille i en samarbeidsavtale om bevaring av regnskogen i DR Kongo for å unngå at en eventuell opphevelse av hogstmoratoriet i landet fører til ødeleggelse av regnskogen og krenkelse av lokalbefolkningens, inkludert urfolks rettigheter.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Abid Q. Raja (V) til samferdselsministeren om statsråden mener at også andre nullutslippsteknologier, i likhet med trolleybuss, kan betegnes som fordyrende elementer og derfor ikke kan støttes som en del av Bussveien.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Siri Engesæth (V) til utenriksministeren om hvordan TISA vil påvirke norsk selvråderett i miljøspørsmål.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om statsråden vil sørge for at reinjegere får mulighet til også å felle kalver på jaktkort for simle i den kommende jaktseasonen på villrein på Hardangervidda.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Abid Q. Raja (V) til samferdselsministeren om hva statsråden konkret gjør for å sikre fremdrift for Fornebu-banen, og følge opp Statsministerens initiativ fra valgkampen.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministerens om hva statsråden vil foreta seg for at sørge for at lisenshaverne på Johan Castberg planlegger energiønsninger for Johan Castberg som vil redusere klimagassutslippene til et minimum for dette feltet og for omkringliggende petroleumsutbygginger i Barentshavet.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU om hvilke miljørelevante EU-direktiver og forordninger som ikke er implementert i norsk lovverk, og kan statsråden gi en begrunnelse for hvorfor de enkelte direktivene eller forordningene ikke er implementert.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til samferdselsministeren om statsråden kan bekrefte at lokale vedtak om lavutslippsoner eller forbud mot enkelte grupper av kjøretøy vil bli fulgt opp med tilsvarende tiltak av Statens vegvesen på statens veier i de områdene som forbudet vil omfatte.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om statsråden anser at både reach-forskriften, forurensingsloven og naturmangfoldsloven er oppfylt for kraftlinjestrekningen Risøyhamn-Dverber, og vil statsråden tillate konsesjoner med bruk av kreosot i kommende saker.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til utenriksministeren om På hvilket grunnlag mener regjeringen at det norske Olje for utvikling-programmets rådgivning i Uganda for tildeling av oljelisenser, inkludert Ngaji-blokken, er i samsvar med Norges forpliktelser i henhold til UNESCO-konvensjonen.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Guri Melby (V) til samferdselsministeren om statsråden vil ta initiativ til en gjennomgang av regelverket med sikte på å tillate forretningsmodeller basert på delingsøkonomien innenfor transportfeltet.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om statsråden vil ta initiativ til en gjennomgang av utslipp fra smoltanlegg som i dag ikke er omfattet av krav til rensing av utslipp, og vurdere å utvide kravene til også å gjelde eldre anlegg.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om hvilke havområder regjeringen vil verne for at vi skal nå målet om 10 % marint vern innen 2020.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til finansministeren om statsråden kan gi en oversikt over hvilke direkte eller indirekte subsidieordninger for fossil energi som eksisterer i Norge, og hvilken sum disse subsidiene til sammen utgjør.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om Riksantikvaren på noe tidspunkt har vurdert å innføre en tilsvarende bestemmelse om automatisk vern av kvenske kulturminner som gjelder for samiske kulturminner, og hvis ikke, vil statsråden be Riksantikvaren om å foreta en slik vurdering.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Sveinung Rotevatn (V) til klima- og miljøministeren om klima- og miljøministeren vil ta initiativ til å greie ut korleis Noreg kan bidra til å redusera miljøskade frå bomullsindustrien, til dømes gjennom ei miljøavgift differensiert etter mengda vatn og kjemikaliar som vert nytta i produksjonen.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om at det på Øvre Romerike dreneres en torvmyr helt inn til naturreservatet Grenimåsans gransumpskog og hvordan ministeren vil sikre at verneforskriftene for naturreservatet ivaretas slik at verneverdiene ikke reduseres gjennom inngrep på naboarealene.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Siri Engesæth (V) til utenriksministeren om hvordan norske aktører er ledende i å presse frem skipsfart i Arktis. Polarkoden er internasjonalt bindende regler for skip som opererer i polare farvann. Disse ble vedtatt av IMO, FNs maritime organisasjon, i november 2014, og vil tre i kraft i 2016. Og om statsråden kan belyse hvordan regjeringen vil håndheve regelverket i Arktis, og er det satt i verk tiltak for å få til samarbeid med andre flaggstater for å overholde reglene.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Siri Engesæth (V) til finansministeren om hvordan nye selskaper og etablerte selskaper får dekket 78 % av sine kostnader til leting etter petroleum. Tilsvarende fabelaktig subsidiering finnes ikke på land. Oljefelt som Goliat er avhengig av en oljepris opp mot \$110 for å bli lønnsomt. Uten drivverdige funn er det anslått at statens kostnader med 23. konsesjonsrunde vil kunne komme opp i nærmere 200 milliarder kroner. Spørsmålet er om statsråden gjort en vurdering av risiko av de finansielle kostnadene for staten med dagens oljepris.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Siri Engesæth (V) til klima- og miljøministeren om hvordan statsråden tenkt å nå 2020-målene på kultuminnevern når behovet er 200 millioner ekstra hvert år frem mot 2020.

[Skriftlig spørsmål](#) fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren om klima- og miljøministeren kan forsikre om at de faglige vurderingene fra Miljødirektoratet vil bli tillagt stor vekt i behandlingen av Nordterminal Floating Storage AS' søknad om utvidet tillatelse til å drive oljeomlasting i Bøkfjorden.

Venstres medlem i energi- og miljøkomitéen er Ola Elvestuen.

Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Audun Rødningsby

7. Transport- og kommunikasjonspolitikk

Venstre vil bruke transportpolitikken til å skape en enklere, tryggere og mer miljøvennlig hverdag.

All trafikkvekst i og rundt de store byene må tas av jernbane, sykkel, gange og kollektivtrafikk. Dette gjør det enklere å ta grønne valg og er med på å skape robuste bo- og arbeidsmarkedsregioner. Derfor har Venstre prioritert miljøvennlig transport i forhandlingene om statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Når vi spør næringslivet hva de har størst behov for, svarer de ofte bedre infrastruktur. Venstre arbeider for at det skal bli enklere og billigere å frakte gods til sjøs og på bane. Vi arbeider også for å forsterke vegene i de områdene av landet hvor biltransport er eneste alternativ.

Klimaavtalen i Paris høsten 2015 la ambisiøse mål for verden. Det er ikke lenger tvil om at kjøretøypark må bli mer miljøvennlig, og målet må være null utslipp fra transportsektoren. Venstre arbeider derfor for å fremme bruken av nullutslippskjøretøy. Det må gjøres med fordeler for bilistene, utbygging av infrastruktur og støtte til forsknings- og utviklingstiltak.

Sammen med Høyre, FrP og KrF skal vi overoppfylle Nasjonal Transportplan og forsterke klimaforliket. Disse to overordnede planene må sees i sammenheng. Transportsektoren står for om lag 1/3 av Norges samlede klimagassutslipp. I Oslo og enkelte andre store byer står transportsektoren for halvparten. Det viser hvor viktig Venstres arbeid for en mer miljøvennlig og fremtidsrettet infrastruktur er. Fagetatene har lansert sin anbefaling til ny nasjonal transportplan, og målsettingen er 50% kutt i utslippene innen 2030. Det vil legge klare føringer for regjeringens forslag til nasjonal transportplan som kommer våren 2017.

Det skal være trygt å ferdes i Norge. Venstre arbeider for flere og bedre gang- og sykkelveger slik at barna våre får tryggere skolevei. Vi arbeider også for at syklist og motorisert kjøretøy i større grad skal ha separate kjørebaneer slik at det blir tryggere for både syklist og bilist. Rassikring og midtdelere er andre viktige trafikksikkerhetstiltak for Venstre.

For å sikre verdiskaping og lik tilgang til kunnskapssamfunnet må vi sikre en fremtidsrettet digital infrastruktur. Venstre arbeider for økt utbygging av infrastrukturen for elektronisk kommunikasjon i hele landet, tilpasset moderne behov.

7.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt statsbudsjett for 2016](#)
- [Representantforslag om bedre trafikksikkerhet for syklende](#)
- [Representantforslag om mål om nullutslipp for alle skipstyper innen 2030](#)

Alternativt statsbudsjett for 2016

Venstre la 2. november frem alternativt statsbudsjett for 2016 basert på Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016. Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Et budsjett med en større satsing på miljø,

oppvekst og nye arbeidsplasser, enn det regjeringen la opp til. Samtidig som man bruker færre oljepenger.

Representantforslag om bedre trafiksikkerhet for syklende

Venstre fremmet den 26.11.2015 et forslag om bedre trafiksikkerhet for syklende. Forslaget tok til orde for at trafiksikkerheten for syklende må styrkes, spesielt i lys av nasjonale målsetninger om at sykkelandelen skal opp i årene fremover. Det ble fremmet et forslag om en egen stortingsmelding, samt forslag om å endre vikepliktsreglene, og en minimumsavstand på 1,5 meter ved forbikjøring av syklist. Det ble også foreslått å kunne bruke mobile vakter i sykkelritt.

Representantforslag om mål om nullutslipp for alle skipstyper innen 2030

Venstre fremmet den 17. mars et representantforslag om nullutslipp for alle skipstyper innen 2030. Maritim næring har en lang vei å gå for å finne mer lav- og nullutslipps drivstoff. Forslaget fremmer en rekke tiltak for å fremskynde dette, blant annet å legge strenge miljøkrav på offshore forsyningskip, satsing på forskning, støtte til testsenter for fullskala null- og lavutslippsteknologier for skip og en gjennomgang av avgiftsregimet for sjøtransporten.

Forslaget behandles høsten 2016.

7.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016](#)
- [Avtale om revidert nasjonalbudsjett 2016](#)
- [Bruk av mobile vakter i sykkelritt](#)
- [Nasjonal havneplan](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk 23. november 2015 avtale om statsbudsjettet for 2016 med regjeringspartiene og Krf, som vi stemte subsidiært for i Stortinget 3. desember 2015. Det endelige budsjettet for 2016 er blitt langt mer miljøvennlig, og setter for alvor fart i det grønne skiftet Norge skal gjennom. Samtidig vil budsjettet bidra til å skape flere arbeidsplasser og ta et større ansvar for de svakeste i samfunnet, både i Norge og resten av verden.

Budsjettforliket innebar blant annet en økning i bevilgningene til kollektivtransport på nesten 750 mill. kr. og 100 millioner mer til sykkelveier, bl.a. innføres 20 rabatt på månedskort på NSB på strekninger hvor det ikke allerede er takstsamarbeid.

Avtale om revidert nasjonalbudsjett 2016

Det ble satt av ytterligere 20 millioner til drift og vedlikehold for jernbanen i sør- og vestlandsfylker. Dette var en del av en stimuleringspakke på 400 millioner kroner for å motvirke den økende arbeidsledigheten i regionen.

Bruk av mobile vakter i sykkelritt

I forbindelse med representantforslaget fremmet av Venstre om bedre trafiksikkerhet for syklende, fikk Venstre gjennomslag for at retningslinjene for gjennomføring av sykkelritt skulle gjennomgås. Samt at det skal tillates bruk av mobile vakter for å øke trafiksikkerheten for deltakere, publikum og andre trafikanter i forbindelse med gjennomføringen av sykkelritt. Proposisjonen som følger opp vedtaket ble fremmet på rekordtid den 3. juni, og vedtatt i Stortinget 17. juni.

Nasjonal havneplan

I forbindelse med et representantforslag fra Krf om en nærskipsstrategi fikk Venstre gjennomslag for å lage en nasjonal havneplan med det formål å styrke nærskipsfartens konkurransevilkår. En havneplan bør se helhetlig på godsårer for å se på om det er tiltak som kan settes inn for å gjøre havnene mer effektive og miljøvennlige. Venstre fikk også gjennomslag for å innføre en ny tilskuddsordning for havner, slik at de kan bli mer miljøvennlig, effektiv og intermodale.

7.3 Andre saker

Gods på sjø

Spørsmål fra stortingsrepresentant Iselin Nybø: Har statsråden noen oversikt over hvor mye gods som fraktes mellom Stavanger og Bergen på vei og som kunne blitt transportert sjøveien, og har statsråden noen konkrete tiltak som kan settes inn for å få gods over fra vei til sjø i enda større grad? [Statsrådets svar.](#)

E18

Spørsmål fra stortingsrepresentant Siri Engesæth: Vil statsråden ta initiativ til å utrede kostnader og gevinster ved å bygge et nytt vende- og hensettingsanlegg ved Asker stasjon som kan øke tog- og kollektivkapasiteten i Asker og Bærum, under og etter byggingen av en fornyet E18? [Statsrådets svar.](#)

Samarbeid mellom Ruter og NSB

Spørsmål fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja: Hvordan vil statsråden sikre at samarbeidet mellom Ruter og NSB kan fortsette på en måte som er økonomisk gunstig for begge parter, og dermed gir et best mulig tilbud til passasjerene? [Statsrådets svar](#).

Delingsøkonomi

Spørsmål fra stortingsrepresentant Guri Melby: Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av regelverket med sikte på å tillate forretningsmodeller basert på delingsøkonomien innenfor transportfeltet? [Statsrådets svar](#).

Dobbeltspor Sandbukta-Såstad

Spørsmål fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja: Vil statsråden se på tiltak for å verne matjord i forbindelse med utbygging av nytt dobbeltspor fra Sandbukta til Såstad? [Statsrådets svar](#).

Reisetider Spikkestadbanen

Spørsmål fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja: Etter gjenåpningen av Høvik stasjon har det blitt mange forsinkelser av lokaltogene mellom Lillestrøm og Spikkestad, særlig i rush-tidene. Hva vil statsråden gjøre for at reisetiden på Spikkestadbanen skal bli forutsigbar og raskere? [Statsrådets svar](#).

Lavutslippsoner

Spørsmål fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen: Kan statsråden bekrefte at lokale vedtak om lavutslippsoner eller forbud mot enkelte grupper av kjøretøy vil bli fulgt opp med tilsvarende tiltak av Statens vegvesen på statens veier i de områdene som forbudet vil omfatte? [Statsrådets svar](#).

Fremdrift for Fornebubanen

Spørsmål fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja: Hva gjør statsråden konkret for å sikre fremdrift for Fornebubanen, og følge opp Statsministerens initiativ fra valgkampen? [Statsrådets svar](#).

Bymiljøpakke i Stavanger

Spørsmål fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja: Mener statsråden at også andre nullutslippsteknologier, i likhet med trolleybuss, kan betegnes som fordyrende elementer og derfor ikke kan støttes som en del av Bussveien? [Statsråden svar](#).

Trafikksikkerhet på E18

Hva vil statsråden gjøre for å øke trafikksikkerheten for syklister langs E18 vest for Oslo i påvente av ny sykkelvei og sykkelekspressvei som skal bygges som del av en fornyelse av E18?

[Statsrådets svar.](#)

Rassikring langs Granvinsvatnet

Spørsmål fra stortingsrepresentant Terje Breivik: Vil samferdsleministeren sikra at lang tunell langs riksveg 13, Granvinsvatnet, vert vurdert som reelt alternativ når vegen likevel må utbetrast?

[Statsrådets svar.](#)

Fiber til utlandet

Spørsmål fra stortingsrepresentant Iselin Nybø: Hvordan vil statsråden følge opp saken om etablering av flere fiberkabler til utlandet og utarbeidelse av strategi for etablering av datasentre i Norge, og når ser statsråden for seg å fremme saken eller sakene for Stortinget? [Statsrådets svar.](#)

Venstres medlem i kommunal- og forvaltningskomitéen er Abid Q. Raja

Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Frode Nergaard Fjeldstad

8. Nærings-, marin- og landbrukspolitikk

Med lavere aktivitet i olje- og gassektoren og stigende arbeidsledighet er det ingen tvil om at næringslivet står overfor krevende omstillinger. Oljeprisfallet har tvunget frem et lavere kostnadsnivå, og alle de olje- og gassrelaterte jobbene som har forsvunnet vil ikke nødvendigvis komme tilbake. Skal vi sikre et fortsatt høyt velferdsnivå, er norsk økonomi nødt til å få flere ben å stå på. I tillegg må det gjøres så enkelt som mulig å starte ny bedrift.

Små og mellomstore bedrifter er viktige bidragsytere til verdiskapingen i Norge. Det er derfor av avgjørende betydning å sørge for gode rammebetingelser for de minste bedriftene og samtidig legge til rette for entreprenørskap, gründervirksomhet og innovasjon. Når nye bedrifter etableres, og eksisterende bedrifter utvikler seg, skapes og opprettholdes arbeidsplasser. Venstre vil satse på gründere og entreprenører og sikre risikovillig kapital gjennom det offentlige virkemiddelapparatet og gjennom skattestimulans for private investorer.

Klimautfordringene tvinger verden inn i en fornybar fremtid. Venstres ambisjon er at Norge skal lede an i den globale overgangen til grønn omstilling og en klimanøytral økonomi. Venstre vil legge forholdene til rette for at norsk næringsliv kan utvikle løsninger som kreves i den nye grønne økonomien. Det vil både gi folk i Norge en enklere og bedre hverdag, samt skape de nye, gode arbeidsplassene og bedriftene som vi skal leve av i fremtiden. I den forbindelse er det viktig at det offentlige bidrar med forenkling, treffsikre virkemidler og tilgjengelige markeder. Venstres ambisjon for Norge er at Norge skal øke sin konkurransekraft og innovasjonsevne for bærekraftige klimaløsninger gjennom hele verdikjeden i norsk næringsliv.

Marin

Med Norges lange kyststripe og fem ganger så mye hav som land, råer vi over store fornybare ressurser. Klarer vi å utnytte disse optimalt, har vi potensiale for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Norge skal ta mål av seg til å øke den marine verdiskapingen fra ca. 50 mrd. NOK i 2015 til 150 mrd. NOK i 2030, og videre opp mot 500 mrd. NOK i 2050. Dette skal skje gjennom en kombinasjon av vekst på bærekraftige premisser i fiske og oppdrett, samt sterk satsing på nye framvoksende marine næringer, blant annet krill, økt algeproduksjon og foredling av tare til medisiner, kosmetikk og matvarer. Dette krever at sjømatnæringen får gode og forutsigbare rammevilkår slik at næringa kan sikre vekst og inntektsgrunnlag langs hele kysten.

Landbruk

Venstre vil ha et innovativt, bærekraftig og miljøvennlig landbruk her til lands. Norsk landbruk er avgjørende for å sikre bosetting i hele landet, biologisk mangfold, kulturlandskap og matproduksjon. Venstre er opptatt av at det skal være attraktivt å vokse for de bøndene som ønsker det, og der det ligger til rette for det, men det må selvsagt balanseres mot at det skal være mulig å drive som bonde med 20 kyr også.

Derfor er det viktig for Venstre å styrke differensieringen av virkemidlene, slik at vi opprettholder en variert bruksstruktur og sikrer bærekraftig produksjon på jordbruksarealer over hele landet. Det er avgjørende at den strukturelle innretningen i virkemidlene utformes slik at det legges til rette for lønnsom drift ved ulike bruksstørrelser.

Jordbruket står overfor krevende omstillinger når det kommer til å redusere klimagassutslipp. Jordbruket må redusere utslippene per produserte enhet, øke opptaket og tilpasse produksjonen til et klima i endring. I klimaarbeidet er det viktig å prioritere videre innsats inn mot forskning, utredning og rådgivning.

8.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2016](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 2. november frem et forslag til statsbudsjett for 2016. Budsjettalternativet inneholdt en omstillings- og stimuleringspakke for Norge på vel 10 mrd. kroner, hvorav 3 mrd. er målrettede skattelettelser som gjør det lønnsomt å arbeide, eie og utvikle norske bedrifter og arbeidsplasser og som inngår i et grønt skifte. I tillegg til en samlet satsing på grønn vekst og grønt skifte på 4,8 mrd. kroner og et grønt skattesifte på 12,5 mrd. kroner.

8.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budjettavtale, statsbudsjett 2016](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- Lagt frem Norges første gründerplan med over 400 millioner kroner til tiltak for gründerne i 2016.
- Etablert såkornfond og presåkornfond for å øke tilgangen på risikokapital for nystartede bedrifter
- Styrket sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende.
- Ny jordvernstrategi.
- Trappet opp bevilgningene til marin forskning.
- Justert priskontrollen ved konsesjonsbehandling av landbruks- og skogeiendommer.
- Forenklet støtteordningene til bøndene
- Lagt bedre til rette for bønder som vil satse og produsere mer mat.
- Satset på bygging av tømmerkaier og skogsveier i skogbruket for å øke verdiskapingen i næringen.

Budjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk [budjettavtale](#) om statsbudsjett for 2016 med regjeringspartiene og KrF 23.11.2015. I budjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil, i tillegg til viktige løft for næringsliv og kunnskap. Av viktige resultater for Venstre var blant annet tiltak for å skape nye, grønne arbeidsplasser, og tiltak for å styrke de grønne næringene som er i vekst. I budjettavtalen ble det satt av 20 mill. til SIVAs inkubasjons- og innovasjonsprogram, 40 mill. til miljøteknologiordningen i Innovasjon Norge, 20 mill. til miljøovervåking og til sammen 70 mill. til forskning innen miljø.

I tillegg ble det etablert et pre-såkornfond som skal bidra til at flere gründerne får lettere tilgang på oppstartspenger og investorer. Pre-såkornfondet ble lansert som en pilot før jul i fjor, og så langt viser resultatene fra piloten at i alt 20 selskaper har fått penger gjennom ordningen. Gjennom piloten er det blitt investert 26 millioner kroner. I tillegg har private gått inn med 39,5 millioner kroner i såkalt matching-kapital. Det vil si at det gjennom ordningen så langt er investert til sammen 63,5 millioner kroner til gründerne.

8.3 Andre saker

Næring

- Grønnere og mer innovative anskaffelser
- Ny konkurranseklagenemd
- Ny organisering av Innovasjon Norge
- Bedre sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende
- Gjennomgang av enkeltpersonsforetaks rammevilkår

Grønnere og mer innovative anskaffelser

Da Stortinget vedtok ny lov om offentlige anskaffelser, fikk Venstre gjennomslag for [skjerpede miljøkrav, gode rammevilkår for ideell sektor og en forsterket satsning på innovasjon](#). Venstre mener at det offentliges innkjøpsmakt spiller en stor rolle i det grønne skiftet, og gjennom den nye loven sikrer vi at virksomheten som skal gjøre en anskaffelse, må innrette hele innkjøpet på en slik måte at det bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremmer klimavennlige løsninger. Venstre mener samfunnet trenger grønne innovasjoner, ikke bare repetisjon av tidligere innkjøp, og gjennom den nye loven sørger Venstre for at offentlige anskaffelser i større grad skal bidra til å fremme innovasjon og innovative løsninger.

Ny konkurranseklagenemd

For Venstre er det viktig å styrke håndhevingen av konkurranseloven og styrke bedriftenes rettssikkerhet. Derfor sørget Venstre for flertall for opprettelsen av en uavhengig klagenemd for konkurransesaker. Venstre er opptatt av at den nye klagenemnda skal hindre politisk overstyring i konkurransesaker. Det skal være et bedre redskap enn i dag for å avgjøre store og kompliserte konkurransetvister og hindre at det blir reist tvil om de avgjørelser som blir tatt. Næringslivet skal være trygge på at avgjørelser tas på faglig og ikke politisk bakgrunn.

Ny organisering av Innovasjon Norge

Formålet med Innovasjon Norge er å være statens og fylkeskommunens virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. I en tid med lav oljepris, økende arbeidsledighet og et næringsliv i krevende omstilling er arbeidet til Innovasjon Norge viktigere enn noen gang. I omorganiseringen av Innovasjon Norge har Venstre ment at det er viktig at fylkeskommunene fortsatt har eierskap til Innovasjon Norge for å sikre lokal forankring, men støttet opphevelse av lovfesting av regionale styrever. På den måten får Innovasjon Norge større frihet til å organisere kundekontakt, samt interne ressurser, slik at de tilpasses de til enhver tid ulike behovene i regionene.

Bedre sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende

I en [interpellasjon til statsminister Erna Solberg i Stortinget 15. mars, tok Venstres leder Trine Skei Grande](#) opp ulike tiltak for å få flere gründere i Norge. Arbeidsledighet, økt flyktningsankomst og

overgang til et klimanøytralt samfunn er utfordringer som krever at gründerskap og innovasjon verdsettes høyere. Statsminister Erna Solberg svarte at regjeringen har besluttet å gå gjennom vilkårene for selvstendige næringsdrivende, og spesielt se på forholdet mellom innbetalingene til folketrygden og de sosiale rettighetene man som selvstendig næringsdrivende har krav på. Samtidig viste statsministeren til at selvstendige næringsdrivende nå vil få rett til å heve dagpenger i tolv måneder, mot ni måneder i dag.

Gjennomgang av enkeltpersonsforetaks rammevilkår

I Stortingets muntlige spørretime 20. januar 2016 spurte Pål Farstad næringsminister Monica Mæland om når vi kan forvente en gjennomgang av enkeltpersonsforetaks rammevilkår, som skattemessige betingelser, sosiale rettigheter, forenklingstiltak, tilgang på kapital og det offentlige virkemiddelapparatets innretning og innsats, slik Stortinget har bedt om? Vår felles utfordring er å legge til rette for å bruke den høykompetente arbeidskraften som nå mister jobben, for å få til et grønt skifte, og da haster det å legge til rette for nye bedrifter arbeidsplasser der gamle forsvinner!

Landbruk

- [Begrenset priskontroll](#)
- [Et styrket jordvern](#)
- [Økologisk landbruk](#)

Begrenset priskontroll

Venstre mener at prisnivået på landbrukseiendommer ikke må ligge høyere enn at man med normal utnyttelse av eiendommens driftsgrunnlag kan oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat. Utfordringen er at driftsgrunnlaget for en landbrukseiendom kan være minimalt, mens boverdien for en tilsvarende eiendom kan være svært stor. Da Stortinget behandlet endringer i konsesjonsloven fikk Venstre gjennomslag for å heve grensen for konsesjonplikt til 35 dekar og 3,5 millioner.

Et styrket jordvern

Dyrket og dyrkbar jord er en viktig nasjonal ressurs, som dessuten er begrenset. Å legge grunnlaget for god matjord tar lang tid, og nedbygging av matjord er i all hovedsak en irreversibel prosess. Derfor er jordvernet nødt til å strykes. I denne saken fikk Venstre med seg en enstemmig næringskomite til å gå inn for et ambisiøst mål om å senke den årlige omdisponeringen av matjord fra 6000 til 4000 dekar pr. år innen 2020.

Økologisk landbruk

I Stortingets muntlige spørretime 2. mars 2016 spurte Pål Farstad landbruksminister Jon Georg Dale om når regjeringen har tenkt å ta virkemidler i bruk for å øke den økologiske produksjonen i

landbruket, med henvisning til Riksrevisjonens rapport om at regjeringen ikke har lagt godt nok til rette for å øke det offentlige forbruket av økologisk mat.

Fiskeri

- [Mer miljøvennlig og lønnsom sjømatindustri](#)
- [Lakselus](#)

Mer miljøvennlig og lønnsom sjømatindustri

I Stortingets behandling av sjømatmeldingen fikk Venstre gjennomslag for [fire viktige punkter innen klima, forskning og rekruttering](#). Venstre fikk flertall for at regjeringen skal lage en plan for hvordan vi kan få alt restråstoff fra sjømatindustrien på land. I dag kastes en altfor stor andel av denne verdifulle ressursen over bord. I tillegg skal det utredes innføring av kvotebonus for el-sjarker, noe som vil gjøre det mer lønnsomt for fiskerne å velge miljøvennlig. I tillegg ble komiteen enig om at leveringsplikten, bearbeidingsplikten og aktivitetsplikten må utredes nærmere av en kommisjon, som skal komme tilbake til Stortinget med anbefalinger høsten 2016. For Venstre er det viktig å innhente kunnskap om hvilke konsekvenser endring av pliktene vil ha både økonomisk, juridisk og samfunnsmessig.

Lakselus

I Stortingets spørretime 14. oktober 2015 utfordret Pål Farstad fiskeriminister Elisabeth Aspaker på lakselussituasjonen, og krevde svar på hva som er hennes løsning på den krevende utfordringen. Hvis næringsutøverne håndterer voksesmertene på en god måte, og myndighetene stiller de riktige kravene til næringen, har havbruksnæringen potensial til å bli en av landets mest solide næringer i det grønne skiftet. Dette var et viktig premiss i forbindelse med Stortingets behandling av havbruksmeldingen i juni 2015, da Stortinget besluttet å legge oppdretterens evne til å holde lakselusnivået nede som betingelse for at oppdretteren skal få anledning til å vokse i sin virksomhet. Når lakselus er blitt en så stor utfordring for havbruksnæringen og for miljøet, i tillegg til at næringen har en urovekkende kjemikaliebruk for å bli kvitt lakselus, er dette bekymringsverdig både for miljøet og villfisksektoren.

Venstres medlem i næringskomitéen er Pål Farstad

Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Liselotte Lunde

9. Arbeids- og sosialpolitikk

Vi står i dag overfor den mest dramatiske arbeidsledighetssituasjonen på lang tid. I januar i år var 4,8 prosent av arbeidsstyrken på jakt etter nytt arbeid, og Vestlandet opplever nå den høyeste arbeidsledigheten på over 20 år. Vi er vitne til hyppige pressemeldinger om oppsigelser, supplybåter i opplag og synkende boligpriser i oljehovedstaden Stavanger. 38.000 jobber innen oljen har forsvunnet allerede, og 12.000 flere arbeidsplasser er ventet å forsvinne i 2016 og 2017. Som en konsekvens av dette er det i ferd med å forsvinne ytterligere 30.000 arbeidsplasser også utenfor den direkte petroleumsrelaterte virksomheten og i de direkte berørte områdene.

Et fleksibelt arbeidsmarked med god mobilitet og som raskt tilpasser seg endringer i etterspørselen etter arbeidskraft, er særlig viktig når deler av norsk økonomi er i en omstilling. Gode arbeidsinsentiver er avgjørende for å nå målet om høy sysselsetting. Skattesystemet og trygdeordningene må være utformet slik at det lønner seg å jobbe.

For å bidra til at de ledige kommer raskt tilbake i arbeid mener Venstre at det er behov for å se på hvordan de ulike trygdeordningene er innrettet og utformet og prøve ut ulike endringer som kan stimulere til å få flere i arbeid, og ordninger som også kan føre til mer nyskaping og flere bedriftsetableringer. Erfaring fra Frankrike viser at dersom arbeidsledige, som velger å starte egne bedrifter, får beholde retten til dagpenger de første årene av bedriftens levetid, kan dette øke framveksten av lønnsomme bedrifter. Gründerne får på den måten mulighet til å motta dagpenger dersom bedriften enten skulle gå konkurs eller ha lavere inntjening enn hva en har rett på i dagpenger. Venstre tror at tilsvarende regler i Norge kan senke terskelen for å starte egen bedrift. Dette er spesielt viktig i en tid der vi har mange erfarne og kompetente arbeidsledige som i utgangspunktet har alle forutsetninger for å kunne skape sin egen og andres arbeidsplass, men som vegrer seg på grunn av risikoen.

Flere i arbeid og færre på stønad er helt grunnleggende for at man skal kunne klare å opprettholde våre velferdsordninger i framtiden. De ulike velferdsytelsene i kombinasjon med skattesystemet må utformes slik at det lønner seg for den enkelte å være i inntektsgivende arbeid fremfor å motta offentlige stønader. Flere må få mulighet til å arbeide etter evne og færre skal bli passive stønadsmottakere.

9.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2016](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 2. november frem et forslag til statsbudsjett for 2016. Et av flere tiltak for å redusere ledigheten er selvfølgelig å bevilge penger til flere stillinger der hvor dette er påkrevd. I Venstres budsjettforslag for 2016 var dette spesielt knyttet til barnevern og skolehelse samt forskning. En annen viktig forutsetning for å lykkes, er målrettede tiltak for vanskeligstilte i arbeidslivet. Budsjettalternativet inneholdt også en satsing på oppvekst og tidlig innsats på 2 mrd. kroner og en tilsvarende satsing på fattigdomsbekjempelse og omfordeling.

9.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjett 2016](#)
- [Avtale, RNB 2016](#)
- Kraftig økt antallet tiltaksplasser i møtet med økt ledighet
- Økt pensjonen for enslige minstepensjonister.
- Styrket arbeidslinjen gjennom endringer i ulike ordninger som gjør det mer lønnsomt å jobbe enn å motta stønad.
- Styrket arbeidet mot kriminalitet i arbeidslivet.
- Satset mer på lønnstilskudd og tiltak i ordinære virksomheter

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk [budsjettavtale](#) om statsbudsjett for 2016 med regjeringspartiene og KrF 23.11.2015. I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for tiltak for vanskeligstilte grupper på arbeidsmarkedet. I tillegg ble arbeidet for å bekjempe barnefattigdom og styrke integreringen forsterket betydelig i budsjettavtalen.

Revidert statsbudsjett 2016

Arbeidsmarkedet er i endring og behovet for å justere regelverket for dagpenger er til stede. Etter påtrykk fra Venstre fremmet regjeringen flere endringer som vil gjøre det lettere for dem som mister jobben å få ny jobb eller å starte egen virksomhet. Regjeringen foreslo å utvide adgangen til å delta på studiesamlinger på dagtid til inntil ti dager per semester, samt utvidet adgang til å fortsette påbegynt utdanning når man blir arbeidsledig, samt å utvide perioden med dagpenger under etablering av egen virksomhet.

Venstre mener det er viktig at arbeidstakere tar tilleggsutdanning, fullfører tidligere igangsatt utdanning og starter utdanning også når man er en del av arbeidslivet. Den økte arbeidsledigheten har medført at mange av dem som har mistet jobben, var i gang med slik utdanning i kombinasjon med jobb som var godkjent av arbeidsgiver. Venstre er derfor svært fornøyd med å ha fått gjennomslag for å gjøre det enklere å fortsette påbegynt utdanning man hadde i arbeidsforholdet etter at man er blitt arbeidsledig.

Venstre har lenge ment at de begrensede unntakene for reglene om dagpenger i kombinasjon med utdanning er lite fleksible og moden for modernisering. Utdanning i dag forutsetter ikke at man må studere på dagtid og heller ikke hver dag. En rekke studier gir mulighet for noen få studiesamlinger på dagtid i løpet av et semester. Det gjør, etter Venstre mening, det lettere for dem som er arbeidsledige å fortsette påbegynt utdanning og i tillegg være aktiv jobbsøker. Venstre er derfor fornøyd med at det åpnes for å tillate studiesamlinger på dagtid med inntil ti dager per I tillegg er Venstre tilfreds med at det gis et mer generelt unntak fra kravet om at undervisningen ikke kan foregå på dagtid for dem som har startet utdanning før ledighet, og ikke starter utdanning som en konsekvens av ledigheten. Venstre er også fornøyd med å ha fått gjennomslag for å utvide adgangen til å motta dagpenger under etablering av egen virksomhet, slik at man nå kan motta dagpenger i 12 måneder for å starte egen virksomhet.

9.3 Andre saker

Et sterkere varslervern

I behandlingen av [Dokument 8:30 S \(2015-2016\)](#) om behovet for et sterkere varslervern fikk Venstre gjennomslag for at det skal nedsettes en bredt sammensatt ekspertgruppe som skal gå igjennom dagens varslingsregler og komme med forslag til hvordan varslervernet kan styrkes. Venstre mener varslere spiller en viktig demokratisk rolle i dagens samfunn ved å avdekke kritikkverdige og ulovlige forhold i en virksomhet og er opptatt av at forholdene må legges best mulig til rette for at kritikkverdige forhold kan avdekkes og bringes til opphør.

Venstres medlem i næringskomitéen er Sveinung Rotevatn

Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Liselotte Lunde

10. Helse- og omsorgspolitik

Venstre mener det har egenverdi å kunne ta sine egne valg knyttet til helse og livsstil, samtidig som det er et samfunnsansvar å legge til rette for at alle kan ta helsevennlige valg. Venstre vil styrke pasient- og brukermedvirkningen. Venstre vil styrke satsingen på tidlig innsats og sette inn en rekke tiltak som fremmer en bedre folkehelse i befolkningen.

Venstre arbeider for et helsevesen som setter pasienten i sentrum og som leverer helsetjenester av høy faglig kvalitet. Alle skal være trygge på at de får et godt helsetilbud uavhengig av bosted og betalingssevne. Venstre vil ha et helsevesen som gjør prioriteringer på en åpen, kunnskapsbasert og forutsigbar måte, og som tar i bruk teknologi for å kunne tilby stadig bedre og tryggere pasientbehandling.

Venstre vil ha gode offentlig finansierte helsetjenester. God kvalitet på tjenestene er viktigere enn hvem som utfører dem. Venstre vil arbeide for at offentlige, ideelle og private helsetjenestemiljøer skal utfylle hverandre. Det viktigste er at vi har et offentlig helsetilbud med så god kvalitet og så god ressurstilgang at det ikke oppstår et klasseskille i helsevesenet. Det er et mål for Venstre å redusere sosial ulikhet i helse.

Venstre har dette stortingsåret sørget for historiens første sykehusplan i Norge og har satt et tydelig avtrykk i opptrappingsplanen for rusfeltet. Regjeringen har også nylig lagt fram historiens første Ungdomshelsestrategi, etter initiativ fra Venstre i Stortinget i 2014. Vi har i år også fått de første devalueringene det nasjonale velferdsteknologi-prosjektet som Venstre har gått i bresjen for – og som viser svært gode resultater, både for kronikerne som er med og for helsesektorens ressursbruk.

Opptrappingsplanen for rus med vektlegging av forebygging, lavterskeltiltak for å redusere overdosedødsfall, styrket ettervern og bruk av domstolsledet narkotikaprogram som alternativ til fengsel for rusavhengige har vært viktig for Venstre. Venstre har også fått gjennomslag for at kvinner i legemiddelassistert rusbehandling får langtidsvirkende prevensjon, og det samme skal gjelde for kvinner med omfattende og kjent alkoholmisbruk.

Venstre har fått økt gjennomslag for å tenke forebyggende fremfor å behandle blant annet ved en systematisk opptrapping av skolehelsetjenesten, helsestasjonene og familievernet, og ved at det etableres flere tilskuddsordninger for psykisk helsearbeid gjennom kommuner og frivillige organisasjoner. Venstre har innkassert mange seire knyttet til psykisk helse, også denne sesjonen. Den største, gjelder den yngre generasjonen, da det ble full tilslutning fra Stortinget om å utarbeide en tverrsektoriell strategiplan for barn og unges psykiske helse. Denne strategien skal legges til grunn for en økonomisk forpliktende opptrappingsplan, som vil være viktig for å nå målet om en helhetlig tjeneste med økte ressurser til tidlig innsats og mer forebygging. I Nasjonal helse- og sykehusplan fikk vi også gjennomslag for at alle barne- og ungdomsmedisinske avdelinger skal ha tilknyttet psykologisk kompetanse. Fra 2020 lovfestes krav til psykolog og ergoterapeuter i kommunenes primærhelseteam.

I Legemiddelmeldingen fikk Venstre gjennomslag for bedre legemiddelinformasjon, for

felles legemiddelliste (mulig for flere enn fastlegen å se pasientens forskrivninger i sanntid – viktig ved innleggelse i sykehus og/eller sykehjem) og for at vi i Norge skal legge til rette for mer innovasjon og næringsutvikling knyttet til helseindustri.

10.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett](#)
- [Representantforslag om utredning av tvangsbruk i helse- og omsorgssektoren](#)
- [Representantforslag om nye kjønnsnøytrale titler til erstatning for helsesøster og jordmor](#)
- [Representantforslag om et drømmeløft for akuttmedisin, psykiatri og regional helseinnovasjon 2017–2021](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 7. november fram [alternativt budsjett for 2016](#). Budsjettalternativet innebærer bl.a. en betydelig økt satsing på helseteknologi, DigiLab og eHelseplan for ungdom, skolehelse- og helsestasjonene, videreutdanning av skolehelsepersonell, mm. Andre områder Venstre satser på, er tilskuddsordninger for å styrke barn av rusavhengige og øke forebyggende psykisk helsearbeid i kommunene, tilskudd til Forandringsfabrikken og Psykiskhelseproffene, psykisk helsetilbud til studenter, flere Fontenehus mm..

Venstre prioriterer en satsing på velferdsteknologi særlig rettet mot kronikere og hjemmeboende, og prioriterer forskning og bedre informasjonsflyt til pasienter. For å fremme et sunnere kosthold vil Venstre ha null moms på frukt og grønt, øke avgifter på røyketobakk og sprit, ha økt moms på sukkerholdig mat m.m og avvikle taxfree-ordningen for tobakk. Vi ønsker momsfristak på frukt, grønt og økologiske produkter for å styrke folkehelsen.

For å styrke folkehelsen foreslås det en betydelig innsats for bedre folkehelse og forebygging både gjennom målrettede bevilgninger over statsbudsjettets utgiftsside og gjennom skatte- og avgiftssystemet. Muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser er hovedårsaker til et stort sykefravær og uførhet, og utgjør en stor andel av utgiftene i helsevesenet. Bare psykiske lidelser alene koster samfunnet ca.185 mrd. årlig. Bedre folkehelse og bedre forebygging kan på sikt redusere disse kostnadene betydelig, og øke livskvaliteten til den enkelte. Samlet prioriterer Venstre over 1,3 mrd. kroner for en bedre folkehelse i vårt alternative budsjett.

Representantforslag om nye kjønnsnøytrale titler til erstatning for helsesøster og jordmor

Stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Pål Farstad og André N. Skjelstad fremmet 02.12.2015 et [representantforslag om nye kjønnsnøytrale titler til erstatning for helsesøster og jordmor](#). Dette var det ingen andre enn MDG som støttet. Det vises til innstillingen for nærmere beskrivelse.

Representantforslag om et drømmeløft for akuttmedisin, psykiatri og regional helseinnovasjon 2017–2021

Stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Iselin Nybø, Ola Elvestuen og André N. Skjelstad fremmet 24.11.2015 et [representantforslag](#) om et drømmeløft for akuttmedisin, psykiatri og regional helseinnovasjon 2017–2021. Dette forslaget fikk ikke støtte her, men det har kommet

støtte til flere av forslagene blant annet i Revidert statsbudsjett for 2016 og i avtalen med Venstre og KrF, der det i sum ble bevilget 12 millioner kroner til etablering av et regionalt senter for helseinnovasjon og samhandling for Nordmøre i Kristiansund. Dette senteret skal sikre bedre samhandling, økt innovasjon, forebygging og oppfølging innen geriatri, livsstilssykdommer, psykisk helse og levekår.

Det vises til [innstillingen](#) for nærmere beskrivelse av behandlingen av selve representantforslaget.

Representantforslag om utredning av tvangsbruk i helse- og omsorgssektoren

Storingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Trine Skei Grande og Sveinung Rotevatn fremmet 28.4.2016 et representantforslag om utredning av tvangsbruk i helse- og omsorgssektoren. Forslaget blir behandlet høsten 2016.

10.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016](#)
- [RNB 2016](#)
- [Tverrsektoriell strategi for barn og unges psykiske helse](#)
- [Opptrappingsplanen for rusfeltet](#)
- [Sikker lagring av pasientopplysninger](#)
- [Primærhelsemeldingen](#)
- [Nasjonal helse og sykehusplan](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk budsjettavtale om statsbudsjettet for 2016 med regjeringspartiene og KrF 23.11.2015. I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil og sosial profil, i tillegg til viktige løft for næringsliv og kunnskap. Tiltakene på helseområdet inkluderte bl.a. økte midler til Statens Barnehus, styrket psykisk helsetilbud for studenter, folkehelseiltak for bedre drikkevann, frivillig rusmiddelforebyggende innsats, ytterligere satsing på velferdsteknologi bla. nasjonalt forsøk med kommunal rehabilitering i regi av Helsehuset Askim, handlingsplan mot diabetes, basistilskudd til Center for Cyber and Information Security, økt rekruttering av blodgivere mm. I tillegg fortsetter satsing på rus og psykisk helse blant annet ved økte bevilgninger til Fontenehus, støtte til Institutt for sjelesorg, Modum, flere lavterskeltilbud til barn av rusavhengige, tilskudd til Forandringsfabrikken og Pårørendesenteret i Stavanger, økte tilskudd til flere tilskuddsordninger for å redusere konsekvensene av vold- overgrep og sosial marginalisering. Det ble også bevilget penger til oppstart av arbeidet med nasjonal handlingsplan mot diabetes I 2016. I tillegg sørger forliket for en ytterligere satsing på skolehelsetjenesten og helsestasjonene også i dette budsjettet.

Blant verbalvedtakene i budsjettavtalen finner vi enighet at det innføres flere indikatorer på om den gyldne regel etterleves i RHF-en, herunder årsverksutvikling, kostnads- og aktivitetsindikatorer. Det er også enighet om at regjeringen i kommuneproposisjonen om hvordan legge til rette for bruk av omsorgstilbud i frivillig sektor utenfor spesialisthelsetjenesten. I tillegg skal det fastsettes regler for medikamentgjennomgang ved alle sykehjem,

Avtale, RNB 2016

Venstre inngikk avtale om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 30.05.2016. Avtalen innebærer bl.a. at klima- og miljøprofilen skjerpes ytterligere og at høyere utdanning styrkes blant annet ved 200 flere studieplasser . Av saker Venstre fikk gjennomslag relater til helse er, folkehelseaksjon i forbindelse med sykkel-VM i Bergen, 200 flere studieplasser innen helsefag og IKT, økte bevilgninger til Statens Barnehus, økt støtte til foreldre og barn sentre, støtte til Stiftelsen Friluftssykehuset, samt at den første invasjonlandsbyen innen velferd i regi av Husbanken blir igangsatt. Det ble også gitt økt støtte til Regionalt senter for helseinnovasjon og samhandling for Nordmøre i Kristiansund, slik at det til sammen er bevilget 12 millioner kroner. Dette skal inkludere økt satsing på velferdsteknologi som er et viktig satsingsområde for Venstre. Vi sørget støtte til pilotprosjekter innen akuttmedisin ved Valdres lokalmedisinske senter og Evenes luftambulansesenter for å styrke. Dette kommer som en budsjettoppfølging etter behandlingen av Nasjonal Helse- og sykehusplan og Venstres avtale med regjeringen, se merknader i innstillingen [her](#).

Tverrsektoriell strategi for barn og unges psykiske helse

I forbindelse med et [representantforslag](#) fra KrF fikk Venstre gjennomslag for å lage en tverrsektoriell strategiplan for å se hele det helsefremmende arbeidet rettet mot barn og unge i sammenheng. Dette for å synliggjøre arenaer utenfor helsetjenestene der helse skapes og for å styrke samhandlingen mellom de ulike tjenestene rettet mot barn og unge. Målet er økte ressurser til tidlig innsats og mer forebygging og strategien skal følges opp med en økonomisk forpliktende opptrappingsplan.

Opptrappingsplanen for rusfeltet

Venstre er motoren når ruspolitikk og [nye satsinger på feltet](#) skal drives fram. 2,4 milliarder kroner til rusomsorgen de neste fem årene kommer som et resultat av budsjettsamarbeid mellom Venstre/KrF og regjeringen. Av rene venstregjennomslag i planen kan nevnes utvidelse av domstolsprogram, LASSO-prosjektet og 24-timers behandlingsgaranti. Det er Venstre som er driveren når ruspolitikk og nye satsinger på feltet skal drives fram. Også i denne planen var det viktig for Venstre å styrke arbeidet i kommunene og sette dem i stand til økt tidlig innsats og godt ettervern. Andre viktige områder for Venstre er økt brukermedvirkning, rekruttering av flere rusmedisinere, brukerstyrte plasser, ambulante team og poliklinisk oppfølging. I tillegg gratis prevensjon for kvinner i legemiddelassistert rusbehandling kvinner med alvorlig og kjent alkoholmisbruk.

Nasjonal helse og sykehusplan

I forbindelse med [nasjonal helse og sykehusplan](#) inngikk Venstre en avtale med Høyre og Frp. Denne avtalen kan i sin helhet leses [her](#).

Primærhelsemeldingen

I forbindelse med Stortingets behandling av [primærhelsemeldingen](#) fikk Venstre flere viktige gjennomslag. Blant annet at ergoterapeuter lovfestes som en tjeneste i kommunene fra 2020. Nasjonal handlingsplan mot diabetes ble igangsatt grunnet en tilleggsbevilgning i budsjettavtalen mellom regjeringen, Venstre og KrF om statsbudsjettet for 2016. Venstre har også vært pådriver for å øke antall psykologer i kommunen frem mot at profesjonen lovfestes i 2020 og sørget for at dette har vært prioritert på statsbudsjettet.

10.3 Andre saker

Skriftlige spørsmål

- Om hvordan forebygge isolasjon og sykkelig depresjon blant de om lag 350 døvblinde i Norge
- Om lokal akuttberedskap og Luftambulansetjenesten
- Om hvordan sikre bedre og mer sømløs samhandling på tvers av profesjons- og etatsgrensene for barn under offentlig omsorg
- Om tolkning av Stortingets vedtak om veiledende responstider for akuttoppdrag
- Om å sikre bedre samhandling mellom kommunehelsetjenesten og sykehusene om de eldre pasientene med sammensatte lidelser
- Om reviderte nasjonale retningslinjer for legemiddelassistert rehabilitering (LAR) i svangerskapet
- Om hvordan sikre at retningslinjene for palliasjon i kreftomsorgen blir etterfulgt
- Om å samle aktører som kan bidra med helse og velferdsteknologi knyttet til mottak og oppfølging av nyankomne flyktninger og asylsøkere

Muntlige spørsmål

- Om hvordan oppdage og håndtere psykiske og psykosomatiske plager og lidelser hos elever
- Om hvordan statsråden vil følge opp at den psykiske helsetilstanden til nyankomne flyktninger

Interpellasjoner

- Interpellasjon om å sikre kompetent tannhelsehjelp og god nok økonomisk dekning for pasienter med store behandlingsbehov når tannhelsetjenesten overføres fra fylke til kommune

Andre skriftlige spørsmål stilt helseministeren

- Ola Elvestusen stilte et spørsmål om avklaring ny sykehusstruktur for Oslos befolkning
- Siri Engesæth stilte et spørsmål om Bærum sykehus som områdesykehus
- Trine Skei Grande om kutt ved OUS for rus og psykiatri

- Iselin Nybø om Stavanger universitetssykehus (SUS) kan legge til rette for flere medisinstudenter ved sykehuset
- Iselin Nybø om kapasiteten ved Sunnaas sykehus og behandling av pasienter som har behov for språktrening

Venstres medlem i helse- og omsorgskomiteen er Ketil Kjenseth. Rådgiver som har fulgt komiteens arbeid i perioden Camilla Hille

11. Kommunal- og forvaltningspolitikk (inkl. innvandring og integreringspolitikk)

Kommunal

Venstre er opptatt av å styrke det lokale selvstyret og gi folk økt innflytelse over egen hverdag. Venstre mener det er behov for å flytte mer makt og flere oppgaver over til lokaldemokratiet, og vi ønsker derfor en kommunereform hvor flere oppgaver blir desentralisert fra staten til kommunene.

Skal kommunene fortsatt kunne levere velferdstjenester som en god skole, barnehage, helse og omsorg, så må kommunestrukturen tilpasses 2016. Venstre har derfor bidratt til at vi har fått et inntektssystem som er fremtidsrettet, og som premierer antall innbyggere i stedet for antall rådhus.

Tilsvarende gjelder for fylkeskommunene, og Venstre har fått gjennomslag for å inndele Norge i om lag 10 nye regioner. Disse vil kunne ta et mer helhetlig grep om samfunnsutviklingen, innen klima, kollektiv, videregående skoler, samferdsel og kultur. De vil også få tilført nye oppgaver innen integreringsfeltet som følge av Venstres gjennomslag.

Venstre skal også, i samarbeid med regjeringen, legge frem en plan for utflytting av eksisterende og nye statlige arbeidsplasser. Det vil gi en bedre balanse i styringen av de statlige etatene.

Innvandring og integrering

Venstre har et positivt syn på migrasjon. Kulturell og økonomisk stimulans gjennom innvandring gjør samfunnet sterkere, rikere og mer mangfoldig. Samtidig setter folkeforflytninger vårt samfunn på prøve, uansett årsak. Ikke minst gjelder det den norske velferdsstatens bærekraft. At samfunnet har tilstrekkelig ressurser og kapasitet til opplæring og integrering er en forutsetning for et vellykket resultat.

Vi mener derfor det er viktig å legge til rette for at kommunene klarer å bosette flyktninger og asylsøkere som har fått opphold. Vi er særlig opptatt av å gi kommunene ekstra økonomiske incentiver for å ta imot enslige mindreårige som har fått opphold, slik at disse kommer hurtig ut av mottak.

Det er en menneskerett å kunne søke og få asyl for den som trenger beskyttelse, og det er viktig å sikre asylinstituttet. Venstre har også vært opptatt av at barn som har levd mange år i Norge og som har sterk tilknytning til riket, må få opphold på humanitært grunnlag. Vi mener utlendingsmyndighetene må legge mer vekt på hva som er barnets beste enn såkalte innvandringsregulerende hensyn. Venstre vil også ha en arbeidsinnvandringspolitikk som gjør det lettere å få opphold på grunnlag av arbeid, også fra land utenfor EØS-området.

11.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- Alternativt statsbudsjett for 2016
- Representantforslag om å beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15)(Dokument 8:31 S (2015-2016))
- Representantforslag om felles løft for god integrering (Dokument 8:37 S (2015–2016))
- Representantforslag om innføring av dobbelt statsborgerskap (Dokument 8:10 S (2015–2016))
- Representantforslag om tiltak for kvinner på flukt (Dokument 8:74 S (2015-2016))
- Representantforslag om nye og mer treffsikre metoder for alderstesting av barn som søker asyl (Dokument 8:93 S (2015-2016))

Alternativt statsbudsjett for 2016

Venstre la 2. november frem alternativt statsbudsjett for 2016 basert på Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016. Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Et budsjett med en større satsing på miljø, oppvekst og nye arbeidsplasser, enn det regjeringen la opp til. Samtidig som man bruker færre oljepenger.

Representantforslag om å beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Karin Andersen og André N. Skjelstad om å beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15). Forslaget bygger på teknisk forskrift 2010, som hadde strengere miljøkrav til oppvarming i bygg, enn det regjeringens nye forskrift la opp til.

Representantforslag om felles løft for god integrering

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Gahr Støre, Trond Helleland, Harald T. Nesvik, Knut Arild Hareide, Marit Arnstad og Trine Skei Grande om et felles løft for god integrering: Forslaget bygger på integreringsforliket som ble inngått 16. desember 2015, mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre som del 2 av Tiltak for å møte flyktningekrisen. Forslaget inneholder 64 ulike tiltak for å fremme integrering. Les mer under «Integreringsforliket» nedenfor.

Representantforslag om innføring av dobbelt statsborgerskap

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sveinung Rotevatn, Iselin Nybø, Karin Andersen og Ingunn Gjerstad om å opne for mulighet til å erverve dobbelt statsborgarskap. Forslaget har som formål å sikre at utlendinger som søker norsk statsborgerskap får anledning til å beholde sitt opprinnelige statsborgerskap, samt at norske statsborgere som søker statsborgerskap i et annet land ikke tvinges til å gi fra seg sitt norske statsborgerskap.

Flertallet i Stortinget gikk inn for å utrede spørsmålet, og regjeringen vil derfor komme tilbake med en sak til Stortinget hvor ulike sider ved dobbelt statsborgerskap er utredet.

Representantforslag om tiltak for kvinner på flukt

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, André N. Skjelstad, Trine Skei Grande. Forslagsstillerne viste til at menn, gutter, kvinner og jenter på forskjellige måter når konflikter eller naturkatastrofer slår til. For eksempel bekrefter undersøkelser blant syriske flyktninger i Jordan at mannlige flyktninger er mer sårbare for utnyttning i arbeidslivet, mens kvinner og jenter nevner seksualisert vold som en av sine største bekymringer. I tillegg rapporterer jenter og kvinner om risiko for menneskehandel, barneekteskap, økt risiko for skader og dødsfall knyttet til svangerskap, økonomisk sårbarhet og dårligere tilgang til utdanning.

Venstre foreslo en rekke tiltak for å bedre situasjonen for kvinner på flukt og fikk 16. juni 2016 flertall i Stortinget for alle forslagene.

Representantforslag om nye og mer treffsikre metoder for alderstesting av barn som søker asyl

Representantforslaget ble fremmet av stortingsrepresentantene André N. Skjelstad og Trine Skei Grande. Forslagsstillerne viste til at barn alene på flukt har særlige rettigheter, og for at disse rettighetene skal innfris, må norske myndigheter vite om en asylsøker er over eller under 18 år. Det er svært viktig at barn ikke blir feilvurdert som voksne, og at ikke voksne blir feilvurdert som barn. Hvorvidt en søker er over eller under 18 år har betydning for behandling av asylsaken, for hvilke bo- og oppfølgingstilbud som gis og for hvilke offentlige tjenestetilbud søkeren har krav på (for eksempel barnevernstjenester eller skole). Dagens metoder for alderstesting er ikke treffsikre nok, og det foreslås derfor nye og mer treffsikre metoder for alderstesting.

Forslaget behandles høsten 2016.

11.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016](#)
- [Budsjettavtale om revidert nasjonalbudsjett 2016](#)
- [Kommuneproposisjonen 2017 og nytt inntektssystem for kommunene](#)
- [Beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift \(TEK 15\)](#)
- [Regionmelding om ny struktur og oppgaver for det regionale folkevalgte nivået](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk 23. november 2015 avtale om statsbudsjettet for 2016 med regjeringspartiene og Krf, som vi stemte subsidiært for i Stortinget 3. desember 2015. Det endelige budsjettet for 2016 er blitt langt mer miljøvennlig, og setter for alvor fart i det grønne skiftet Norge skal gjennom. Samtidig vil budsjettet bidra til å skape flere arbeidsplasser og ta et større ansvar for de svakeste i samfunnet, både i Norge og resten av verden.

Tiltakene på kommunal og integreringsfeltet inkluderte på kommunalrammen en økning på 49 mill. til økt lærelingtilskudd med 2.500 pr. kontrakt, 54,2 mill. i regionale utviklingsmidler, 207,5 mill. i reversering av skatteoppkreverreformen og 60 mill. i tapskompensasjon til fylkeskommunene. Det inkluderte også 52 mill. til utvidet ordning med gratis kjernetid i barnehager til også å gjelde 3-åringer.

Budsjettavtale om revidert nasjonalbudsjett 2016

Avtalen innebærer bl.a. enighet om å opprette 400 nye studieplasser og å styrke regjeringens tiltakspakke mot ledighet med 150 mill. kr. Det vil si at det settes av totalt 400 mill. i en målrettet tiltakspakke til kommuner med høyere arbeidsledighet enn landsgjennomsnittet.

Kommuneproposisjonen 2017 og nytt inntektssystem for kommunene

Venstre inngikk avtale med regjeringspartiene, H og Frp om nytt inntektssystem for kommunene den 21. april 2015. Krf valgte å trekke seg fra forhandlingene på et tidlig tidspunkt. Bakgrunnen var et høringsnotat, som [regjeringen hadde sendt på høring i desember 2015](#). Med denne avtalen lager vi sterke incentiver for en nødvendig kommunereform, men vi bruker mindre pisk og mer gulrot enn regjeringen la opp til. Den vil stimulere til større kommuner med sterkere fagmiljøer, som igjen vil gi bedre skoler, bedre eldreomsorg og bedre miljøarbeid. Samtidig skal kommuner der det er langt mellom tettstedene ikke straffes for geografien sin.

Mindre kommuner som ligger tett på større kommuner, vil ha store fordeler med å slå seg sammen. Inntektssystemet rettes mer mot å gi tilskudd pr. innbygger, enn tilskudd pr. rådhus. Venstre har fått gjennomslag for 200 mill. til kommuner som slår seg sammen og blir over 9.000 innbyggere, og som får en regionsenterfunksjon. I tillegg får sammenslåtte kommuner beholde fullt basistilskudd i en overgangsperiode (totalt 200 millioner). Sammenslåtte kommuner kan også søke om til sammen 150 millioner i infrastrukturiltak som bedrer mobiliteten i kommunen. Kostnadsnøkklene ble oppdatert etter en faglig vurdering. Kriteriet for «psykisk utviklingshemmede over 16 år» ble beholdt, fordi en del tidligere vertskommuner har en opphopning av utgifter. Det skal utredes nærmere en ny nøkkel for dette.

I kommuneproposisjonen la regjeringen opp til en vekst i frie inntekter på 3,75 til 4 mrd. kroner, hvorav 300 mill. skal gå til en opptrappingsplan for rusfeltet. Kommuneproposisjonen er laget med bakgrunn i Venstres forlik med H og Frp om nytt inntektssystem for kommunene. For fylkeskommunene kom det en ny kostnadsnøkkel, i tråd med stortinget vedtok i kommuneproposisjonen for 2016, om fergeavløsningsordning. I lys av regionreformen er det enighet om å lage et nytt inntektssystem for det nye folkevalgte nivået.

Som en del av forliket om nytt inntektssystem, har Venstre fått gjennomslag om å lage en plan for utflytting av nye og eksisterende statlige arbeidsplasser. Lokalisering skal særlig vurderes i nye regionsentre, også utenom de store byene. Venstre, H og Frp er enige om at denne planen innen utgangen av 2016 legges frem for Stortinget på egnet måte. Nye og omlokaliserte statlige arbeidsplasser skal som hovedregel plasseres utenfor Oslo.

Beholde strenge miljøkrav til oppvarming i ny byggeforskrift (TEK 15)

For bygg over 1000 kvadratmeter innføres det et krav om at 60 pst. av netto varmebehov kan dekkes med annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet. Stortinget ber også regjeringen innføre en bestemmelse slik at der hvor kommuner har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg etter plan- og bygningsloven § 27-5, kan kommunen vedta at nye bygninger utstyres med varmeanlegg slik at fjernvarme kan nyttes.

Regionmelding om ny struktur og oppgaver for det regionale folkevalgte nivået

Venstre fikk [gjennomslag for at vi fortsatt skulle ha tre folkevalgte nivå](#). Regjeringen la frem regionmeldingen 5. april. Den ble behandlet i Stortinget 8. juni 2016. Fylkene må innen 1. desember 2016 bestemme hvem man vil slå seg sammen med, og våren 2017 vedtar Stortinget en ny struktur, på om lag 10 nye folkevalgte regioner. Regionene får en styrket samfunnsutviklerrolle, gjennom at regional plan får en forsterket rolle. Regional stat skal harmoniseres bedre med de nye regionene, slik at strukturen blir mer ensartet og koordineringen blir bedre. Regionene får også overført nye oppgaver fra fylkesmannen, innenfor samferdsel, kulturminnevern, klima og miljø og næringsutvikling. I tillegg får regionene nye oppgaver innenfor integreringsfeltet. Proposisjonen for sammenslåing av Nord- og Sør-Trøndelag ble vedtatt våren 2016.

11.3 Andre saker

Tiltak for å møte flyktningskrisen – Asylforliket

Norge mottok i 2015 31.145 søknader om asyl, og i perioden august – november kom det 24 108. Det høye ankomsttallet satte mottakssystemet under kraftig press, og det ble krevende å finne forsvarlig innkvartering til alle asylsøkerne. Antall asylsøkere som kom fra Russland via Storskog økte også kraftig denne høsten. I hele 2015 kom det 5 500 personer over den russisk-norske grensen for å søke beskyttelse. De fleste kom i oktober og november. Første halvår kom det bare 40 asylsøkere. Først kom det primært syrere over Storskog, men etter hvert kom det flere fra Afghanistan og fra andre land hvor man normalt ikke oppfyller kravene for asyl.

Et bredt flertall i Stortinget, bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble 19. november 2015 enig om en rekke tiltak for å møte denne flykningsituasjonen – «Tiltak for å møte flyktningskrisen» - det såkalte asylforliket. Første del av asylforliket handlet om tiltak for å begrense tilstrømming av antatt grunnløse asylsøkere, særlig over Storskog hvor man så en tendens til at stadig flere av asylsøkerne ikke hadde grunnlag for asyl. Søknadene må likevel behandles og belaster mottakssystemet på bekostning av mennesker som har krev på asyl. Tiltakene var ment å møte denne situasjonen.

Asylforliket inneholdt en rekke punkter hvor regjeringen skulle komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag. Noen akutte tiltak for å få kontroll over grensen ved Storskog, ble vedtatt i Stortinget 19. november 2015 Prop. 16 L (2015-2016)). Nye forslag til oppfølging av asylforliket ble fremmet for Stortinget 5. april 2016 (Prop. 90 L (2015–2016)). Flertallet i Stortinget fant at regjeringens forslag gikk betydelig lenger enn det var rom for i asylforliket, og det ble reist tvil om forslagene var i tråd med folkeretten. De mest ytterliggående forslagene ble nedstemt, og den brede enigheten fra asylforliket ble ikke opprettholdt. Venstres posisjon fremgår av [innstilling og referat](#).

Integreringsforliket - Tiltak for å møte flyktningskrisen del 2 og 3

Ved inngåelsen av asylforliket 19. november 2015, var partiene enig om å videreføre samtaler om en del 2 om kommunenes situasjon og del 3 om integrering. Avtalen «Et felles løft for god integrering» ble inngått 16. desember 2015, og forankret i Stortinget gjennom et felles [Representantforslag om felles løft for god integrering \(Dokument 8:37 S \(2015–2016\)\)](#)

Forslaget inneholder 64 ulike tiltak for å fremme integrering. Flere av forslagene ble fulgt opp i stortingsmeldingen om integrering (Meld. St. 30 (2015–2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk), noen i kommuneproposisjonen for 2017 mens andre forslag utredes videre og legges frem i forbindelse med statsbudsjettet for 2017.

Venstre fikk gjennom integreringsforliket gjennomslag for en bedre introduksjonsordning med tidligere tilrettelegging for arbeid gjennom tidlig kartlegging av kompetanse hos asylsøkere, bedre tilrettelegging for arbeidspraksis og mulighet for å kombinere med språkundervisning. Videre fikk vi gjennomslag for at flere barn i mottak skal få plass i barnehage, og videre en styrking av situasjonen for barn som kommer alene ved bedre oppfølging og flere tiltak for å forebygge forsvinninger fra mottak. Les mer om Venstres posisjon i [innstilling og referat](#) fra behandlingen av integreringsmeldingen.

Skriftlige spørsmål til statsråden – integrering og innvandring

Venstre har løftet en rekke spørsmål i Stortinget i form av skriftlige spørsmål til justisministeren, og etter hvert også til innvandrings- og integreringsministeren. Nedenfor følger noen spørsmål med lenke til spørsmål og svar fra den aktuelle statsråden.

Effektivisering av saksbehandling i UDI

Stortingsrepresentant Trine Skei Grande har stilt justisministeren spørsmål om han er villig til å se på ulike tiltak for å forenkle saksbehandlingen i UDI som følge av den økte asyltilstrømmingen vi nå ser.

[Statsrådets svar.](#)

Godtgjørelse til verger

Stortingsrepresentant Trine Skei Grande utfordret justisministeren på om han vil sørge for at verger og representanter for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger får utbetalt vederlagene de har krav på. [Statsrådets svar.](#)

Gründeropplæring for migranter

Stortingsrepresentant Trine Skei Grande stilte innvandrings – og integreringsministeren spørsmål om hvilke initiativ vil regjeringen ta for å styrke og koordinere gründeropplæring for migranter i Norge, slik at de kan bygge et bærekraftig næringsliv når de kommer tilbake til sine hjemland.

[Statsrådets svar.](#)

Beredskap ved økning i antall asylsøkere

Stortingsrepresentant André N. Skjelstad utfordret innvandrings- og integreringsministeren på om hun kunne bekrefte at UDI har tilstrekkelig beredskap til å møte en eventuell økning i antall asylsøkere med grunnlag i eksisterende mottaksplasser og nylig utlyste nye plasser. [Statsrådets svar](#)

Skriftlige spørsmål til statsråden – kommunal

Elektronisk rapportering

Stortingsrepresentant André N. Skjelstad spurte kommunalministeren om å gjøre nødvendige tiltak for at personer som har problemer med å selv sende elektronisk pålagt rapportering til f.eks. skatteetaten og SSB. [Statsrådets svar.](#)

Forvaltning av fjellområdene

Stortingsrepresentant Ola Elvestuen spurte kommunalministeren om hvordan statsråden vil sørge for at de regionale planene for helhetlig forvaltning av fjellområdene blir tilstrekkelig hensyntatt i de kommunale planprosessene? [Statsrådets svar.](#)

Omfanget og utvikling av direktorater

Stortingsrepresentant Erik Lundeby spurte kommunalministeren om statsråden kunne redegjøre for omfanget av direktorater og utvikling i antall årsverk i direktoratene de siste 10 år? [Statsrådets svar.](#)

Utflytting av statlige arbeidsplasser

Stortingsrepresentant André N. Skjelstad spurte kommunalministeren om når en strategi for utflytting av statlige arbeidsplasser foreligges Stortinget. [Statsrådets svar.](#)

Bostøtte for personer som deler bolig

Stortingsrepresentant Svein Abrahamsen spurte kommunalministeren om statsråden vil gjennomgå regelverket for tildeling av bostøtte til personer som deler bolig, og sikre like rettigheter for personer som deler privat bolig som for personer som deler kommunal bolig? [Statsrådets svar.](#)

Venstres medlem i kommunal- og forvaltningskomitéen er André N. Skjelstad.

Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Frode Nergaard Fjeldstad og Monica Tjelmeland (innvandring og integrering).

12. Justis- og beredskapspolitikk

Venstre vil ha en rettsstat som ivaretar frihet, trygghet og rettsikkerhet for den enkelte borger. I en tid med store forandringer i samfunnet, både med hensyn til internasjonalisering og teknologisk utvikling, må arbeidet med å sikre grunnlaget for rettstaten stadig fornyes. Samfunnet skal kunne avverge terrorangrep så vel som grov kriminalitet. Venstre vil samtidig arbeide for å ivareta borgernes friheter mot utilbørlig registrering, overvåkning og inngrep i privatlivet.

Ved bruk av fengselsstraff er det viktig at soningen blir kombinert med behandling og/eller aktivitet. Spesielt under langvarig soning er det viktig med tilbud som forbereder den innsatte på å vende tilbake til samfunnet.

12.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett 2016](#)
- [Representantforslag om innsynsrett i kongehuset](#)
- [Representantforslag om å opprette en personvernkommissjon for justissektoren](#)
- [Representantforslag om personvern for barn og ungdom](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 2. november fram [alternativt statsbudsjett](#) for 2016, basert på Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016. Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år.

Venstre foreslo i sitt alternative budsjett et moderat kutt i justisbudsjettet, hovedsakelig knyttet til forslaget om å opprette fengselsplasser i Nederland, som er en enighet Venstre stod utenfor og som er prinsipielt problematisk, samt knyttet til den sterke veksten i bevilgninger til PST under nåværende regjering. Venstre prioriterte i stedet en kraftig økning i tilskuddet til ulike tiltak under fri rettshjelp, herunder heving av advokatsalæret og heving av inntektsgrensen for adgang til behovsprøvd fri rettshjelp. Venstre foreslo blant annet også en utbygging av Vik fengsel i stedet for kjøp av utenlandske fengselsplasser.

Innsynsrett i kongehuset

Stortingsrepresentantene Iselin Nybø, Ola Elvestuen og Sveinung Rotevatn fremmet 6. april 2016 [forslag om å innsyn i kongehuset](#) gjennom at dokumenter knyttet til utøvelse av kongehusets offisielle oppgaver blir underlagt reglene i offentlighetsloven. Forslagsstillerne viste til at åpenhet er et av de bærende prinsippene i demokratiet, og til at offentligheten ikke har god nok anledning til å kontrollere den delen av pengestrømmen som tildeles kongehuset over statsbudsjettet. Mens Kongen er å regne som et offentlig organ ved myndighetsutøvelse i eller utenfor statsråd, så faller kongehuset og Det kongelige hoff utenfor på alle andre virkeområder. Forslagsstillerne viste blant annet til at Norge gav en særskilt uttalelse om kongehuset da Norge ratifiserte Tromsøkonvensjonen om åpenhet i offentlige dokumenter.

Forslaget er foreløpig ikke behandlet i Stortinget.

Opprette en personvernkommisjon for justissektoren

Stortingsrepresentantene Iselin Nybø og Trine Skei Grande fremmet 11. mai 2016 [forslag om å opprette en personvernkommisjon for justissektoren](#) (Dok 8:94 S (2015-2016)). Forslagsstillerne viste til at teknologiutviklingen generelt øker presset for personvernet, både gjennom økte muligheter for sammenstilling av personopplysninger som gis frivillig, og innhenting av opplysninger som den det gjelder ikke kjenner til. Da Personvernkommisjonen ble satt ned og leverte NOU 2009:1, var justisfeltet ikke en del av kommisjonens mandat. Forslagsstillerne foreslo at kommisjonen skulle settes ned av Stortinget selv, og ikke av departementet.

Forslaget er foreløpig ikke behandlet i Stortinget.

Personvern for barn og ungdom

Stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Sveinung Rotevatn fremmet 17. juni 2016 [forslag om flere tiltak for å bedre barn og unges personvern](#), herunder å opprette en egen personvernkommisjon for barn og unge, om å legge fram forslag om forbud mot kameraovervåkning i undervisningstiden på skoler og i barnehager, samt å utarbeide internkontrollrutiner spesielt tilpasset skoler og barnehager. Forslagsstillerne viste til at samfunnet gjennomgår en rask teknologisk utvikling som i stor grad påvirker barn og unge. Særlig spiller sosiale medier en helt annen rolle i oppveksten nå enn for bare få år siden. Forslagene er ment å øke bevisstheten om barns digitale rettigheter og rett til personvern, og bidra til at barns rett til et privatliv ivaretas i familien, i barnehager og på skoler.

Forslaget er foreløpig ikke behandlet i Stortinget.

12.2 Gjennomslag for Venstre i perioden

- [Budsjetttavtale 2016](#)
- [Avtale, RNB 2016](#)
- [Styrke rettssikkerheten og oppfølgingen av mennesker som utsettes for menneskehandel i prostitusjon](#)

Budsjetttavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk 23. november 2015 [avtale om statsbudsjettet](#) for 2016 med regjeringspartiene og KrF, som vi stemte subsidiært for i Stortinget under budsjettbehandlingen.

I budsjettforliket fikk Venstre blant annet gjennomslag for en satsing på forskning på digitalt personvern og cybersikkerhet ved en bevilgning til Center for Cyber and Information Security på Gjøvik. Venstre fikk også gjennom støtte til to nye senter til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet og flere enheter med dyrepoliti. Det ble bevilget 10 mill. kroner til humanitære tiltak til EØS-borgere, og 10 mill. kroner til rettshjelpstiltak.

Avtale, RNB 2016

Venstre inngikk [avtale om revidert nasjonalbudsjett](#) med KrF og regjeringspartiene 30. mai 2016. Blant Venstres gjennomslag i denne avtalen er å igangsette prosessen med å få realisert et nytt tinghus i Drammen, som i dag er det tinghuset som har størst etterslep med vedlikehold. Samtidig ble Statens barnehus styrket, som er et viktig tiltak for å sikre rettssikkerhet for barn som er involvert i overgrepssaker.

Styrke rettssikkerheten og oppfølgingen av mennesker som utsettes for menneskehandel i prostitusjon

I forrige stortingssesjon la stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja fram et [forslag om å sikre at UDI realitetsbehandler søknader om beskyttelse for mennesker som har vært utsatt for menneskehandel i prostitusjon](#), ved å benytte seg av unntaksbestemmelsene i Dublin III-forordningene. Det ble også foreslått å utvide refleksjonsperioden til 12 måneder for denne gruppen mennesker, å utarbeide særskilte retningslinjer for kravet til dokumentert identitet i utlendingssaker som gjelder menneskehandel.

Stortinget stilte seg i hovedsak bak forslagene, og det ble vedtatt å utrede om dagens praktisering av Dublin III-forordningen i tilstrekkelig grad tar hensyn til behovene til mennesker som er utsatt for menneskehandel, å utvide refleksjonsperioden og tydeliggjøre regelverket, samt at organisasjoner som jobber med disse problemstillingene

12.3 Andre saker

- [Strafferettslige særreaksjoner](#)
- [Deltakelse i militær konflikt i utlandet](#)
- [Kvinner i fengsel](#)
- [Skjulte tvangsmidler](#)
- [Initiativ for å styrke personvernet](#)
- [Innsats for å forebygge ekstremisme](#)
- [Fritaksordninger for journalister i Sivilforsvaret](#)
- [Tiltak for å forenkle saksbehandlingen i UDI](#)
- [Plassering av sokkelansvaret](#)
- [Åpenhet om ny høyesterettsjustitarius](#)
- [Filmproduksjonen "Trygghet i hverdagen"](#)
- [Organisasjoner som mottar støtte fra Justisdepartementet](#)
- [Odins soldater](#)
- [Skjerping av offentlighetsloven](#)
- [Sletting av DNA-profiler](#)
- [Endring i passforvaltningen for statsborgere fra gruppe 2-land](#)
- [Strafferettslige særreaksjoner](#)

Etter [forslag fra Regjeringen](#) vedtok Stortinget å gi nye hjemler for utvidet bruk av strafferettslige særreaksjoner. Endringene innebar at personer som er strafferettslig utilregnelige, men som begår gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art, skal kunne idømmes slik reaksjon. Venstre mente forslagene var prinsipielt vanskelige og at det ikke ble sett i sammenheng

med de relevante forslagene som Tilregnelighetsutvalget la på bordet i NOU 2014:10. Venstre foreslo å sende forslaget tilbake til Regjeringen og komme tilbake til Stortinget med en oppfølging av NOUen.

Deltakelse i militær konflikt i utlandet

Etter [forslag fra Regjeringen](#) vedtok Stortinget endringer i straffeloven med sikte på å motvirke at privatpersoner deltar i stridshandlinger i militær konflikt. Vedtaket innebar at påtalemyndigheten ble gitt hjemmel til å vurdere hvilke konflikter som ville falle inn under forbudet. Sammen med SV vurderte Venstre at disse konfliktene burde være definerte av Kongen i statsråd.

Kvinner i fengsel

I behandlingen av et [representantforslag om kvinner i fengsel](#), foreslo Venstre at hensynet til kvinners soningsforhold skulle særlig ivaretas ved nyutbygging, rehabilitering og i kommende stortingsmeldinger om forholdene i kriminalomsorgen. Dette var det eneste forslaget som fikk flertall i behandlingen.

Skjulte tvangsmidler

Etter [forslag fra Regjeringen](#) vedtok Stortinget endringer i straffeprosessloven som gav politiet utvidede hjemler til å ta i bruk skjulte tvangsmidler i etterforskningsøyemed, og som også utvidet hjemmelsgrunnlaget for bruk av skjulte tvangsmidler i avvergende og forebyggende øyemed. Venstre stemte i mot en rekke av lovendringene, som omhandlet innføring av den nye og kontroversielle metoden dataavlesing, samt en del endringer knyttet til romavlytting og terrorforberedelse. På vegne av Venstre og SV leverte Iselin Nybø forslag om å sende saken tilbake til regjeringen med oppdrag å levere nye lovforslag som var i henhold til Metodekontrollutvalgets forslag. Forslaget fikk ikke tilslutning. Et annet forslag om å foreta en gjennomgang og evaluering av bruken av dataavlesing før det har gått fem år, og på egnet måte presentere resultatet for Stortinget, fikk derimot enstemmig tilslutning.

Initiativ for å styrke personvernet

Trine Skei Grande stilte 11. mai 2016 [spørsmål til justisministeren](#) om hvilke initiativ statsråden har tatt for å styrke personvernet i Norge. Bakgrunnen er at justisministeren hadde sterke meninger om personvern da han satt som opposisjonspolitiker, og at han snart har vært statsråd i tusen dager – i tillegg til at han hadde mange av dagens regjeringsmedlemmer med seg i personverndebattene i forrige stortingsperiode.

Innsats for å forebygge ekstremisme

Abid Q. Raja hadde 2. juni 2016 en [interpellasjon til justisministeren](#) om hvordan innsatsen for å forebygge ekstremisme og øke forståelsen og respekten for ulike trosretninger og

livssyn bør ta form gjennom regjeringens samlede arbeid i ulike departementer.

Fritaksordninger for journalister i Sivilforsvaret

Sveinung Rotevatn stilte 6. oktober 2015 [spørsmål til justis- og beredskapsministeren](#) om hvorvidt han ville vurdere fritaksordninger for journalister som blir kallet inn til tjeneste i Sivilforsvaret.

Tiltak for å forenkle saksbehandlingen i UDI

Trine Skei Grande stilte 22. oktober 2015 [spørsmål til justis- og beredskapsministeren](#) om hvorvidt han ville se på ulike tiltak for å forenkle saksbehandlingen i UDI som følge av den økte asyltilstrømmingen.

Plassering av sokkelansvaret

Pål Farstad stilte 27. oktober [spørsmål til justis- og beredskapsministeren](#) om hvordan han vil sikre at Stortingets vedtak om å plassere sokkelansvaret i Kristiansund blir fulgt opp av politiet, slik at kompetanse og myndighet både hva gjelder det operasjonelle og den strategiske ledelsen vedrørende sokkelen forblir i Kristiansund. Iselin Nybø stilte 25. januar 2016 også [spørsmål](#) ved om Politidirektoratets fremstilling av sokkelberedskapen og betydningen av operasjonssentralens rolle er i samsvar med Stortingets vedtak om at sokkelberedskapen fortsatt skal ligge til Kristiansund, og om hvilken kompetanse og ansvar i tilknytning til sokkelansvaret blir liggende i Kristiansund slik at politiets tilstedeværelse i Kristiansund skiller seg fra andre tjenestesteder i politidistriktet.

Åpenhet om ny høyesterettsjustitiarius

Abid Q. Raja stilte 21. januar 2016 [spørsmål til justisministeren](#) om hvordan han vil sikre åpenhet om prosessen og kriteriene som ligger til grunn for utnevning av ny Høyesterettsjustitiarius, og unngå politisering av dette svært viktige embetet.

Filmproduksjonen "Trygghet i hverdagen"

Terje Breivik stilte 1. februar 2016 [spørsmål til justisministeren](#) om hvorfor justis- og beredskapsdepartementet ikke følger offentlighetsloven og egen rettleider når det gjelder utlevering og journalføring av relevante dokumenter knyttet til filmproduksjonen «Trygghet i hverdagen».

Organisasjoner som mottar støtte fra Justisdepartementet

Ola Elvestuen stilte 19. februar 2016 [spørsmål til justisministeren](#) om hvorvidt statsåden mener at organisasjoner som mottar støtte fra Justisdepartementet ikke skal delta i det offentlige ordskiftet og gi sine vurderinger og råd gjennom høringsinstituttet.

Odins soldater

Iselin Nybø stilte 23. februar 2016 [spørsmål ved om justisministeren](#) var enig med

stortingsrepresentanten Jan Arild Ellingsen i at norsk politi ikke har nok ressurser til å trygge gatene, og om justisministeren mener at gruppen Soldiers of Odin, som har tilknytning til høyreekstreme miljøer, er et ønsket supplement til norsk politi for å skape økt trygghet for norske borgere.

Skjerping av offentlighetsloven

Sveinung Rotevatn stilte 10. [mars spørsmål til justisministeren](#) om hvorvidt han så behov for å skjerpe inn offentlighetsloven, slik at offentlig ansatte som unndrar seg korrespondanse fra offentlig innsyn kan sanksjoneres.

Sletting av DNA-profiler

Iselin Nybø stilte 18. mars [spørsmål](#) ved hvordan justisministeren vil sørge for at DNA-profiler blir slettet i tråd med lovens krav, og hvorvidt han anser at det er behov for en presisering av regelverket slik at sletting i fremtiden blir gjennomført uten unødige forsinkelser.

Endring i passforvaltningen for statsborgere fra gruppe 2-land

Iselin Nybø stilte 9. juni [spørsmål til justisministeren](#) om bakgrunnen for at en omfattende endring i passforvaltningen der nordmenn født i 31 land utenfor Norge mister godkjent fødestedsidentitet, skjer uten forutgående høring, og hvorvidt statsråden vil instruere Politidirektoratet til å endre praksis i dette spørsmålet.

Venstre har ikke vært representert i justiskomiteen i perioden. Iselin Nybø har fulgt komiteens arbeid. Rådgiveren som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Kjartan Almanning.

13. Familie- og kulturpolitikk

Venstres familiepolitikk tar utgangspunkt i at den enkelte familie skal ha stor frihet i egen hverdag, men at samfunnet må legge rette for rause og fleksible ordninger som sikrer alle reelle valgmuligheter. Målet for Venstre oppvekstpolitikk er å legge til rette for at alle barn kan sikres en god barndom, og at det skal være lett å kombinere familieliv med arbeidsliv.

Venstre har en målrettet politikk for å redusere antallet fattige barnefamilier, og en av hovedprioriteringene i Venstres alternative statsbudsjett er å redusere fattigdom og utjevne sosiale forskjeller. De som trenger ekstra hjelp og støtte skal få det gjennom gode offentlige ordninger. Venstre øker støtten til det kommunale barnevernet og vil ha flere målrettede trygdeordninger som differensierte satser i barnehage, SFO, barnetrygd, og økte sosialhjelpssatser. Venstre vil styrke de brede og universelle tiltakene som helsestasjoner, barnehager og skolehelsetjenesten som del av det forebyggende arbeidet, men arbeider også målrettet for de som trenger ekstra hjelp og støtte. Venstre vil sikre et godt barnevern for de barna som skal ha hele eller deler av sin oppvekst under offentlig omsorg, eller som trenger særskilte tiltak innenfor de andre helsetjenestene.

I kulturpolitikken vil Venstre legge til rette for et mangfoldig og fritt kulturliv som stimulerer nysgjerrighet, kreativitet og mangfold. Kultur har en verdi i seg selv. En offensiv kulturpolitikk henger sammen med vern av ytringsfriheten, og i et liberalt samfunn er derfor en stor kultursektor et mål i seg selv. Et mangfoldig og bredt kulturtilbud skaper dessuten større valgfrihet for den enkelte og er med på å bidra til bedre livskvalitet i hverdagen. Venstre er opptatt av å styrke kulturtilbudet til barn og unge. Venstre ønsker mer privat finansiering av kultur, samtidig som Venstre har understreket at de offentlige bevilgningene skal ligge på et høyt nivå.

13.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett 2016](#)
- [Representantforslag om opprettelse av en kunstnerassistentordning](#)

Alternativt budsjett 2016

Venstre la 2. november fram [alternativt statsbudsjett](#) for 2016, basert på Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016. Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år.

Venstres utgangspunkt er at det å sikre en trygg og god oppvekst for alle barn en av de viktigste oppgavene vi som fellesskap må løse. Gjennom et sett av tiltak innenfor barnehage og SFO, familievern, barnevern og helsetiltak rettet mot barn og unge, skoleløpet og bekjempelse av barnefattigdom foreslo Venstre økte bevilgninger på om lag 2 mrd. kroner i 2016.

Det ble blant annet foreslått rett til barnehage for alle ettåringer gjennom 2100 flere barnehageplasser, 100 millioner kroner til kompetansetiltak i barnehagesektoren, utviding av ordningen med gratis kjernetid i barnehager til å gjelde 3-åringer, og utvidet forsøk med gratis deltids plass i SFO. Det ble foreslått 500 nye stillinger i skolehelsetjeneste og helsestasjoner, samt styrking både av kommunalt barnevern, ettervern og familievern. Til sammen ble det foreslått 670 mill. kroner til barnevern og helsetjenester.

For å løfte flere av dagens fattige ut av fattigdom og samtidig forebygge fremtidig fattigdom foreslo Venstre å iverksette tiltak på flere områder. Det gjaldt både tiltak for vanskeligstilte i arbeidslivet, tiltak på rus, psykiatri og ulike tilskuddsordninger. Men det ble også foreslått 773 mill. kroner i tilskudd til foreldrebetaling og sosialhjelp, som en del av en reell omfordeling til de fattigste familiene med barn. Andre deler av denne pakken var en provenynøytral omfordeling av barnetrygden der de med lavest inntekt får høyere barnetrygd, samt en avvikling av kontantsstøtten og innføring av en ventestøtte for foreldre som hadde fått avslag på barnehageplass – en endring som må ses i sammenheng med innføring av rett til barnehageplass for ettåringer.

På kulturfeltet foreslo Venstre tiltak for i overkant av 200 millioner kroner. Blant de største postene var tiltak for en bedre kunsterøkonomi, en satsing på bibliotek og litteratur, mva-kompensasjon for bygging av idrettsanlegg og en endring i finansieringen av regionale kulturbygg. I tillegg kom flere tiltak for å styrke samisk kultur og språk.

Opprettelse av en kunstnerassistentordning

Venstres stortingsrepresentant Trine Skei Grande fremmet 17. juni 2016, sammen med representanter fra AP og KrF, et [representantforslag om å opprette en kunstnerassistentordning](#). Forslaget var ett av flere forslag som inngikk i Venstres alternative budsjett for 2016, og gikk ut på å vurdere hvordan en slik ordning kunne innrettes.

Forslagsstillerne viste til at kunstnerne som tilhører det visuelle kunstfeltet i særlig grad har falt bak i inntektsutviklingen i løpet av perioden med rødgrønn regjering. En kunstnerassistentordning der ferdig utdannede kunstnere kan få støtte som assistenter for erfarne kunstnere, vil kunne bidra til at disse kunstnerne får utvikle seg både som kunstnere og som entreprenører.

Forslaget er foreløpig ikke behandlet i Stortinget.

13.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale 2016](#)
- [Avtale, RNB 2016](#)
- [Barnehagesaker: Kompetanse, dokumentasjon og vurdering, innhold](#)
- [Forlik om film](#)
- [Forlik om allmennkringkasting](#)
- [Likestilling](#)
- [Fosterhjem](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk 23. november 2015 [avtale om statsbudsjettet](#) for 2016 med regjeringspartiene og KrF, som vi stemte subsidiært for i Stortinget under budsjettbehandlingen.

Budsjettforliket gav statsbudsjettet for 2016 en vesentlig mer sosial profil, ikke minst for barnefamilier og familier med lav inntekt. For Venstre er det viktig å styrke og utvikle det arbeidet som gjøres i barnevernet og vi fikk gjennomslag for å styrke det kommunale

barnevernet, samt tilskudd til rekruttering av nye fosterhjem. Det ble også bevilget midler til å øke kapasiteten i familievernskontorene. Vi fikk også styrket flere tiltak for å redusere vold mot barn, og fikk dessuten økt bevilgningene til tilskuddsordningen mot barnefattigdom.

Kulturfeltet er også styrket. I budsjettavtalen fikk Venstre gjennomslag for et løft for kunstnerøkonomien ved en vesentlig økning i kunstnerstipendene, samt en styrking av Norsk Kulturfonds litteraturformål. Vi fikk sikret drift av Skeivt Arkiv ved Universitetet i Bergen og sikret dermed at viktige deler av norsk skeiv historie blir tatt vare på. Venstre fikk gjennomslag for, og fikk innført en ny ordning med kompensasjon til politi og vakthold ved idrettsarrangementer for barn og unge. I tillegg ble det sikret midler til en rekke viktige kulturinstitusjoner, fra Melahuset i Oslo til teaterhus i Bergen og Trondheim og til samiske medier i Finnmark.

Avtale, RNB 2016

Venstre inngikk [avtale om revidert nasjonalbudsjett](#) med KrF og regjeringspartiene 30. mai 2016. Av saker Venstre fikk gjennomslag for barn, familie og kultur, nevnes en styrking av barnevernet på 7 millioner kroner, en styrking av Statens barnehus på 5 millioner kroner, og bevilgninger til Mela-huset, samt X-games i Oslo og Hafjell.

Barnehagesaker: Kompetanse, dokumentasjon og vurdering, innhold

I behandlingen av et representantforslag om et kompetanseløft for barnehagen sikret Venstre flertall for flere av sine standpunkter, blant annet om at det bør være 50 pst. barnehagelærere blant de ansatte i barnehagen. Stortingets flertall bad i denne saken om at regjeringen om å legge fram en plan for innfasing av en bemanningsnorm, og om å fjerne kommunens mulighet til å gi varige dispensasjoner fra kravet om barnehagelærerutdanning for pedagogiske ledere.

Regjeringens [forslag om endringer i barnehageloven](#), som skulle klargjøre hjemmelsgrunnlaget for innsamling av personopplysninger, fikk massiv kritikk i sektoren blant annet fordi det ble oppfattet som et klarsignal for å drive systematisk innhenting av opplysninger for vurderingsformål. Venstres forslag om å be regjeringen komme tilbake med et tydeligere hjemmelsgrunnlag som ikke la opp til mer dokumentasjon, måling og kartlegging av det enkelte barn, fikk enstemmig tilslutning.

I [behandlingen av barnehagemeldingen](#) la Venstre vekt på behovet for økt kompetanse blant de ansatte i barnehagen, inkludert språkkompetanse, og tilstrekkelig tetthet av kompetente voksne. Blant Venstres forslag som fikk flertallets tilslutning, var anmodning til endringer i barnehageloven om at ansatte i offentlige og private barnehager skal beherske norsk språk, og tilsvarende med samisk i samiske barnehager; en anmodning om å opprette et kvalifiseringsprogram for de ufaglærte som finnes i sektoren, samt et forslag om å sikre at barn får alderstilpasset opplæring om kropp, identitet og følelser i barnehagen, bl.a. som et ledd i arbeidet med å forebygge overgrep. Det ble også gitt tilslutning til et forslag om å rekruttere flere menn til sektoren.

Forlik om film

I behandlingen av [stortingsmeldingen om film](#) deltok Venstre i et bredt forlik som sikret en forutsigbarhet for norsk filmindustri, til tross for at vi ikke var representert i komiteen som behandlet saken. Blant Venstres gjennomslag er enigheten om økt satsing på produksjon av barne- og familiefilm og å finne incentivordninger som kan bidra til dette, samt sikringen av et nasjonalt filmkommisjonsarbeid som skal bidra til å markedsføre den nye filmincentivordningen. Venstre sikret også flertall for et forslag om å sikre et fortsatt mål om en bestemt kvinneandel blant aktørene som får offentlige tilskudd til film.

Forlik om allmennkringkasting

I behandlingen av [stortingsmeldingen om allmennkringkasting](#) deltok også Venstre i et bredt forlik. Venstre fikk i dette forliket gjennomslag for en retning på utviklingen av finansieringen både av NRK og andre medieaktører som har behov for støtte fra det offentlige ut fra et argument om demokratimangfold. Mens en ordning der man betaler lisens ut fra TV-apparater er teknologisk utdatert, og en modell der hver husholdning betaler likt er sosialt urettferdig, fikk Venstre Stortinget til å peke på en modell der man betaler en særlig medieskatt over skatteseddelen og at denne dermed er inntektsdifferensiert. Venstre fikk også Stortinget til å be Mediemangfoldsutvalget om å utrede en lignende ordning som basis for finansiering av kommersielle allmennkringkasteres nyhetstjenester, aviser som har behov for pressestøtte, og stipendordninger for viktig samfunns- og kulturjournalistikk. For Venstre var det også viktig å sikre en fortsatt kommersiell allmennkringkaster på lineær TV inntil ny finansieringsmodell er på plass.

Likestilling

Da Stortinget behandlet [regjeringens likestillingsmelding](#), sikret Venstre flertall for en rekke forslag som sikret en mer offensiv likestillingspolitikk. Blant disse forslagene var et eget trepartssamarbeid for økt likestilling med partene i arbeidslivet, ekstrapoeng til det underrepresenterte kjønn ved inntak til ekstremt skjevfordelte studieretninger, og tydeligere mål for likestilling i staten og i selskap der staten er eier.

Fosterhjem

[Regjeringens fosterhjemsmelding](#) kom som resultat av et av Venstres gjennomslag i forrige stortingssesjon. Mens Venstre bad om en helhetlig gjennomgang av fosterhjemsomsorgen gjennom en NOU, ble det akseptert at regjeringen heller skulle få samle mye av det pågående utredningsarbeidet i en stortingsmelding, forutsatt at den skulle gi gode svar på de største utfordringene knyttet til fosterhjemsøkonomi, rekruttering mv. Ettersom meldingen ikke innfridde på dette, vedtok Stortinget likevel at det skal settes ned et utvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang gjennom en NOU. Det ble også sikret flertall for en hel rekke forslag både fra Venstre og fra komiteens mindretall, som følge av at Venstre løftet denne saken. Blant disse forslagene er en gjennomgang av bruk av tvang i barnevern og fosterhjemsomsorg, en vurdering av å sette inn pålagte tiltak under svangerskap uten samtykke, og ikke minst en hel rekke forslag som et stykke på vei pålegger regjeringen å

bedre de økonomiske rammevilkårene for fosterhjem, både likeverdighet på tvers av kommuner, pensjonsvilkår, i situasjoner der det oppstår uførhet eller behov for arbeidsavklaringspenger, standardkontrakter for fosterhjem mv.

13.3 Andre saker

- [Endringer i Norsk Tippings overskudd - Extrastiftelsen](#)
- [Inntektsdifferensiering av støtteordninger](#)
- [Bedre oppfølging av adoptivfamilier](#)
- [Sosialt entreprenørskap og språkopplæring for flyktningbarn](#)
- [Hets av kvinner som deltar i offentlig debatt](#)
- [Foreldrepengeordningen og EUs barselsdirektiv](#)
- [SOS Barnebyer og mindreårige asylsøkere](#)
- [Sømløs samhandling for barn under offentlig omsorg](#)
- [Markedsføring av kredittkort og usikret gjeld](#)

Endringer i Norsk Tippings overskudd - Extrastiftelsen

I forbindelse med at Norsk Tipping overtok eierskapet til Extra-spillet, på bakgrunn av ny lovgivning på spillfeltet, oppstod det en debatt der det viste seg at Norsk Tipping og Kulturdepartementet hadde lagt opp til en dårlig avtale for Extrastiftelsen som var eiere av spillet. Det medførte at helse- og rehabiliteringsformålene fikk en vesentlig mindre andel av Norsk Tippings overskudd enn Stortingets hensikt hadde vært. Venstre foreslå derfor å øke denne andelen, men stod alene om det. Ketil Kjenseth stilte tidligere også spørsmål ved om kulturministeren ser noen utfordringer knyttet til rolleblanding i å være eier av Norsk Tipping og enerettsinnehaver, spillregulator og -tilsyn samtidig, samt hvorfor hun kun legger den ene partens (altså Norsk Tippings) forutsetninger og vurderinger til grunn i lovproposisjonen.

Inntektsdifferensiering av støtteordninger

Abid Q. Raja stilte 13. april 2016 [spørsmål til barne- og likestillingsministeren](#) om å vurdere å inntektsdifferensiere noen universelle støtteordninger til barnefamilier, f.eks. barnetrygden, og erstatte dem med målrettede tiltak som gratis full barnehageplass til alle barn fra lavinntektsfamilier, også i de yngste aldersgruppene.

Bedre oppfølging av adoptivfamilier

Trine Skei Grande hadde 26. november 2015 en [interpellasjon til barne- og familieministeren](#) om hvordan hun vil sørge for at familier som har adoptert, kan følges bedre opp etter adopsjonen. Bakgrunnen er at oppfølgingen i kommunene er mangelfull, og flere utvalg har påpekt behov for bedre oppfølging av adoptivfamiliene.

Sosialt entreprenørskap og språkopplæring for flyktningbarn

Trine Skei Grande stilte 14. mars 2016 [spørsmål til kunnskapsministeren](#) om hvordan regjeringen legger til rette for norskopplæring blant flyktningbarn i barnehager, og hvordan for eksempel sosialt entreprenørskap og spillteknologi kan bidra til å løse de integreringsoppgaver som blant annet barnehagesektoren har fått mer av etter siste års

økning i antall flyktninger.

Hets av kvinner som deltar i offentlig debatt

Iselin Nybø stilte 21. oktober 2015 [spørsmål til barne- og likestillingsministeren](#) om hvilke virkemidler myndighetene bruker i dag for å bekjempe hets og trakassering mot kvinner som deltar i offentlige debatter, og hvilke ytterligere virkemidler statsråden vil vurdere for å redusere dette alvorlige problemet.

Foreldrepengeordningen og EUs barselsdirektiv

Sveinung Rotevatn stilte 16. desember 2015 [spørsmål til barne- og likestillingsministeren](#) om foreldrepengeordningen er i strid med EUs barselsdirektiv som også gjelder Norge via EØS avtalen, og om hvorvidt statsråden vil ta initiativ til at mor får sin egen barselpermisjon før den felles, delbare foreldrepermisjonen trer i kraft.

SOS Barnebyer og mindreårige asylsøkere

Ola Elvestuen stilte 9. februar 2016 [spørsmål til barne- og likestillingsministeren](#) om hun vil legge til rette for at SOS barnebyer kan tilby bosetting av mindreårige asylsøkere/flyktninger i samarbeid med Asker kommune, i tråd med Stortingets ønske.

Sømløs samhandling for barn under offentlig omsorg

Ketil Kjenseth stilte 11. mars 2016 spørsmål til [barne- og likestillingsministeren](#) om på hvilke måter hun vil legge til rette for en bedre og mer sømløs samhandling på tvers av profesjons- og etatsgrensene, slik at særlig barn under offentlig omsorg sikres et helhetlig og integrert hjelpetilbud.

Markedsføring av kredittkort og usikret gjeld

Terje Breivik stilte 6. mai 2016 [spørsmål til barne- og likestillingsministeren](#) om det forslaget Forbrukerombudet har oversendt BLD om nye regler for markedsføring av kredittkort og usikret gjeld, og spurte hvordan statsråden ville følge dette opp, samt hva statsrådets syn er på ytterligere regulering av markedsføring av kreditt.

Venstre har ikke vært representert i familie- og kulturkomiteen i perioden. Trine Skei Grande har fulgt kultursakene, Terje Breivik familiesakene og Iselin Nybø barnehagesakene. Rådgivere som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Camilla Hille (familiesaker før årsskiftet) og Kjartan Almanning

14. Utenriks- og forsvarspolitik

Utgangspunktet for Venstres utenrikspolitikk er det sosialliberale målet om økt frihet for alle, uavhengig av geografisk opprinnelse. Venstre mener dette målet nås best gjennom å styrke og videreutvikle internasjonale institusjoner som fremmer menneskerettigheter, demokrati, markedsøkonomi, miljø og respekt for internasjonal lov og rett. Venstre mener det er både legitimt og nødvendig å stille krav om demokrati og respekt for grunnleggende menneskerettigheter til alle land som vi samarbeider med – enten det er gjennom bistand eller handel.

Norge skal føre en verdibasert utenrikspolitikk, og Norge skal alltid være en konsekvent forsvarer av menneskerettighetene (MR) – selv om det kan gå på bekostning av andre interesser. Det er også viktig for Venstre med et gjennomgående fokus på prinsippet om samstemthet i all politikktutforming.

Videre er det svært viktig at man opprettholder et høyt norsk bistandsnivå i tiden som kommer. Ikke minst er dette viktig som et signal i en tid hvor det oppleves økt press på mange andre lands bistandsbudsjetter. Venstre er enig i at det kan være fornuftig å justere norsk bistandsinnsats på flere områder – herunder sterkere konsentrasjon – men mener at justeringene må være målrettede, godt grunngitte og bredt forankret i Stortinget gjennom gode prosesser. Venstre er tilfreds med at regjeringen – etter press fra samarbeidspartiene – har stadfestet at bistandsmålet om 1 pst. av BNI ligger fast. Venstre deler også ambisjonen om et sterkere fokus på utdanning i bistandspolitikken.

Vi har sett en vekst i antallet konflikter i verden de siste årene, i tillegg til jordskjelv og naturkatastrofer. Ikke siden andre verdenskrig har flyktningsituasjonen vært så omfattende som den er nå. Den dramatiske økningen skyldes først og fremst konfliktene i Syria, Irak og Sør-Sudan. Det har derfor vært et økt behov for humanitær hjelp.

Europa opplevde høsten og vinteren 2015 en sterk vekst i antallet flyktninger, primært fra Syria, Afghanistan og deler av Afrika. De fleste kom via Hellas, Tyrkia og Russland. 31.145 mennesker søkte asyl i Norge i 2015, ca 20.000 flere enn året før. Regjeringen la opp til å finansiere økte kostnader for å håndtere flyktningsituasjonen

14.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2016](#)
- [Representantforslag om tiltak for kvinner på flukt](#)

Eget alternativt statsbudsjett for 2016

Venstre har lagt frem et alternativt budsjett for 2016. Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. satsing på nødhjelp og humanitær bistand, klimatilpasning og kvinneperspektivet i utviklingspolitikken.

Representantforslag om tiltak for kvinner på flukt

Ble behandlet på Stortinget 16.06.2016. Dok.8:74 S (2015-2016) ble fremmet av Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og André Skjelstad. Representantforslaget viser både hvorfor det er viktig å sette kjønn og flyktninger på dagsorden, samtidig som det ble gjennomslag for en rekke viktige tiltak.

14.2 Venstres gjennomslag i perioden

➤ Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2016

Venstre inngikk budsjettavtale om statsbudsjettet for 2016 med regjeringspartiene og KrF. Budsjettavtalen resulterte i økt bistand med 7,1 mrd kr (24%) til 1,1 % av BNI. Veksten har hindret at økte flyktningsutgifter har ført til sterk reduksjon av viktige bistandsforål ute. Hovedsatsingene på utdanning til barn og unge, særlig jenter og kvinner, helse, humanitær bistand og innsats i sårbare land er det viktigste bidraget for å lindre nød, hjelpe flyktinger i nærområdene og hindre at nye kriser oppstår. Derfor ble disse prioriterte områdene skjermet mest mulig i budsjettet.

Humanitært bidrag og hjelp til flyktinger og langsiktig kriseforebygging

Verden opplever nå den største flyktningskrisen siden den andre verdenskrig. En rekke konflikter og andre humanitære kriser har til nå ledet til en sterk økning i internt fordrevne og flyktinger som har søkt tilflukt i nærområdene. Antallet som har søkt asyl i Europa økte i 2015 dramatisk. Da budsjettet ble lagt fram anslo man at minst 33 000 flyktinger og asylsøkere vil søke beskyttelse i Norge i 2016, en tredobling siden 2014. I denne helt ekstraordinære situasjonen er det viktig med nødhjelp, men også å opprettholde mer langsiktig bistand som kan bidra til stabilisering og vekst slik at nye kriser som skaper nye flyktnings situasjoner forebygges.

Sivilsamfunn

Venstre fikk sammen med KrF gjennomslag for å satse på faglig solid arbeid fra frivillige og ideelle organisasjoner, som også utløser frivillig innsamlede midler og innsats, særlig innen de kjerneområder som er viktige for Norge, som utdanning, helse og humanitær bistand. Sivil sektor kan nå grupper stat-til-stat bistand ikke når. Denne bistandskanalen er viktig for demokratiutvikling og kvalitetssikres og måles grundig.

Næringsutvikling

Næringsutvikling og satsing på private investeringer har en sentral plass i utviklingspolitikken. Målsettingene om bærekraftig utvikling og langsiktig bekjempelse av fattigdom forutsetter en betydelig styrking av næringslivets vekstkraft i utviklingslandene. Den aller største andelen av fattige i verden arbeider med landbruk, og satsning på landbruk og matsikkerhet må derfor være en større del av nærings- og jobbskapingssatsningen. Etablering av nye, lønnsomme bedrifter øker verdiskaping, produktivitet og sysselsetting. Også satsing på små og mellomstore bedrifter må prioriteres sterkere.

Investeringene må skape gode og trygge jobber og nå de fattige. Norfund skal ved valg av nye investeringsprosjekter innenfor energisektoren utelukkende satse på fornybar energi.

Miljø og klima

Globale klimaendringer og miljøutfordringer, som tap av biologisk mangfold og luftforurensing er områder som prioriteres. Klimaendringene og miljøproblemene berører alle, men i særlig grad fattige mennesker i sårbare utviklingsland. For å lykkes med dette kreves det en internasjonal innsats. Nye ambisiøse internasjonale mål vil kreve mer aktiv innsats enn tidligere, og det vil være viktig med et betydelig norsk bidrag for at også fattige land skal kunne lykkes i klimapolitikken. Derfor ble dette prioritert i budsjettforliket.

14.3 Andre saker

- Regjeringens forskningsstrategi på utenriksfeltet
- Gründerskap blant migranter
- Hjelp etter flom nord i Pakistan
- Riving av palestinsk landsby på Vestbredden
- Stenging av den norske ambassaden i Guatemala
- Undersøkelse av bombeangrepet på sykehuset i Kunduz
- Norfund og «Panama disease» - alvorlig økonomiske konsekvenser.
- 24. oktober – offisiell flaggdag.
- Flomrammede flyktningleire i Algerie
- Glemte kriser i verden
- Funksjonshemmede i fattige land
- Hva er offentlig utviklingshjelp?
- Seksuell og reproduktiv helse, og arbeidet med trygge aborter

Regjeringens forskningsstrategi på utenriksfeltet

28.04.2016 hadde Trine Skei Grande interpellasjon til utenriksministeren om hvilken strategi regjeringen har for forskning på utenriksfeltet. Regjeringen foreslo et betydelig kutt på forskningsområdet, men dette ble reversert i budsjettavtalen.

Gründerskap blant migranter

7. april sendte Trine Skei Grande et skriftlig spørsmål til kunnskapsministeren, og ble besvart av statsråd Listhaug. Spørsmålet dreide seg om hvilke initiativ vil regjeringen ta for å styrke og koordinere gründeropplæring for migranter i Norge, slik at de kan bygge et bærekraftig næringsliv når de kommer tilbake til sine hjemland.

Hjelp etter flom nord i Pakistan

Trine Skei Grande sendte skriftlig spørsmål til utenriksministeren 13.08.2016 om norske myndigheter er villige til å bidra med økonomisk nødhjelp for gjenoppbygging av det som er ødelagt i flommene ved kalashenes bosetting nord i Pakistan i juli/august i 2015. Kalashene er en urbefolkningsgruppe i Hindukush, nordvest i Pakistan på grensen til Afghanistan.

Riving av palestinsk landsby på Vestbredden

07.08.2015 stilte Trine Skei Grande spørsmål til utenriksministeren om hvordan den norske regjeringen forholder seg til den planlagte rivningen og tvangsflyttingen av den palestinske landsbyen Susiya.

Stenging av den norske ambassaden i Guatemala

Trine Skei Grande stilte skriftlig spørsmål til utenriksministeren om hvordan utenriksministeren mener stenging av den norske ambassaden i Guatemala vil påvirke det viktige arbeidet med rettigheter for urfolk, miljøkamp og løsning av lokale konflikter.

Undersøkelse av bombeangrepet på sykehuset i Kunduz

De amerikanske flyangrepene ødela hovedbygningen på Leger Uten Grensers sykehus i Kunduz, og sykehuset er ikke lenger operativt. Dermed stod titusener av mennesker uten tilgang til akuttmedisinske og kirurgiske tjenester i en by som er ødelagt av flere uker med intense kamper. Trine Skei Grande spurte i november 2015 utenriksministeren om han på vegne av Norge ville be om å aktivere IHFFC-kommisjonen for å foreta en uavhengig undersøkelse av bombeangrepet på sykehuset i Kunduz i Afghanistan.

Norfund og «Panama disease» - alvorlig økonomiske konsekvenser.

Trine Skei Grande stilte utenriksministeren 19.11.2015 om Norfunds rolle i spredningen av "Panama disease", en svært alvorlig og smittsom banansykdom, kunne være i ferd med å true

hele Mosambiks bananproduksjon for lang tid framover. Sykdommen startet ved Matanuska-plantasjen, hvor Norfund er 1/3 eier. Det har dermed gått inn kapital til denne plantasjen over det norske bistandsbudsjettet. Grande spurte hva utenriksministeren mente norske myndigheter kan og burde gjøre i den alvorlige situasjonen.

24. oktober – offisiell flaggdag.

Trine Skei Grande sendte utenriksministeren 1.10.2016 spørsmål om utenriksministeren vil følge opp arbeidet til tidligere utenriksminister Jan Petersen (H) med revisjon av flaggforskriften, og herunder vurdere å gjøre FN-dagen 24. oktober til offisiell flaggdag i Norge.

Flomrammede flyktningleire i Algerie

Trine Skei Grande sendte spørsmål til utenriksministeren 09.11.2015 om hva vil ministeren vil gjøre for å møte anmodningen fra FNs høykommissær for flyktninger om hjelp til de flomrammede leirene til Sharawi-flyktningene i Algerie, og om det ville bli tatt et selvstendig initiativ fra norske myndigheter om å bistå spesielt i den humanitære katastrofen som stod for døren i flyktningeleirene.

Glemte kriser i verden

Ola Elvestuen fremsatte (på vegne av Trine Skei Grande) et spørsmål i spørretimen 11.11.2015 om «Glemte kriser i verden» som Leger uten grenser hadde løftet inn i sitt skoleprosjekt.

Funksjonshemmede i fattige land

Trine Skei Grande stilte i mars 2016 spørsmål til utenriksministeren om at funksjonshemmede er en av de aller mest marginaliserte gruppene i fattige land og i konfliktområder. I desember 2015 i forbindelse med budsjettbehandlingen var det enighet på Stortinget om å løfte funksjonshemmedes rettighetsarbeid. Skei Grande spurte om hvordan UD i praksis prioriterer arbeidet med funksjonshemmedes rettigheter. Det ser ut som støtten til funksjonshemmedes eget rettighetsarbeid ikke har økt siden 2009, selv om det er enighet på Stortinget om at dette arbeidet skal prioriteres opp.

Hva er offentlig utviklingshjelp?

Trine Skei Grande sendte 11.02.2016 inn skriftlig spørsmål til utenriksministeren om hvordan regjeringen vil sikre oppfølging av stortingsflertallets vedtak om å hindre utvanning av ODA-definisjonen på hva som er offentlig utviklingshjelp. Dette er høyaktuelt nå ettersom OECD DACs høynivåmøte 18-19 februar har nettopp bistandsdefinisjon på agendaen. Fattigdomsbekjempelse kan bli svært krevende om utviklingshjelpen utvannes. Det er derfor viktig å forsøke å forhindre at OECD nå vanner ut bistanden.

Seksuell og reproduktiv helse, og arbeidet med trygge aborter

7.06.2016 stilte utenriksministeren et skriftlig spørsmål om støtten til arbeidet med seksuell og reproduktiv helse (inklusive arbeidet med trygge aborter. Ut fra tilgjengelig informasjon ser det ut som om det har vært en betydelig reduksjon av støtten til organisasjoner som driver et arbeid for SRHR, inkludert HIV og trygge aborter. Dette er imot de signaler Stortinget har gitt over lengre tid.

Venstres medlem i utenriks- og forsvarskomiteén er Trine Skei Grande.

Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Torild Skogsholm, og fra januar 2016

Audun Rødningsby på forsvarsspørsmål

15. Kontroll og konstitusjon

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har i all hovedsak behandlet saker innenfor tre ulike kategorier: Grunnlovsforslag, Riksrevisjonens undersøkelser og rapporter og egne kontroll saker overfor regjeringen. Venstre har ikke fremmet egne forslag i perioden, men er (med)forslagsstiller i flere av de grunnlovsendingsforslagene som er behandlet i perioden, men som er fremmet i tidligere perioder i tråd med Grunnloven.

De sakene med størst oppmerksomhet denne perioden har vært de egeninitierte kontroll sakene knyttet til Telenors utøvelse av eierskap i VimpelCom og salg av militært materiell, bl.a. marinefartøy til Nigeria. Se nærmere omtale av disse sakene under.

15.1 Grunnlovssaker

I denne perioden har Stortinget behandlet siste rest av grunnlovsforslag som var igjen etter den store grunnlovsrevisjonen fra forrige periode. Det gjaldt [domstolenes begrensingsrett](#) (sak om grunnlovsfesting av økonomiske, sosiale og kulturelle menneskerettigheter). Venstre stemt mot forslag og det ble heller ikke vedtatt. Kun Arbeiderpartiet stemte for.

Stortinget har i tillegg behandlet en rekke andre grunnlovsforslag. Tre ulike grunnlovsforslag, bl.a. ett fra Venstre om å oppheve [Grunnloven § 107 \(opphevelse av odels- og åsetesretten\)](#), forslag om å endre [Grunnloven § 106 \(opplysningsvesenets fond\)](#), endre [Grunnloven § 93 med sikte på å åpne for at samtykke til suverenitetsoverføring kan gis med 2/3 flertall](#), endre [Grunnloven § 112 \(utvidelse av tidsfristen for å foreslå endringer i Grunnloven\)](#), endre [Grunnloven § 75 \(stabile rammebetingelser for næringslivet\)](#), endre [Grunnloven § 25 \(forbud mot produksjon, introduksjon, utplassering og bruk av atomvåpen i Norge\)](#), ny [§ 33 i Grunnloven \(grunnlovsfesting av Norges Bank\)](#), ny [§ 38 \(grunnlovsfesting av kroner og øre som norsk pengeenhet\)](#), endre [Grunnloven § 25 \(mer åpenhet om norsk krigsdeltakelse i utlandet\)](#), endre [Grunnlovens §§ 12, 50 og 61 \(innføring av 16 års stemmerett\)](#), endre [Grunnlovens §§ 68 og 80 \(Stortinget trer sammen en måned tidligere\)](#), endre [Grunnloven § 110 b \(vern om matjordressursene\)](#), endre [Grunnloven § 57 \(valgordningen\)](#) og [forslag om at bare norske borgere skal regnes med i mandatfordelingen](#), endre [Grunnloven §§ 1, 3, 4-9, 11-15, 17-32, 34-37, 39-41, 43-48, 62, 67-69, 74-82, 86 og 112 \(innføring av republikk som styreform i Norge\)](#), endre Grunnloven § 49 (lokalt selvstyre/lokaldemokrati) og [grunnlovsfesting av lokaldemokratiet](#) samt endre [Grunnloven §§ 49 og 75 \(grunnlovsfesting av kommunalt sjølvstyre\)](#), endre [Grunnloven § 14 om å utelukke at stortingsrepresentanter kan beskikkes som statssekretærer](#), og endre [Grunnloven § 71 \(fritak for å møte på Stortinget\)](#).

Venstre stemte for forslagene om å oppheve odels- og åsetesretten (eget forslag), forbud mot produksjon, introduksjon utplassering og bruk av atomvåpen i Norge, innføring av 16 års stemmerett (medforslagsstiller), grunnlovsfesting av lokaldemokratiet (medforslagsstiller), å utelukke stortingsrepresentanter som statssekretærer (medforslagsstiller) . Enkelte av Venstre stortingsrepresentanter stemte også for grunnlovsforslaget om å innføre republikk. Bare forslagene om og grunnlovsfesting av Norges Bank fikk det nødvendige flertallet og ble vedtatt.

15.2 Saker fra Riksrevisjonen

Kontroll- og konstitusjonskomiteén har behandlet en rekke saker knyttet til rapporter fra Riksrevisjonen. I de aller fleste saker har komiteén hatt enstemmige merknader og/eller innstillinger. Dette gjelder undersøkelse [av såkornfondenes resultater](#), [digitalisering av kommunale tjenester](#), [arbeidet til styresmaktene for å nå målene om økologisk landbruk](#), [ressursutnyttelse og kvalitet i helsetjenesten etter innføringen av samhandlingsreformen](#), [styring av pleieressursene i helseforetakene](#), [energieffektiviteten i bygg](#), [forvaltningen av statlige selskaper i 2014](#), [offentlig folkehelsearbeid](#), [forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget](#), [den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2014](#), [arbeid med å sikre god luftkvalitet i byområder](#), [saksbehandling i Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker](#), [bistand til godt styresett og antikorrupsjon i utvalgte samarbeidsland](#), [studiegjennomføring i høyere utdanning](#), [økt oljeutvinning fra modne områder på norsk kontinentalsokkel](#).

15.3 Andre saker

Telenors håndtering av VimpelCom-saken og Nærings- og fiskeridepartementets eierskapsutøvelse i Telenor

[Saken om Telenor/VimpelCom](#) ble også behandlet i forrige periode I komiteens [innstilling](#) den gang var Venstre en del av flertallet (alle partier unntatt Høyre og Frp) som retter kritikk mot nærings- og fiskeridepartementet om at det fra departementets side ikke er vist tilstrekkelig vilje til å avdekke hva som faktisk har skjedd. Det samme flertallet retter kritikk mot ledelsen i Telenor om at det hverken ble gjort eller vurdert en grundig sjekk av tvilsomme transaksjoner mellom VimpelCom og et selskap eid av Usbekistans presidentfamilie knyttet til «kjøp» av mobilisenser. Flertallet finner det svært uheldig at et stort og betydningsfullt statlig deleid selskap gir uttrykk for en kultur hvor åpenhet og god samhandling med de politiske institusjoner ikke har prioritet.

Etter at det framkom nye opplysninger i saken om at bl.a. representanter for Telenors konsernledelse ikke kom med korrekte/fullstendige opplysninger i komiteens første høring, ble saken gjenopptatt 3. november 2015.

En samlet komite, med unntak av Høyre, viser i [innstillingen](#) til at etter at VimpelCom 17. februar 2016 måtte betale 795 mill. amerikanske dollar, erkjenne korrupsjon og underlegge seg ekstern oppfølging, er korrupsjonsmistankene fra første høring bekreftet å være korrupsjon. Næringsministerens brev av 30. oktober 2015, som handler om at enkelte i Telenor allerede i 2011 hadde mottatt bekymringsmeldinger som ikke ble videreformidlet til næringsministeren før oktober 2015, betyr at Stortingets behandling fant sted på feil premisser all den tid næringsministeren la frem ufullstendige opplysninger for Stortinget. Flertallet mener på denne bakgrunn at en ny omfattende kontrollhøring har vært riktig.

Komiteens flertall, alle unntatt Høyre, mener det er svært kritikkverdig at daværende styreleder og konsernsjef i Telenor forrige gang saken var til behandling i kontroll- og konstitusjonskomiteen, forledet statsråden ved å ikke informere henne om opplysninger om bekymringsmeldinger de begge hadde kunnskap om, før hun møtte i komiteens kontrollhøring. Fordi det passet daværende ledelse å holde informasjon tilbake, sendte de statsråden til Stortinget med uriktige opplysninger. Flertallet er enig i at tidligere konsernsjef og tidligere styreleder gjennom å legge spesiell vekt på at de ville være åpne og sannferdige, førte Stortinget bak lyset. Begge har anført at de ikke mente at håndteringen av bekymringsmeldingen var en viktig opplysning fordi den ifølge advokatfirmaet

Hjort ikke var i strid med norsk lov og at opplysningene ikke skulle videreformidles av hensyn til etterforskningen. Flertallet konstaterer at den nye konsernsjefen så annerledes på saken og brakte opplysningen til statsråd Mæland.

Flertallet vil fastslå at statsråd Mæland gjennom eierdialogen ikke hadde mulighet til å avdekke om Telenor fulgte opp den forsterkede innsatsen mot korrupsjon som slås fast gjennom eierskapsmeldingen og Stortingets vedtak om nulltoleranse for korrupsjon.

Avhending av brukt/utrangert forsvarsmateriell

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har avholdt to høringer hhv. [30.4.](#) og [26.-27.11.2015](#) om [avhendinger av brukt/utrangert forsvarsmateriell](#). Bakgrunnen for saken var en serie artikler i Dagbladet og andre medier om forholdene rundt salg av en rekke tidligere norske marinefartøyer. Det fremkom blant annet at flere av fartøyene hadde havnet hos paramilitære selskaper i Vest-Afrika. Videre vokste sakskomplekset etter hvert i omfang og omfattet også utførsel av lastebiler til Eritrea, utførsel av beltevogner til Sudan, utførsel av beltevogner til Sverige og salg av F-5 jagerfly til USA.

I [innstillingen](#) gikk Venstre sammen med Arbeiderpartiet, KrF, SV og MDG om å rette sterk kritikk mot forsvarssjefens håndtering av disse sakene. I innstillingen heter det bl.a. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, har imidlertid ikke registrert en utpreget vilje hos de involverte til å ta sakens alvor innover seg, ei heller at de har tatt ansvar for det som har skjedd. Paradoksalt nok, i og med at regelverket for avhending har blitt endret og at deler av sakskomplekset er oversendt Økokrim.

Venstre [forslo](#) sammen med SV at det som en konsekvens av disse sakene skal innføres full åpenhet rundt salg av militært materiell ved å offentliggjøre hva som er solgt, kjøper, salgssum og intendert sluttbruk etter at salg er gjennomført og forslag som skal hindre private, utenlandske kommersielle aktører i å kjøpe utrangert norsk forsvarsmateriell. Disse forslagene fikk ikke flertall.

Særskilt melding fra sivilombudsmannen om at KMD ikke følger sivilombudsmannens uttalelser

På bakgrunn av en egen [melding fra sivilombudsmannen](#) om at KMD i to ulike saker (en sak om bygging i strandsonene og en sak om dispensasjon fra en kommunes reguleringsplan) hadde Stortinget en egen [høring](#) om saken 4. mai 2016.

Flertallet i komiteen, alle unntatt Høyre og Frp, mente at det er særlig uheldig om forvaltningen ikke følger uttalelsene til ombudsmannen om tolkning av lover Stortinget har vedtatt. Dette undergraver muligheten ombudsmannen har til å utføre oppdraget sitt og svekker den parlamentariske kontrollen av forvaltningen.

Selv om Frp og Høyre ikke var med på en del av kritikken som ble rettet mot KMD, var det en samlet komite som understreket at Sivilombudsmannen er tillitsmann for Stortinget, og selv om uttalelsene til Sivilombudsmannen ikke er juridisk bindende, så er en grunnleggende forutsetning med hele ordningen at både klager og vedkommende styresmakt som hovedregel vil godta og rette seg for oppfatningen til Sivilombudsmannen.

Endringer i valgloven

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har i perioden omhandlet to saker knyttet til endringer i valgloven. Det ene var forslag fra regjeringen om bl.a. økt grad av [personvalg ved stortingsvalg](#), etter modell fra fylkestingsvalgene. Dette forslaget støttet Venstre, men forslaget falt fordi Frp stemte mot egen regjering.

Det andre forslaget var et [representantforslag](#) fra bl.a. André N. Skjelstad om å endre valgloven slik at beslutning om valg skal holdes over én eller to dager skal kunne treffes av bystyre/kommunestyre som alminnelig flertallsvedtak. Dette forslaget fikk flertall med Venstres støtte.

*Venstres medlem i kontroll- og konstitusjonskomitéen er Abid Q. Raja.
Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Geir Olsen.*

16. Vedlegg

31 gode grunner til å stemme Venstre – status per juni 2016

Ved Venstres valgkampåpning i Arendal 9. august 2013 la Venstre fram en liste på 31 svært gode grunner til å velge Venstre og sørge for en blågrønn regjering etter valget.

Status viser at 16 av Venstres tiltak vil bli gjennomført i sin helhet, 13 blir gjennomført skritt for skritt, delvis eller på sikt, mens de siste 2 foreløpig ikke er planlagt gjennomført. Av disse 2 er det bare ett hvor regjeringen aktivt slår fast at de vil føre en «annen» politikk enn det Venstre ønsker (sosialhjelp). Spørsmål om stemmerett for 16-åringer er verken omtalt i samarbeidserklæring eller regjeringsplattform, men ble nedstemt i stortinget i mai 2016.

Grunn	Status	Kommentar
Utvide lærerutdanningen og gjøre den femårig.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen, side 55. Innføres fra 2017.
Innføre rett og plikt til etter- og videreutdanning for lærere.	Gjennomføres	Gjennomføre et lærerløft (samarbeidsavtalen pkt. 3d) « Nye kompetansekrav og videreutdanning for lærere »
Kutte byråkratiet og ansette flere yrkesgrupper i skolen, så lærerne får tid til å være lærere.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen side 55 («Forenkle og redusere omfanget av unødvendig byråkrati etc»). Fulgt opp i avtalen om RNB 2014, NB 2015 og RNB 2016.
Øke forskningen.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen side 58 (flere punkt og formuleringer). Fulgt opp i statsbudsjettet 2014, 2015 og 2016 i tillegg til at det er fremmet en langtidsplan for forskning.
Ha en karakterfri barneskole.	Gjennomføres	
Verne Lofoten, Vesterålen og Senja.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 4c
Gjennomføre et grønt skatteskifte slik at det lønner seg å leve miljøvennlig.	Gjennomføres skritt for skritt	Regjeringen nedsatte en grønn skattekommisjon som la fram sin rapport i desember 2015. I tillegg innebar avtalen om statsbudsjettet for 2015 et grønt skatteskifte på 2,7 mrd. kroner, noe som er et større grønt skatteskifte i ett enkelt budsjettår enn det den rødgrønne regjering gjorde i hele sin regjeringperiode på 8 år. Dette ble videreført i 2016-budsjettet, med at det bl.a. ble innført redusert skatt på alminnelig inntekt for person og selskap, mens det samtidig f. eks. ble innført avgift på flyreiser.

Sørge for flere og bedre tog.	Gjennomføres skritt for skritt	Regjeringsplattformen side 67, samarbeidsavtalen punkt 3g. 850 mill. kroner mer til jernbane gjennom avtale om hhv statsbudsjettet 2014 og nysaldering 2015. I tillegg til flere verbalforslag om utbygging av tog. Stort jernbanebudsjett I 2016, med 150 mill til drift og vedlikehold og 275 mill til mindre jernbaneinvesteringer.
Satse stort på kollektivtransport.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 3m og 4g. Fulgt opp bl.a. i RNB 2014 og statsbudsjettet for 2015. 275 mill til belønningsordning for
Kutte de norske utslippene med 40 prosent innen 2020.	Gjennomføres skritt for skritt	Samarbeidsavtalen, punkt 2h. Offensiv klimapolitikk og forsterke klimaforliket. I tillegg har Venstre fått flertall for en rekke tiltak som forsterker klimaforliket og bidrar til reduksjon i de norske utslippene. Videre har Venstre blitt enig med regjeringspartiene om at Norge skal slutte seg til EUs klimarammeverk som forplikter Norge til å redusere klimagassutslippene med 40% innen 2030. I energimeldingen som ble vedtatt i 2016 slås det fast at det den nye klimaloven skal bidra til årlig å synliggjøre utslippsbaner for de ulike områdene innenfor ikke-kvotepiktig sektor, og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å nå disse målene
Redusere skjemaveldet med 25 % i løpet av fire år, bl.a. ved å innføre minstefradrag for næringsdrivende.	Gjennomføres delvis	Skjemaveldet skal reduseres med 25 prosent (regjeringsplattformen side 29). Ingen spesifikk formulering om minstefradrag for næringsdrivende, men omtalt i Venstre repr.forslag om næringsdrivende som fikk flertall i juni 2014.

Bedre de sosiale ordningene for næringsdrivende.	Gjennomføres skritt for skritt	Ingen forpliktende formuleringer hverken i samarbeidsavtale eller regjeringsplattform, men Venstre fikk gjennomslag for et representantforslag om en helhetlig gjennomgang av vilkårene for næringsdrivende, med sikte på forbedringer bl.a. når det gjelder sosiale ordninger i Stortinget i juni 2014. I avtalen om statsbudsjettet for 2015 ble det gjort bedringer knyttet til de sosiale rettighetene når det gjelder omsorg for syke barn. I 2016 ble det klart at regjeringen skal gå gjennom vilkårene for selvstendige næringsdrivende, og spesielt se på forholdet mellom innbetalingene til folketrygden og de sosiale rettighetene man som selvstendig næringsdrivende har krav på. Selvstendige næringsdrivende også nå vil få rett til å heve dagpenger i tolv måneder, mot ni måneder i dag.
Sikre tilgang på kapital i oppstartsfasen for gründere.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 27: «Opprette en innovasjonsbørs for enklere å kunne koble gründere med privat kapital og vurdere å koble dette til skatteincentiver.» Bl.a. fulgt opp med en egen pre-så Kornfond-ordning i avtalen om RNB 2015. Pre-så Kornfond lansert som en pilot før jul 2015. Ble også satt av 20 mill. til SIVAs inkubasjons- og innovasjonsprogram i NB 2016
Omorganisere Innovasjon Norge slik at det blir mer innovasjon i hele landet.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 27: «Gjennomgå virkemiddelapparatet for innovasjon og videreutvikle virkemidlene med høyest innovasjonseffekt.» Delvis gjennomført av Innovasjon Norge selv etter endring i ledelsen der.
Følge handlingsregelen og føre en ansvarlig økonomisk politikk.	Gjennomføres	Slått fast både i samarbeidsavtalen (punkt 4a) og regjeringsplattformen og fulgt opp i alle budsjettprosesser i perioden.
Tenke nytt innen psykisk helse og innføre lavterskeltilbud der du kan få hjelp uten henvisning.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 3f. Dessuten fikk Venstre flertall for repr.forslag om å styrke psykisk helsetjenester i kommunene.

Bedre rusbehandling i alle ledd: Forebygging, akuttavrusning, behandling, skadereduksjon og ettervern.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 3e. Fulgt opp i bl.a. budsjettavtalen om statsbudsjettet 2014 og 2015. Opptrappingsplanen for rusfeltet ble vedtatt i 2016
Sørge for 1000 nye helsesøstre i løpet av fire år.	Gjennomføres delvis	Budsjettavtalen for 2015 innebar en styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 200 mill. kroner. Det ble satt av penger tilsvarende 100 nye helsesøstre i skolehelsetjenesten og 100 på helsestasjonene i NB 2016
Opprette en forenklingkommisjon som reduserer helsebyråkratiet.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 44: «Redusere byråkrati for å frigjøre mer tid og kapasitet til pasientbehandling».
Sikre lokalsykehusene.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen, side 43 «Regjeringen vil fremme en nasjonal helse- og sykehusplan for Stortinget for å skape åpenhet og forutsigbarhet i sektoren. Helse- og sykehusplanen skal blant annet inneholde en definisjon av innholdet i ulike typer sykehus, struktur i spesialisthelsetjenesten, behovskartlegging, utstysrbehov og investeringsplaner. Nasjonal sykehusplan fra 2016 slår fast at ingen lokalsykehus skal legges ned.
Differensiere barnetrygden slik at lavinntektsmottakere får mer enn de med høyere inntekt.	Gjennomføres delvis	Regjeringen har satt ned et eget utvalg som skal se på overføringene til barnefamiliene. Utvalget skal særlig vurdere ulike modeller for omfordeling av barnetrygden, blant annet behovsprøving.

Innføre gradert betaling i barnehager og SFO slik at de med lav inntekt betaler mindre enn de med høyere inntekt.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 4D. Gjennomført i forbindelse med statsbudsjettet for 2015 og 2016 hvor det blir gratis kjernetid i barnehager for alle 3-, 4- og 5-åringer i lavinntektsfamilier og billigere barnehage generelt for barn fra lavinntektsfamilier. Forsøksordning med gratis SFO utvides.
Innføre statlig minstenorm for sosialhjelpssatser.	Gjennomføres ikke	Regjeringen vil videreføre sosialhjelpen som en kommunal skjønnsbasert ordning (regjeringsplattformen side 11)
Gjennomføre et løft for det kommunale barnevernet.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen side 12-13. Fulgt opp i statsbudsjettet for 2015 med 160 mill. kroner. Styrkes med ytterligere 30 mill i NB 2016.
Sikre en boligpolitikk som gir vanskeligstilte mulighet til å eie egen bolig på sikt.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen side 48: «Det er derfor en offentlig oppgave å føre en offensiv sosial boligpolitikk.» Som følge av RNB-avtalen 2014 blir det bl.a. bevilget tilskudd til 1000 nye utleieboliger. I budsjettet for 2015 ble det bevilget tilskudd til ytterligere 1200 nye utleieboliger.
Beholde pappapermen.	Gjennomføres	Pappapermen blir beholdt, men redusert fra 14 til 10 uker (samarbeidsavtalen punkt 4b)
Reversere Datalagringsdirektivet og føre en mer aktiv	Gjennomføres delvis.	Datalagringsdirektivet er historie. I 2016 tok personverpolitikken en negativ retning, med vedtak av skjulte tvangsmidler. Venstre fremmet likevel 2 forslag om personvernkommissjoner.

Føre en mer human innvandrings- og asylpolitikk, spesielt for barn med lang botid i Norge.	Gjennomføres	Det blir en mer human politikk for barn med lang botid i Norge jfr. avtalen om asyl- og innvandringspolitikk mellom V/KrF og regjeringen. Dette ble konkretisert i ny forskrift i januar 2015 hvor det slås fast at barns botid og tilhørighet i Norge skal vektlegges langt mer enn tidligere. Antall kvoteflyktninger er også økt betydelig, sist gjennom vedtak om å ta mot 8000 flyktninger fra Syria i perioden 2015-2017. Venstre fikk gjennomslag for flere forslag med økt hensyn til barn i integreringsmeldingen i 2016.
Innføre stemmerett for 16-åringer.	Gjennomføres foreløpig ikke	Saken var oppe i Stortinget i mai 2016, men ble nedstemt.
Gjennomføre lokaldemokratireform med større og sterkere kommuner.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen punkt 3b. Fulgt opp bl.a. i kommuneøkonomiproposisjonen 2014 og gjennom oppgavereformen som ble vedtatt i Stortinget våren 2015. Folkeavstemninger og innbyggerundersøkelser fant sted i 2016.
Endre arbeidsmiljøloven slik at det blir større fleksibilitet for både arbeidstaker og arbeidsgiver.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen side 8 og 10. Fulgt opp med vedtak i Stortinget våren 2015.